

Basisvaardigheden II.2: voetbaldossier

SLIJKSTROMEN IN PROVINCIAAL VOETBAL

Studenten: Lars Aussems, Leander Kuipers, Vincent Kwanten, Michiel Suls, Koen Van Doninck, Mathias Vranckx

Juni 2016

**DE HOGESCHOOL
MET HET NETWERK**

Hogeschool PXL – Elfde-Liniestraat 24 – B-3500 Hasselt
www.pxl.be - www.pxl.be/facebook

INHOUDSTAFEL

INLEIDING

Hoofdstuk 1: LITERATUURSTUDIE

Vergoedingen: een feest voor de portemonnee	6
RSZ.....	6
Bedrijfsvoorheffing	7
Verzekering.....	7
Wie krijgt wat?.....	8
Besluit.....	8
Bronnenlijst	9
Lidgelden: het leven wordt duurder.....	10
Onderzoeksvraag.....	10
Provinciale clubs in vieze papieren.....	10
Waarom een verhoging van de lidgelden?	10
Wat in ruil voor extra geld?	11
Conclusie	12
Bibliografie	12
Sponsoring: donkere wolken	13
Definitie	13
Alternatieve vormen sponsoring.....	13
Moeilijke tijden	13
Bronnenlijst	14
Logistiek: vrijwilligerswerk	15
Budget	15
Onderverdeling.....	16
Bronnenlijst	18
Transfers: prestige als drijvende kracht	19
Definitie	19
Andere vormen van transfers	19
Transfers in de provinciale reeksen	19
Bronnenlijst	20
Subsidies: bijzonder complex	21
Definitie subsidie.....	21
Subsidiariteit : de overheid en het privaat initiatief	21

Subsidies in Vlaanderen en Wallonië (2011-2015)	22
Subsidieverdeling	22
Besluit.....	23
Bronnenlijst	23

Hoofdstuk 2: EXPERTEN

Syndicalist	25
Sporteconoom.....	27
Sportsocioloog	30
Politicus.....	32
Advocaat	33
Europarlementslid	35

Hoofdstuk 3: CONTACTPERSONEN

Reservespeler	38
Penningmeester	40
Doelman.....	44
Jeugdcoördinator	46
Secretaris	48
Voorzitters.....	50
Jeugdvoorzitter	554
Niet-anonieme spelers	55
Anonieme spelers.....	61
Trainer (ex-voetballer)	75

Inleiding

De provinciale voetbalclubs hebben het vandaag niet meer gemakkelijk. Door de strenge controles van de fiscus moeten veel clubs fusioneren. Andere clubs weten dan weer makkelijk het hoofd boven water te houden. In samenwerking met de KU Leuven startten 6 studenten van Hogeschool PXL een groot onderzoeksproject over de geldstromen in het provinciaal voetbal.

Het onderzoek startte met een literatuurstudie. Tegelijkertijd werd een enquête opgesteld en naar alle provinciale clubs in Vlaanderen gestuurd. Hierin stonden dan vragen die betrekking hadden op het financiële aspect van de club. Vervolgens trokken de studenten van Hogeschool PXL zelf op onderzoek uit in Limburg. Door middel van diepte-interviews met een aantal experts konden ze een algemeen kader vormen van het provinciale voetbal in Limburg met bijbehorende financiële stromen.

Maar het echte onderzoekswerk moest dan nog beginnen. In een volgende fase gingen de studenten contact zoeken met spelers en verantwoordelijk binnen de clubs. Er werd dieper ingegaan op thema's zoals logistiek, spelersvergoedingen en sponsoring. Hieruit bleek dat veel clubs in Limburg het moeilijk hadden om het hoofd boven water te houden.

Sommige studenten haalden in hun interviews ook het thema 'zwart geld' aan. Iedereen weet namelijk dat er zwart geld circuleert in het voetbal, maar toch verbaasde iedereen zich over de bedragen die circuleerden in onze provinciale reeksen. Veel spelers waren al in aanraking geweest met zwart geld of kenden spelers die hiermee in aanraking zijn geweest. Dit bewijst nog maar eens dat er een groot netwerk van zwart geld is binnen de provinciale reeksen.

1. Literatuurstudie

In deze literatuurstudie verdeelden we de geldstromen van het provinciaal voetbal in zes sectoren: vergoedingen, lidgelden, sponsoring, logistiek, transfers, subsidies.

1.1.Vergoedingen: een feest voor de portemonnee

Voetbal en grof geld. Het zijn onlosmakelijke begrippen. Niet alleen de topploegen in eerste klasse, maar zelfs clubs in de provinciale reeksen laten het geld vlotjes rollen. Voor veel spelers is het provinciale voetbal een lucratieve bijverdienste. Het gaat dan natuurlijk niet om miljoenencontracten als die van Eden Hazard of Thibaut Courtois, maar ook spits X van om de hoek heeft in vierde provinciale financieel vaak niet te klagen. Dat het geld dan niet altijd even wit is, is een publiek geheim.

Het loon van een sporter gaat verder dan dat van een gewone werknemer. Naast het vaste maandloon of de prestatievergoeding zijn er nog allerhande premies om een speler geldelijk te stimuleren. Voor een overwinning krijgen de meeste elftallen een bonus. Bij sommige ploegen gebeurt dat ook bij gelijke spelen of zelfs bij nederlagen. Bovendien keren clubs soms premies uit voor trainingen of om een speler te overtuigen een contract te tekenen, aanmoedigingspremie zeg maar. Op die inkomsten dienen de voetballers en hun clubs uiteraard belastingen te betalen, maar om de winst voor de spelers te verhogen, gebeuren transacties hier en daar al eens in het zwart. Hoe zit dat nu precies met de lonen in het provinciale voetbal?

Een voetballer in een provinciale reeks mag officieel niet meer dan 9.600 euro per jaar verdienen. Ieder seizoen wordt dat forfaitaire bedrag geïndexeerd, waardoor het dus bijna elk jaar toeneemt. Als het bedrag in het seizoen 2015-2016 groter is dan 9.600 euro, spreekt de wet van 'een betaalde sportbeoefenaar'. Die moet zijn sportieve inkomsten dan aangeven aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid. Hij valt daarnaast onder de wet betreffende de arbeidsovereenkomst betaalde sportbeoefenaar uit 1978.

Die wet bepaalt een aantal afwijkingen en aanvullingen voor sportbeoefenaars. Bovendien geldt voor zo'n speler het sociale zekerheidsstelsel voor werknemers. Ook een voetballer die minder dan het minimumbedrag verdient, moet zich aan dat stelsel houden – zelfs al is het voetbal niet meer dan een bijberoep - op voorwaarde dat hij kan bewijzen dat hij op basis van een arbeidsovereenkomst voor een werkgever (zijn club) actief is. In dat geval moet die speler ook een RSZ-bijdrage leveren. Met een jaarloon onder 9.600 euro en zonder arbeidsovereenkomst hoeft dat niet.

RSZ

Als het bruto maandloon van een speler hoger is dan 2.175,13 euro, dan worden de bijdragen aan de sociale zekerheid berekend op dat plafondbedrag. Dat is tevens het maximumbedrag waarmee een werkloosheidsuitkering berekend kan worden. Wie minder verdient, wordt belast op het loon dat hij werkelijk verdient heeft. De RSZ belast scheidsrechters en trainers altijd op hun werkelijk loon, ongeacht hoeveel hun bruto maandloon bedraagt. Zij volgen de gebruikelijke RSZ-regels voor bedienden. (De Poorter, 2008)

De carrière van sportbeoefenaars is vrij kort. Loopbanen van twintig jaar zijn erg zeldzaam. Qua duur en qua loon ziet een carrière in het voetbal er helemaal anders uit dan die van een gewone arbeider. Vandaar dat een voetballer ook een specifieke, weliswaar voordeligere, belastingregeling kent. Een bediende moet ongeveer 34% van zijn loon afstaan als RSZ-bijdrage, terwijl bijvoorbeeld een profvoetballer maximaal 678 euro naar de staat ziet vloeien.

Als we het gemiddelde jaarloon (€600.461) bij RSC Anderlecht in het seizoen 2013-2014 bekijken, dan betekent die 678 euro dat een speler van paars-wit gemiddeld 0,001% van zijn loon aan RSZ-bijdragen levert. Alleen al in eerste klasse loopt de schatkist jaarlijks 37 miljoen euro mis door het gunsttarief. De Europese Commissie onderzocht of het hier niet om verdoken staatssteun ging.

In de provinciale afdelingen hebben we uiteraard niet te maken met beroepsspelers. Als clubs hen willen verlonen, is de fiscale druk een stuk hoger dan in de hogere regionen van de sport. Om dat enigszins te compenseren wenden heel wat clubs zich, voor zover bekend meestal op vrij kleine schaal, tot zwart geld.

Soms duikt het fenomeen van de 'geldvoetballers' op. Dat zijn voetballers uit tweede of derde klasse – soms ook met ervaring in eerste klasse – die naar een team in provinciale verhuizen om daar hoge maandwedden en premies op te strijken. Een bekende spits die onlangs de overstap maakte van tweede klasse naar tweede provinciale is Kevin Vandenberg. Naar eigen zeggen wil hij dichterbij huis spelen, maar financieel zal hij wellicht niets tekortkomen. In de voetbalwereld is het overigens algemeen geweten dat hoe hoger de klasse waarin je speelt, hoe meer transacties officieel worden aangegeven en hoe minder er dus nog in het zwart betaald wordt. (Hautekiet, 2012)

Bedrijfsvoorheffing

Ook de bedrijfsvoorheffing is voor sportclubs een pak gunstiger dan voor reguliere bedrijven. De bedrijfsvoorheffing is een voorschot van de uiteindelijke belasting op het beroepsinkomen. De werkgever zorgt ervoor dat geld bij de staat toekomt. Doorgaans, bij gewone bedrijven, verdwijnt ongeveer 40% van het salaris in de schatkist.

Sportclubs, ook provinciale voetbalploegen, mogen tachtig procent van de gebruikelijke bedrijfsvoorheffing in eigen zak steken. In de Jupiler Pro League 'verliest' de staat zo nog eens 30 miljoen euro. Er is wel een voorwaarde gekoppeld aan die 80%-vrijstelling van de bedrijfsvoorheffing: minstens de helft van het geld dat de teams niet hoeven door te storten, moeten ze in principe investeren in hun jeugdwerking. Er zijn momenteel echter onvoldoende mogelijkheden om te controleren of de clubs dat ook effectief doen.

Toch zijn er duidelijke aanwijzingen dat sommige clubs sterk inzetten op jonge voetballers, zoals de internationaal gelauwerde jeugdwerkingen van RSC Anderlecht en Racing Genk. Op internationale jeugdturnoaien draaien Belgische clubs steeds beter mee met Europese topclubs en op het WK voetbal U17 schopten de Belgen het tot de halve finale. Helaas spenderen ook heel wat ploegen het geld aan andere doeleinden. De overheid mag voetbalclubs niet zomaar, zonder voorwaarde(n), een financiële injectie geven omdat dat de ongelijkheid tussen de ploegen zou vergroten.

Jonge sportbeoefenaars, jongeren die op 1 januari van het aanslagjaar ouder dan 16 en jonger dan 26 jaar zijn, worden belast tegen een aanslagvoet van 16,5%. Dat gunstig tarief wordt enkel toegepast tot het maximumbedrag van 18.780 euro per belastbare periode. Wie dus tijdens die periode meer verdient dan dat forfaitaire bedrag, betaalt het normale belastingtarief (33%) op alles boven die 18.780 euro. Ook die som wordt elk aanslagjaar geïndexeerd. Sportbeoefenaars die 26 jaar zijn of ouder moeten op hun inkomsten uit de sport 33% belastingen betalen. Het moet dan wel gaan om een nevenactiviteit. Dat betekent dus dat zo'n sportbeoefenaar uit een hoofdberoep inkomsten moet genereren waarvan het bruto belastbaar bedrag hoger is dan de inkomsten uit de sportieve activiteit. (De Poorter, 2008)

Verzekering

Veel voetballers in de provinciale reeksen oefenen een volwaardig beroep uit buiten het voetbal, maar hebben anderzijds via hun sport wel voldoende inkomsten, zodat het een bijberoep wordt.

Voor zulke spelers kan het nuttig zijn om via hun club nog eens sociaal verzekerd te zijn. Wie als zelfstandige in hoofdberoep aan de slag is, kan dan immers onder de voordeligere werknemersregeling vallen. Een sportongeval kan dan eigenlijk beschouwd worden als een soort arbeidsongeval. (Ricour, 2011)

In de oude regeling, die tot mei 2003 gold, kon een amateursporter in competitie eventuele behandelingskosten voor sportblessures niet terugvorderen van de ziekteverzekering, ook al veroorzaakt het letsel een arbeidsongeschiktheid. Wettelijk was immers vastgelegd dat de ziekteverzekering sportongevallen in clubverband niet mocht dekken als de speler door die club betaald werd.

Niet kunnen werken en geen ziekte-uitkering krijgen, betekende voor veel sportbeoefenaars een financieel drama. Sinds 2003 is die uitsluiting door de ziekteverzekering geschrapt, vooral tot opluchting van veel provinciale clubs. Maar: spelers zonder arbeidsovereenkomst bij hun club die een sportongeval hebben en daarbij arbeidsongeschikt raken, kunnen wel nog steeds hun gewaarborgd loon voor werknemers geweigerd zien. (Ghanem, 2014)

Wie krijgt wat?

Het ter ziele gegane sociale voetbalnetwerk Zamante voerde vier jaar geleden een grootschalig onderzoek in het Belgisch voetbal. 8% van de provinciale voetballers verdient meer dan 1.000 euro per maand. In de hogere klassen ligt dat percentage uiteraard een stuk hoger: 33%. Bijna drie kwart van de ondervraagden uit provinciale heeft maandelijks minder dan 500 euro inkomsten via het voetbal. Een op vijf krijgt aan het einde van elke maand een vast bedrag op zijn rekening. In het nationale voetbal krijgen drie op vijf spelers dat.

Naast het reguliere loon zijn er ook nog de welbekende bonussen. Uit de steekproef van Zamante is gebleken dat in het hele Belgische voetbal negen op tien spelers een bonus krijgt voor een gewonnen match. In een enquête van Radio 1 in 2009 varieerden de winstpremies in provinciale afdelingen van 75 tot 400 euro per overwinning. Bij een gelijkspel ontvangt slechts een kwart geen extra beloning. Frappant is dat bijna 30% van alle elftallen ook voor een verloren match een extraatje krijgt. Bij trainingen strijkt maar een tiende een premie op.

Bonussen voor contractondertekeningen zijn wellicht een stuk minder bekend. 9% van de respondenten erkent dat hij een bonus heeft gekregen toen hij zijn handtekening zette bij zijn nieuwe club. In de nationale reeksen gebeurt dat bij dubbel zoveel spelers. Hoewel de bedragen ook in het provinciale voetbal soms vrij hoog oplopen, zegt slechts 4% van de ondervraagden te willen stoppen met voetballen als er geen geld meer mee gemoeid zou zijn.

Bijna 60% vindt dat hij van zijn club financieel krijgt wat hem toekomt. Voor 13% mag het echter wat meer zijn, terwijl 4% toegeeft dat zijn verloning eigenlijk wat te groot is. Veel clubs blijken heuse wanbetalers te zijn. Bijna de helft van de spelers (42%) krijgt zijn geld niet op tijd. Een vierde van hen moet zelfs twee maanden of langer wachten. (De Jonckheere, 2012)

Besluit

In het provinciale voetbal word je niet schatrijk, maar als bijverdienste in combinatie met een hoofdberoep kan het wel voor heel wat financiële ademruimte zorgen. Noem het provinciaal voetbal gerust een feest voor de portemonnee. Een degelijke speler kan elk jaar door een opeenstapeling van premies en vergoedingen een bescheiden auto bij elkaar voetballen. Als hij of zijn club ten minste niet struikelt over de complexe fiscale wetgeving. Sportploegen, ook in lage afdelingen, profiteren nog steeds van de lage bedrijfsvoorheffing ondanks opmerkingen vanuit Europese instanties. Wat betreft de RSZ genieten vooral onze topclubs voordeel. Naar schatting 67 miljoen euro per jaar vloeit

zo niet van eerste klasse naar de staat. Sommige provinciale ploegen hebben qua RSZ-kosten een hogere belastingdruk en dan wordt zwart geld bij momenten aanlokkelijk. Het moge duidelijk wezen dat de Belgische sportwereld op fiscaal gebied aan vereenvoudiging toe is. Er wordt immers vaak vergeten dat heel wat provinciale clubs mee gerund worden door vrijwilligers die vaak niet op de hoogte zijn van alle fiscale verplichtingen.

Bronnenlijst

- ADMB. (2011). *Nieuwe loongrensvoor RSZ berekening sportbeoefenaars*. Geraadpleegd op 02 26, 2016, van ADMB:
http://www.admb.be/evap/!evap.nieuws_pagina.show?p_code=2011_14_nieuweloongrensvszberekeningsportbeoefenaars&p_taal=n&p_site=drup_admb
- Boeykens, S. (2012, 12 07). Hautekiet. *Zwart geld in het voetbal*. (J. Hautekiet, Interviewer) Geraadpleegd op 02 26, 2016, van <http://www.radio1.be/programmas/hautekiet/zwart-geld-het-voetbal-jouw-ervaringen>
- Bouzoumita, S. (2014, 01 15). *22 mannen achter een bal, op het einde wint de RSZ*. Geraadpleegd op 02 26, 2016, van LegalWorld: <http://www.legalworld.be/legalworld/22-mannen-achter-een-bal-op-het-einde-wint-de-RSZ.html?LangType=2067>
- Colin, F. (2013, 04 09). *Europa kan Belgische voetbalclubs 50 miljoen afpakken*. Geraadpleegd op 02 26, 2016, van Het Nieuwsblad: http://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20130408_00534011
- Jonckheere, M. D. (2012, 12 20). *Onderzoek naar transfers en geldzaken in het amateurvoetbal*. Geraadpleegd op 02 27, 2016, van SportNEXT:
http://www.sportnext.be/berichten/onderzoek_naar_transfers_en_geldzaken_in_het_amateurvoetbal
- (2009, 09 15). Peeters & Pichal. *Voetballen op provinciaal niveau: een lucratieve hobby*. (A. Peeters, & S. Pichal, Interviewers) Geraadpleegd op 02 26, 2016, van <http://www.radio1.be/programmas/peeters-pichal/voetballen-op-provinciaal-niveau-lucratieve-hobby>
- Poorter, L. D. (2008, 12). *Het statuut van de sportbeoefenaar, een round-up*. Geraadpleegd op 02 26, 2016, van Vanden Eynde Legal: http://lib.ugent.be/fulltxt/RUG01/001/787/136/RUG01-001787136_2012_0001_AC.pdf
- Ricour, S. (2011). *Sportongevallen en aansprakelijkheid van de voetballer*. Geraadpleegd op 02 27, 2016, van Universiteitsbibliotheek Gent:
http://lib.ugent.be/fulltxt/RUG01/001/787/010/RUG01-001787010_2012_0001_AC.pdf
- Rombouts, D. (2011, 04 13). Overheid geeft eersteklassers belastingvoordeel. *Het Belang van Limburg*. Geraadpleegd op 02 26, 2016, van <http://www.hbvl.be/cnt/aid1036752/overheid-geeft-eersteklassers-belastingvoordeel>
- VDV Accountants. (sd). *Het fiscaal statuut van de bezoldigde sportbeoefenaar*. Geraadpleegd op 02 26, 2016, van VDV Accountants: <http://www.vdvaccountants.be>

1.2. Lidgelden: het leven wordt duurder

Elke club in elke uithoek van ons land vraagt traditioneel bij ieder begin van het seizoen de lidgelden op bij hun jeugdspelertjes. Vroeger waren die bedragen vrij laag, aanvaardbaar, stabiel en overigens betaalbaar. Lidgelden van om en bij de 250 euro zijn bij verscheidene ploegen schering en inslag (website HLN, 2016). De laatste jaren blijft het bedrag voor lidgelden maar stijgen. De komende jaren zal dat bedrag blijven stijgen bleek uit rondvraag bij voorzitters en jeugdcoördinatoren. Maar of ouders die hoge prijs kunnen betalen om hun zoon of dochter te laten voetballen is nog maar de vraag.

Onderzoeksvraag

Voetbal is en blijft een leuk tijdverdrijf voor kinderen, tieners, volwassenen en ouderen. Het is de bekendste en belangrijkste sport in het land dat België heet. Vroeger was het vanzelfsprekend dat iedereen zich bij een club kon aansluiten en daarvoor een minimaal bedrag bijlegde. Nu is dat niet meer zo. Maar waar ligt de reden voor het drastisch verhogen van de lidgelden voor zowel jeugdspelers al spelers van eerste ploegen? U krijgt een antwoord op die vraag in deze paper over 'lidgelden bij provinciale voetbalclubs'.

Provinciale clubs in vieze papieren

Provinciale clubs hebben het over het algemeen niet makkelijk. Veel hebben moeite om hun hoofd boven water te houden, anderen staan op de rand van een faillissement of fuseren met nabijgelegen clubs om niet ten onder te gaan. Een voorbeeld daarvan is de fusie tussen Bilzen en Waltwilder. Met andere woorden, financieel gezien gaat het niet voor de wind bij de meeste provinciale clubs.

Uit een enquête van de krant Het Belang van Limburg blijkt dat 7 op de tien clubs in het provinciale voetbal betalingsmoeilijkheden hebben (website voetbalbelgie.be, 2016). Er zijn clubs waar de spelers maar liefst 20% van hun loon moeten inleveren om de club draaiende te houden. Kantines draaien 15% minder winst en clubs hebben meer en meer vaste kosten in hun eindafrekening. Die vaste kosten zijn prioriteit voor vele clubs. Jeugdspelertjes die kraantjeswater drinken in plaats van flessenwater in bij sommigen niet vreemd.

Deze balans is ook een beetje klimaatgebonden. Eén strenge winter en je hangt als club vast aan extra verwarmingskosten. Niet iedereen heeft daar dus last van. Maar de het rapport oog eerder negatief. Opvallend is wel ten eerste dat de toeschouwers status quo gebleven zijn maar de opbrengsten in de kantine toch dalen. Hier is geen echte reden voor. Het lijkt wel alsof men minder interesse heeft in een pint na de match. Bovendien is het ook opvallend, en dan zitten we weer bij het onderwerp van dit stuk, dat maar liefst één op de drie clubs zijn lidgeld verhoogt. Dat is opvallend.

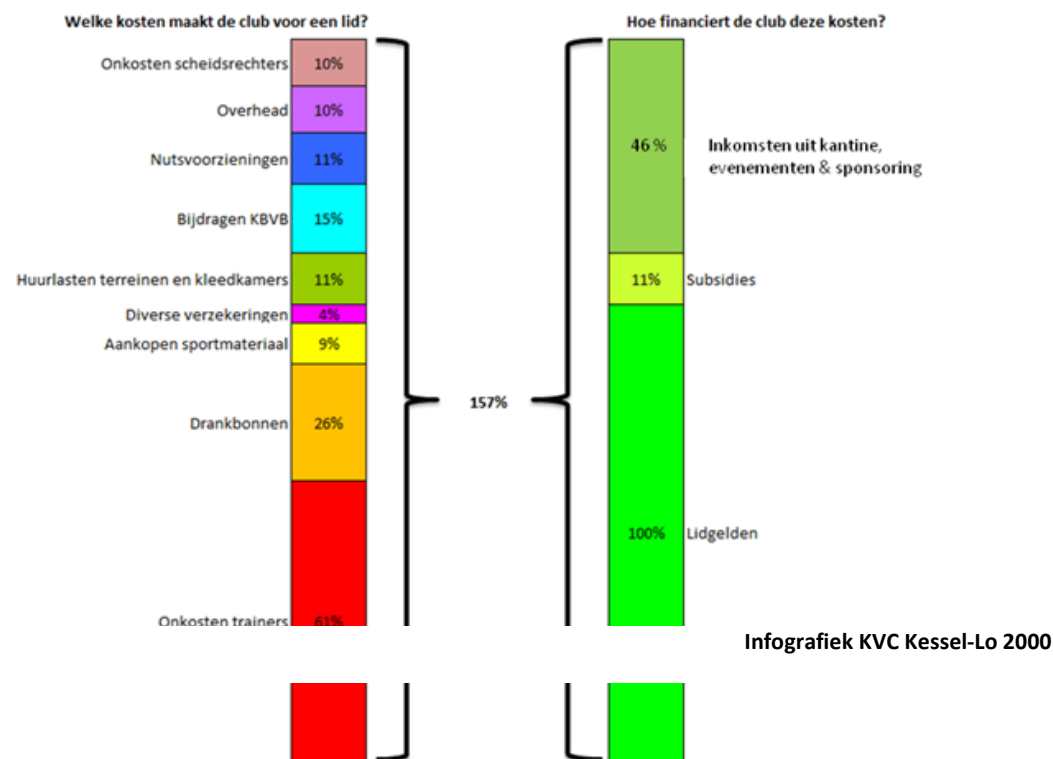
Waarom een verhoging van de lidgelden?

Ook provinciale clubs maken kennis met de moeilijke economische realiteit. Het leven wordt steeds duurder, de prijzen stijging en dat heeft ook zo zijn gevolgen voor voetbalclubs die al dan niet al in een moeilijk financiële situatie zitten. Een club maakt veel kosten. Om die kosten te kunnen blijven

betalen was en is het nodig de lidgelden te indexeren (website van KVK Kessel-lo, 2013). Bij de ene club is dat al wat meer dan de andere.

Ook de Koninklijke Belgische Voetbalbond KBVB wordt strenger op het vlak van voorwaarden bij provinciale clubs. Ploegen moeten meer moeite doen en investeren om aan de administratieve eisen van de KBVB te voldoen (Onderzoeksrapport: zit ons amateurvoetbal in het slop, 2013). Daarin speelt de digitalisering ook een rol. Elektronische wedstrijdbladen en internetverbinding binnen de accommodatie zijn niet onbekend bij het huidige provinciale voetbal. buiten administratieve eisen (boekhouding, btw, verzekeringen, subsidies,...) wordt er ook veel werk gemaakt van modernisering binnen de KBVB en een feilloze communicatie tussen hen en de clubs.

Het onderhouden van een voetbalclub op provinciaal niveau kan je vergelijken met het runnen van een klein bedrijf. Vroeger was dat minder aan de orde maar nu heeft een club specifieke kennis en noden nodig om financieel gezond te blijven. Alles tezamen moet een club daarvoor een flinke financiële inspanning doen. Lidgelden van spelers dragen daar voor 100% bij toe (zie onderstaande afbeelding).

Wat in ruil voor extra geld?

Lidgelden bij provinciale clubs worden gebruikt voor verschillende doeleinden (website kvckessel-lo, 2013). Ze proberen met de inkomsten van de lidgelden de jeugdopleiding kwalitatief te verbeteren voor een betere doorstroming van jeugdspelertjes naar de eerste ploeg. Al is dat niet bij alle clubs prioriteit. Een groot deel van het lidgeld gaat naar de vergoedingen van trainers. Trainers bij

provinciale clubs dienen de juiste attesten en diploma's te beschikken om ploegen op provinciaal niveau te kunnen trainen. En gediplomeerde trainers doet dat natuurlijk niet gratis.

Clubs dienen ook te beschikken over voldoende materiaal. Denk aan kegels, doelen, ballen,... Dit wordt allemaal ter beschikking gesteld aan (jeugd)spelers met een deel van hun vooraf betaalde lidgeld. Een voetbalclub is natuurlijk niks zonder accommodatie van de club zelf is of wordt gehuurd. Terreinen en kleedkamers netjes aan de dag laten komen is deel gefinancierd door jawel, het lidgeld van de spelers.

Tot slot gaat naast de consumptie in de kantine, de nutsvoorzieningen in de kleedkamers, de KBVK-vergoedingen van scheidsrechters, verzekeringen, onderhoud – en overheadkosten ook nog eens een groot deel van het lidgeld naar de aankoop van kledingpakketten. De professionalisering van clubs heeft ertoe geleid dat zij hun spelers verplicht kledij van de club laten aankopen. Meestal betreft dit een trainingsbroek, trainingsvest, short, sokken en tas. Dat hangt van club tot club af. Als ouders zich een hoedje schrikken van de verhoging van het lidgeld van het ene op het andere jaar met €100, dan zal dat waarschijnlijk grotendeels liggen aan de kledij (samen met andere nevenkosten).

Conclusie

Er zijn twee grote redenen voor de moeilijke situatie waarin veel clubs zich momenteel bevinden. Aan de ene kant treffen economische moeilijke tijden ook het voetbal en aan de andere kant moet een club meer bekostigen voor de professionalisering en modernisering van zijn accommodatie. Het lidgeld van spelers hierin is zeer belangrijk. Ze zijn een grote bron van inkomsten en worden door de club gebruikt om kosten mee af te betalen. Het leven wordt duurder dus zo ook het voetbal.

Bibliografie

(2016, 06 03) Opgehaald van website KVK Kessel-lo:

<http://www.kvckessel-lo.be/nieuwsarchief.php?id=143>

HLN. (2016, 28 02) Opgehaald van website Het Laatste Nieuws:

<http://www.hln.be/hln/nl/957/Binnenland/article/detail/2299060/2015/04/25/250-euro-voor-jaartje-voetbal-en-het-wordt-nog-duurder.dhtml>

Voetbalbelgie. (2016, 26 02) Opgehaald van website voetbalbelgië.be:

<http://www.hln.be/hln/nl/957/Binnenland/article/detail/2299060/2015/04/25/250-euro-voor-jaartje-voetbal-en-het-wordt-nog-duurder.dhtml>

Sportwereld, Het Nieuwsblad, Johan Rossiers (januari 2013). Onderzoeksrapport: zit ons amateurvoetbal in het slop, een actuele situatieschets in 11 hoofdstukken.

1.3. Sponsoring: donkere wolken

Voetbal is een sport die het hart van vele Belgen sneller doet slaan. Een passie voor supporters, bestuur en spelers. Toch brengt het runnen van een voetbalploeg de nodige stress en verantwoordelijkheden met zich mee. De voetbalploeg is in dit geval een bedrijf dat gezond dient te zijn. Om gezond te zijn begint en eindigt alles met hetzelfde: geld. Inkomsten moeten gegenereerd worden. Inkomgeld, lidgeld, kantine, subsidies, inzamelacties en zoveel mogelijk sponsors zorgen hiervoor. Maar hoe zit die sponsoring nu juist in mekaar?

Definitie

Sponsoring is het beschikbaar stellen van financiële middelen aan sporters of aan andere organisaties met de afspraak om als tegenprestatie reclame of publiciteit voor de sponsor te verzorgen. Indien er geen tegenprestatie is, dan is er sprake van subsidie of een stipendium. (Encyclo, 2016). Zo betaalt een sponsor een dus welbepaald bedrag aan een club in kwestie. Over dit bedrag wordt grondig overlegd tussen de kandidaat sponsor en het bestuur van de club. Wanneer sponsor en club tot een overeenkomst komen over het bedrag, kan de sponsor het eerstvolgende seizoen de naam van zijn bedrijf of instelling op de voetbaltruitjes van de spelers zien prijken.

Alternatieve vormen sponsoring

De naam van een bedrijf hoeft niet uitdrukkelijk op het truitje of het broekje van de spelers afgebeeld te staan. Andere vormen die mogelijk zijn, zijn sponsoring via reclamepanelen. Ook kan men een matchbal sponsoren of online publiciteit op de website van de club.

Moeilijke tijden

Naast inkomsten uit lidgelden, wedstrijden en kantines en naast subsidies van overheden zijn clubs dus afhankelijk van sponsorgelden om hun financiële uitgaven te dekken. En op dat vlak gaat het duidelijk de slechte richting uit. Meer dan 4 op de 5 respondenten (83%) kan zich vinden in de stelling dat het nu moeilijker is om sponsors te vinden dan enkele jaren terug. Daar staat amper 10% tegenover die het er niet mee eens is dat het vinden van sponsors nu moeilijker is.

Niet alleen lijkt het vinden van sponsors een pak moeilijker. Er zijn zelfs momenten dat bepaalde sponsors hun engagementen vaak laat of niet nakomen. Twee derde van de respondenten (65%) geeft aan dat er nu meer late betalingen of niet-betalingen vanwege sponsors zijn dan 2-3 jaar geleden. Slechts 14% geeft aan dat het op dat vlak nu beter zit. Voorgaande resultaten geven een helder maar tevens ontvullend beeld over de evolutie van financiële aspecten in het amateurvoetbal. Maar welke aspecten wegen nu het sterkst op een evolutie?

Om dat na te gaan werd een model getest, waarbij de impact van alle hoger vermelde elementen wordt afgewogen. Uit deze analyse blijkt dat drie elementen het zwaarst wegen in de beoordeling van de respondent over de financiële evolutie. Dat zijn de dalende recettes van seniorwedstrijden (inkom en kantine), het moeilijker kunnen vinden van sponsors en de dalende recettes van juniorwedstrijden (inkom en kantine). De perceptie van de respondent over deze drie evoluties bepalen dus het sterkst de perceptie over de algemene evolutie van de financiële situatie.

Een meerderheid van de clubs (55%) ziet op het vlak van sponsoring de nabije toekomst somber in. Daar staat tegenover dat slechts 10% op dat vlak betere perspectieven lijkt te hebben. Bijna de helft van de respondenten ziet het ook minder goed in op het vlak van het beschikbaar seizoenbudget. Vier op de tien clubs verwachten minder inkomsten uit de kantines. Het verwachte vooruitzicht voor het beschikbare seizoenbudget wordt niet bepaald door de verwachte evoluties op het vlak van

kantine-inkomsten of toeschouwersaantallen tijdens jeugdmatchen. Wel door de verwachte evoluties op het vlak van toeschouwersaantallen voor de eerste ploeg en vooral op het vlak van sponsorbijdragen. (Onderzoeksrapport 2012-2013, Het Nieuwsblad/Sportwereld/Johan Rosiers)

Bronnenlijst

ENCYCLO (2016, 20 02), opgehaald van website Encyclo: <http://www.encyclo.nl/begrip/SPONSORING>

ROSIERS, Johan. *Onderzoeksrapport: Zit ons amateurvoetbal in het slop?*

(http://beheer.minderhoutvv.be/bestanden/paginas/23032013_ONDERZOEK%20AMATEURVOETBAL%20LVDW%20JR%202013.pdf)

1.4. Logistiek: vrijwilligerswerk

Een voetbalploeg in een provinciale reeks is tegenwoordig bijna altijd een vzw. Dit wil zeggen dat wanneer de club failliet gaat, er niemand voor de schulden moet opdraaien. Wanneer je volledig eigenaar bent en je handtekening bij wijze van spreken op alle papieren staat, zoals af en toe nog wel eens gebeurt in een lokaal provinciaal voetbalclubje, wordt die eigenaar bij een faillissement verantwoordelijk geacht.

De vzw-wet zorgt ervoor dat je administratieve en fiscale verplichtingen hebt als vereniging zonder winstoogmerk. Er zijn heel wat administratieve verplichtingen. Zo moet je verplicht enkele organen oprichten die je opneemt in de statuten. Die organen moeten beslissingen nemen in naam van de vereniging. Zo moet er een algemene vergadering en een raad van bestuur opgericht worden.

De algemene vergadering moet de jaarrekening van het afgelopen jaar en de begroting van volgend jaar goedkeuren. Ook moet ze bijvoorbeeld bestuurders aanstellen en afzetten. Die taken moeten ook uitgelegd worden in de statuten. De raad van bestuur bestaat uit minder leden dan de vereniging heeft. Zij moet de jaarrekening en begroting opstellen en de vereniging vertegenwoordigen. Die jaarrekening moet 'neergelegd' worden. Dit gebeurt voor kleine vzw's bij de griffie van de rechtbank van koophandel van hun arrondissement, maar voor grotere vzw's zoals een voetbalclub gebeurt dit bij de Nationale Bank van België. Grote verenigingen zijn verplicht een dubbele boekhouding te voeren, kleinere een vereenvoudigde boekhouding. Bij het dubbel boekhouden wordt elke transactie op twee verschillende manieren geadministreerd.

Budget

De vereniging moet iemand aanduiden om de financiële toestand en de jaarrekening te controleren. Ook moet het aantal tewerkgestelde werknemers, gemiddeld over het jaar, meegedeeld worden. Dit gebeurt door een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling. In voetbalclubs in provinciale reeksen gebeurt het vaak dat vrijwilligers het terrein verzorgen, de was doen en de kantine openhouden. Zij doen dit vaak gratis. Dan is er geen enkel probleem omtrent de wetgeving. Er is niks illegaal aan gratis werken.

Wat er natuurlijk wel kan gebeuren is dat deze personen cash in het zwart iets krijgen van de voorzitter of van de inkomsten uit de kantine. Dit is uiteraard bijna niet te controleren. Wanneer een vrijwilliger wél betaald wordt voor het werk dat hij doet (bijvoorbeeld toogdienst in de kantine), is dat mogelijk. Er zijn twee mogelijkheden. Ofwel is er de reële kostenvergoeding. Hierbij worden teruggevorderde kosten bewezen bijvoorbeeld treintickets. De wetgever heeft hier geen plafond betaald. Er is ook de forfaitaire kostenvergoeding.

De wetgever heeft hier een plafond bepaald. Er is een maximum per dag. Zo was dat in 2013 32,17 euro en een jaarmaximum van 1308,38 euro. Als hij de maxima overstijgt, kan hij zijn vrijwilligersvergoeding verliezen. De vrijwilliger kan kiezen tussen beide opties, maar ze niet combineren. Maar sinds 2009 is er hier een uitzondering op gemaakt. Een vrijwilliger mag een forfaitaire kostenvergoeding combineren met een reële kilometervergoeding voor afstanden die de vrijwilliger voor zijn activiteiten met zijn eigen wagen of fiets heeft afgelegd. Wel zijn er enkele plafonds. De vrijwilliger mag maximaal 2000 km per jaar vergoed worden aan een maximumbedrag van 0,3456 euro per km als hij met de auto komt en 0,20 euro met de fiets. Dit wil zeggen dat bijvoorbeeld een materiaalman van een voetbalclub (ze doen het heel vaak gratis) een vergoeding kan krijgen, maar dan moet er ergens bewezen worden dat er niet boven het plafond gegaan wordt.

Uiteraard kan er dan nog altijd geld onder de tafel bijgegeven worden. Maar zoals eerder vermeld, de uitbater van de kantine, de materiaalman of degene die het gras afrijdt doen dit vaak uiteraard volledig gratis. Wel hebben ze bijvoorbeeld gratis toegang voor elke thuismatch, waarmee ze toch een soort 'vergoeding' krijgen voor hun werk. De vrijwilligersvergoeding is geen loon. De vrijwilliger verricht zijn taken niet in het kader van een arbeidsovereenkomst. Daarom moet de vereniging voor deze vrijwilligersvergoedingen geen fiscale fiches opstellen en geen sociale bijdragen betalen. Uiteraard moeten de kosten wel volgens de regels van de kunst in de boekhouding verwerkt worden. Omdat het geen echt loon is wat de vrijwilliger krijgt, moet hij de vergoedingen ook niet aangeven aan de belastingen. Hij mag wel eventuele kosten die niet helemaal vergoed worden niet als kosten in zijn belastingaangifte in rekening brengen. Vrijwilligerswerk is wel combineerbaar met een studenten job want een studenten job is wel gekaderd in een arbeidsovereenkomst en vrijwilligerswerk niet.

Naast de administratieve zijn er ook de fiscale verplichtingen. Het is zo dat een vzw geen belastingen moet betalen op haar inkomsten uit haar activiteiten. Wel zijn er enkele andere belastingen zoals de patrimoniumtaks en de rechtspersonenbelasting. De patrimoniumtaks wil zeggen dat je moet opgeven wat je als vereniging aan roerende en onroerende goederen bezit en hoeveel het zou opbrengen moest het ooit verkocht worden. Als het vermogen minder is dan 25000 euro, moet er geen taks betaald worden. Ligt het hoger, moet er 0,17 % aan belasting betaald worden. Voor een voetbalclub die een eigen accommodatie en dergelijke heeft, zal het vermogen waarschijnlijk boven de 25000 euro gaan en is de patrimoniumtaks van toepassing. Dit aangeven en betalen is de verantwoordelijkheid van de vzw want de fiscus gaat niet achter de vereniging aanlopen zodat er betaald wordt. De rechtspersonenbelasting is een jaarlijkse belasting die betaald moet worden. Het is te vergelijken met een personenbelasting.

Verder moet er een ledenregister opgesteld worden en moeten alle officiële documenten van de vzw een vermelding bevatten van 'vereniging zonder winstoogmerk'.

Als je de plichten niet naleeft als vzw, word je gesanctioneerd. Dit kan een forfaitaire belastingheffing zijn en zelfs een persoonlijke aansprakelijkheid van de bestuurders die in de fout gingen.

Onderverdeling

Als we dieper ingaan op het logistieke aspect van een voetbalclub als vzw, is er een onderverdeling te maken :

Kantine

Zoals eerder vermeld is de uitbater in provinciale reeksen vaak een vrijwilliger die dit doet uit liefde voor de club. Hij krijgt hier niks voor. Wanneer die vrijwilliger wel betaald wordt, gebeurt dit via een contract. Er is een wel een plafond voor zijn 'loon', zoals eerder hierboven vermeld. Wanneer hij een 'gesproken overeenkomst' heeft, en de persoon geld krijgt zonder dat iemand hier van op de hoogte is, is de vereniging niet meer legaal bezig. Er wordt dan 'in het zwart' betaald.

Maar de kantine is meer dan de mensen die er broodjes smeren, pinten tappen of de vloer poetsen. Zo zijn er natuurlijk de inkomsten door consumptie van drank en eten (chips, snoep, hotdogs,...). De vereniging koopt drank aan bij de drankhandelaar of brouwer. Alle tonnen, flessen,... moeten aangegeven zijn op de factuur. Zo kan de overheid BTW op de inkomsten van de brouwer en op de aankoop van de vereniging nemen. Alles moet transparant zijn. Wat er wel eens kan gebeuren, is dat er in het zwart zaken gebeuren. Bijvoorbeeld : de brouwer verkoopt 15 tonnen aan de voetbalclub. Ze zet die 15 op de factuur. Hier wordt BTW op betaald door koper en verkoper. Maar als brouwer en

voetbalclub onderling beslissen, 'we zetten 15 tonnen op de factuur en de rest, bijvoorbeeld 10 tonnen, zetten we er niet op', zijn ze niet meer legaal bezig. Beide partijen maken door het in het zwart te doen, winst. De brouwer laat dan bijvoorbeeld zijn normale prijs, wanneer er met factuur te werk gegaan wordt, zakken. De voetbalclub moet op elke ton minder betalen. Dus zij maken winst. De inkomsten voor de brouwer op die 10 tonnen (in het zwart), gaan rechtstreeks in zijn zak. Hij betaalt er geen BTW op want de fiscus weet van niks en wordt dus buitenspel gezet. Het is heel moeilijk om achter dit zwartwerk te komen op het einde van de rit. De leveringen zijn zo groot. Af en toe enkele tonnen die niet op de factuur gezet worden, valt niet op. Verder heeft die brouwer zijn tonnen vaak ook al in het zwart gekocht bij een groothandelaar bijvoorbeeld. Dus dit zwartwerk opsporen is enorm moeilijk. Het gebeurt echter vaker bij voetbalclubs.

Nadat de voetbalclub de tonnen heeft aangekocht, in het zwart of al dan niet, kopen de supporters, leden,... drank, waar een grote winst op gemaakt wordt door de club. De inkoopprijs bij de brouwer is namelijk veel lager dan een consumptie. Deze inkomsten, winsten verdwijnen in de grote pot van de club. Dit geld zou dus gebruikt kunnen worden om onder andere vrijwilligers te betalen. Maar aangezien zij vaak gratis werken, worden de inkomsten voor allerlei andere dingen gebruikt binnen de club. Voor wat hangt af van club tot club. Zo kan bijvoorbeeld een club de inkomsten gebruiken voor de *elektriciteit* in de kantine, gangen, kleedkamer, de stroom van de wasmachines om de truitjes te wassen,... Hier komt ook het waterverbruik bij kijken. (douches, wasmachines,...). Wanneer de inkomsten van de kantine niet genoeg zijn om elektriciteit en water, aankoop van drank en het eventueel betalen van vrijwilligers binnen de club, zijn er nog andere geldstromen. Zo is er de voorzitter die een pak geld in de club stopt en zijn er sponsors die dit doen. Dat sponsorgeld moet aangegeven zijn. Men moet weten wanneer bijv. een bakker 1000 euro aan de club geeft, voor wat dat gebruikt wordt. Al gebeurt het blijkbaar soms in het zwart dat de sponsor geld geeft en zegt dat de club zelf mag beslissen wat ze ermee doen. Een soort schenking dus. Dit is niet legaal als het niet aangegeven is aan de fiscus. Ander voorbeeld: sponsor wil reclame. Hij geeft 200 euro voor bord langs veld. Sponsor heeft zijn reclame, club heeft 200 euro. Club koopt bord voor 30 euro en heeft 170 euro winst. Ander voorbeeld: Sponsor zegt: 'ik sponsor wedstrijdballen.' Hij geeft 100 euro voor 1 bal. Club koopt zelf bal voor 40 euro. 60 euro winst dus. Die 100 euro wordt dan in het zwart gegeven. Het gebeurt soms zelfs zo de club ballen heeft gekregen van de winkel waar ze de trainingspakken hebben aangekocht. Die gaven er gratis ballen bij, als gift en dank voor de grote bestelling. De club krijgt van een sponsor of zelfs particulier 100 euro voor de bal, maar ze gebruiken de bal die ze gratis hebben gekregen als wedstrijdbal. 100 euro volledig in de broekzak van de club dan.

Vrijwilligers

Zoals eerder vermeld, zijn de kantinemedewerkers vaak gratis aan het werk. Zo niet moet het aangegeven zijn en is er een plafond. Ook voor de materiaalman, degene die het gras afrijdt en de lijnen kalkt, de persoon die de was doet, aan de inkom zit,... geldt hetzelfde.

Materiaal

Materiaal dat gebruikt wordt voor het onderhoud van het veld of hersteld moet worden, kan ofwel gesponsord zijn (zwart of niet). Uiteraard moet ook dit legaal gebeuren. Het materiaal moet door de club aangekocht en hersteld worden in een winkel op een legale wijze. Het gebeurt echter dat winkel zegt ik doe de helft in het zwart en de helft legaal.

Elektriciteit en waterverbruik

Een voetbalclub moet haar elektriciteits- en waterrekeningen betalen via de factuur, net als particulieren. Waar het geld vandaan komt om die te betalen, is echter de vraag. Wanneer dit op een wettelijke manier zou gebeuren, komt het bijvoorbeeld van de inkomsten van de kantine of sponsoring. Al is het mogelijk dat aan die inkomsten van de drank of sponsoring, ook een reukje kan zitten zoals eerder vermeld.

Bronnenlijst

<https://www.jeugdwerkregels.be/regel/vrijwilligersvergoeding>

https://nl.wikipedia.org/wiki/Dubbel_boekhouden

<https://www.jeugdwerkregels.be/regel/verplichtingen-van-een-vzw>

<http://www.vzwstart.be/10.-Welke-jaarlijkse-verplichtingen-heeft-mijn-VZW/>

<http://www.dynamoproject.be/faq/wat-zijn-de-jaarlijkse-verplichtingen-van-een-vzw>

http://www.vsdc-fb.be/NL/Algemeen/VZW_en_boekhouding-16

Sport en de fiscaalsociale spelregels FOD Financiën

http://www.bibf.be/Uploads/Documents/doc_1615.pdf

http://www.sportraadrecht.nl/Dordrecht/up/ZkyjycaJS_Informatieblad_gevolgen_afschaffen_kantineregeling.pdf

<http://www.vereniginginfo.be/infofiches/details/soorten-vrijwilligersvergoedingen/309>

<http://www.kvv.be/vrijwilligerswet>

<http://deredactie.be/cm/vrtnieuws/binnenland/1.1852350>

http://www.vsdc.be/NL/Algemeen/Wat_als_u_een_VZW_opricht-10

Wegwijs in de arbeidsovereenkomst FOD

Getuigenissen van mensen uit provinciaal circuit

1.5. Transfers: prestige als drijvende kracht

Voetbal is de populairste sport in ons Belgenland. Zowel nationaal als provinciaal is voetbal populair. Elke week zakken tienduizenden mensen af naar hun club om te supporteren. Maar ook provinciaal voetbal is nog steeds belangrijk. Enkel Limburg telt vandaag al 156 ploegen in de provinciale reeksen. Deze provinciale ploegen hebben natuurlijk voldoende geld nodig om te kunnen overleven. Zo haalde SC Aarschot (tweede provinciale) vorige maand nog Kevin Vandenberghe binnen. (Sporza, 2015) Maar waar halen de provinciale ploegen het geld voor hun transfers? En hoe zit het met het salaris van de nieuwe spelers?

Definitie

Een transfer is volgens Van Dale 'overdracht tegen betaling van een beroepsspeler aan een andere club'. (website van Van Dale, 2016) Concreet wil dit zeggen dat een speler overstapt van de ene club naar de andere club tegen een vergoeding. De club die de speler verkoopt ontvangt een transfersom van de club die de speler koopt. Er zijn twee transferperiodes in België: van 1 juni tot en met 31 augustus en van 1 januari tot en met 31 januari.

Vormen van transfers

De vrije transfer

Een vrije transfer is een transfer van een speler die einde contract is bij zijn club. Het contract van de speler is ten einde waardoor hij naar een andere club kan vertrekken. De club waar de speler naar toe trekt hoeft dan geen transfersom te betalen.

Huur

Indien een club te weinig geld zou hebben om een speler te kopen kan hij deze ook huren. De club betaalt dan een klein huursom en neemt het salaris van de speler over. Het valt ook vaak voor dat grotere clubs spelers gratis onderdak geven bij een kleinere satellietclub. Meestal wordt er bij een huurcontract ook een optie tot aankoop afgedwongen.

Speler zonder club

Tot slot zijn er ook nog spelers zonder club. Sinds maart 2000 voerde de FIFA (Fédération Internationale de Football Association) de regel in dat spelers die zonder club zitten zich niet aan de transferdeadline houden. (Nieuw transferreglement bedreiging voor kleine voetballanden, 2000) Vrije spelers kunnen dus ook nog tijdens het seizoen aangetrokken worden. Vanzelfsprekend moet de club geen transfersom betalen maar enkel salaris.

Transfers in de provinciale reeksen

Een opvallend verschil met de clubs uit hogere klassen is dat er voor de provinciale clubs maar één transferperiode is. (KBVB, 2016) Zij mogen alleen spelers transfereren van 1 juni tot en met 31 augustus.

Uit een onderzoek uit 2012 bleek dat zes op de tien voetballers uit de provinciale reeksen in het voorgaande seizoen een aanbieding kreeg van een andere club. Maar liefst 25% van de spelers ging in op een aanbod. Uit het onderzoek bleek ook dat 20,5% van de Vlaamse spelers geen interesse had om te onderhandelen met een andere club. Bij de Waalse spelers bleek dan weer dan 21,5% vond dat het voorgestelde contract niet volstond. Bij de Vlaamse spelers lag dat op 8,6%. (Jonckheere, 2012)

Het opvallendste resultaat uit het onderzoek is echter de reden waarom ze een transfer willen realiseren. Naast het feit dat ze enkel vertrekken naar een nieuwe club indien ze zich financieel

verbeteren, blijkt prestige ook een belangrijke factor te zijn. Maar liefst 70% van de spelers in de provinciale klassen denkt van zichzelf dat hij op een hoger niveau kan spelen.

Naast de uitgaande transfer zijn er natuurlijk ook veel inkomende transfers. De provinciale ploegen investeren natuurlijk sterk in de jeugd. Daardoor moeten de clubs minder investeren in spelers. Maar af en toe kan er toch een grote vis worden binnengehaald. Zo wist een club uit tweede provinciale in Vlaams-Brabant ex-Rode Duivel Kevin Vandenberg te strikken. (Sporza, 2015) Hoe de club Vandenberg overhaalde om te tekenen is een raadsel. Het staat wel vast de Vandenberg serieus zal moeten inleveren, op papier althans.

Inmiddels is het wel duidelijk dat er in provinciale reeksen niet veel geld wordt verdiend. Een vijfde van de spelers verdient minder dan €200 per maand. (Jonckheere, 2012) Ook de clubs zelf bulken niet uit van het geld. Maar wat zijn dan net de factoren die een speler kunnen overhalen te tekenen voor een club. Al gauw wordt de naam zwart geld gebruikt, een gevaarlijke piste. Maar is deze piste zo ondenkbaar? Een provinciale club heeft ook zijn eigen waarden en tradities en wil niet roemloos ten onder gaan.

Een anonieme bron vertelt dat tot een paar jaar terug zwart voetbal veel in omloop was. Sinds een paar jaar zijn er strengere controles en wordt het moeilijker om spelers in het zwart te betalen. Volgens hem wordt in een contract opgesteld dat een speler €100 krijgt indien hij start. Over eventuele winstpremies wordt er dan niets vermeld terwijl deze wel degelijk worden uitgedeeld. 'Het kan zijn dat een speler een startbedrag van €100 krijgt maar dat zijn winstpremie minstens even hoog is', aldus S.C.

Zwart geld in het provinciale voetbal is dus lang nog niet uitgestorven, maar de controles zijn veel strenger geworden. Doet de club 'extra' inspanningen in het zwart? We weten het niet zeker, maar het kan bijna niet anders. Zwart geld blijft in de omgang en indien je er eenmaal mee bezig bent is het moeilijk om hier van af te stappen.

Bronnenlijst

(2016, 07 03). Opgehaald van website van Van Dale:

<http://www.vandale.be/opzoeken?pattern=transfer&lang=nn#.Vt3gpfnhDIU>

Jonckheere, W. D. (2012). *Onderzoek naar transfers en geldzaken in het amateurvoetbal*. /: Sportnext.

KBVB. (2016, 15 02). Opgehaald van Website van de KBVB:

http://static.belgianfootball.be/project/publiek/reglement/reglement_nl.pdf

Nieuw transferreglement bedreiging voor kleine voetballanden. (2000, 24 03). *De Standaard*, p. /.

Sporza. (2015, 17 02). SC Aarschot, "de ploeg van 't stad", haalt Kevin Vandenberg binnen. Brussel, Vlaams-Brabant, België.

(2016, 07 03). Opgehaald van website van Van Dale:

<http://www.vandale.be/opzoeken?pattern=transfer&lang=nn#.Vt3gpfnhDIU>

Jonckheere, W. D. (2012). *Onderzoek naar transfers en geldzaken in het amateurvoetbal*. /: Sportnext.

KBVB. (2016, 15 02). Opgehaald van Website van de KBVB:

http://static.belgianfootball.be/project/publiek/reglement/reglement_nl.pdf

Nieuw transferreglement bedreiging voor kleine voetballanden. (2000, 24 03). *De Standaard*;Sporza. (2015, 17 02). SC Aarschot, "de ploeg van 't stad", haalt Kevin Vandenberg binnen. Brussel, Vlaams-Brabant, België.

1.6. Subsidies: bijzonder complex

‘Het is wellicht niet toevallig dat de belangstelling voor de economie van de sport in Europa samenvalt met de periode waarin de gevolgen van de economische crisis voelbaar zijn geworden en de bezuinigingen op allerlei overheidsuitgaven werden doorgevoerd, incl. deze voor de stimulering van de breedtesport.’

‘Tijdens de golden sixties zijn immers van overheidswege nogal wat initiatieven genomen en gesubsidieerde programma's opgezet om de bevolking in haar sedentair bestaan te wijzen op de noodzaak van voldoende gezonde lichaamsbeweging. Toen ook de sportsector door allerlei besparingen werd bedreigd na de crisis van de zeventiger jaren, is de sportlobby bij economen gaan aankloppen om de regering te overtuigen van het belang van de sportsector voor productie, inkomen, tewerkstelling en belastingontvangsten. Dit betekende in Europa het startsein voor heel wat macro-economische impactstudies van de sport.’

‘Ook de opkomst van de economische impactstudies bij het organiseren van grote sportgebeurtenissen en -manifestaties of bij de bouw van nieuwe sportstadions is deels politiek geïnspireerd. Deze impactstudies hadden vooral tot doel de bevolking te overtuigen en de overheid te overhalen met subsidies over de brug te komen. Het behoeft geen betoog dat bij deze gelegenheden nogal eens een loopje genomen werd met een aantal fundamentele economische uitgangspunten. Het artificieel opblazen van de economische impact bleek meestal een iets te grote verleiding.’ (Késenne, 2000)

Definitie subsidie

‘Een tegemoetkoming van een overheid (financieel of in natura) om het gedrag van de bevolking of van een specifieke doelgroep (dat kan ook een andere overheid zijn) te sturen in de door de overheid gewenste richting. Aan de toekenning ervan worden voorwaarden gekoppeld. Bij ontstentenis van een organiek decreet moet er voor elke subsidie in de algemene uitgavenbegroting een specifieke bepaling zijn die de aard van de subsidie preciseert. Die subsidies kunnen worden toegekend onder de voorwaarden vastgesteld door de Vlaamse Regering.’ (Vlaamse Overheid, 2014)

Subsidiariteit : de overheid en het privaat initiatief

‘In onze gemengde economie wordt het subsidiariteitsprincipe algemeen aanvaard in de relatie tussen publiek en privaat initiatief. Dit houdt in dat de overheid slechts dient op te treden in de mate dat de doelstellingen van de overheid door de vrije markt niet worden ingevuld. De overheid dient hierbij te waken over de goede gang van zaken in de sportwereld overeenkomstig de waarden die aan de sport worden toegekend. Dit betekent dat niet alleen via wetten en decreten het wettelijk kader moet worden gecreëerd en de grenzen vastgelegd waarbinnen het sportgebeuren zich kan ontwikkelen, de regionale overheden kunnen ook overleg plegen met de federale en Europese overheden en duidelijke richtlijnen en *incentives* geven aan de lagere overheden om hun beleidsdoelstellingen waar te maken. De overheid kan ook zelf als ondernemer optreden in de sportwereld (zelf doen) en beschikt over de financiële middelen om de sportbeoefening te bevorderen via het ondersteunen van de private sector (doen doen).’

‘Efficiëntie vereist dat het overheidsoptreden zich hierbij moet inpassen in een economisch systeem waarbij de consumptie en de productie van goederen en diensten in belangrijke mate is gebaseerd op het vrije-markt-systeem gekenmerkt door consumentensoevereiniteit en privaat initiatief. Het optreden van de overheid moet bijgevolg complementair zijn met hetgeen zich in de private sector spontaan in de goede richting ontwikkelt. In de mate van het mogelijke moet de overheid bij de realisatie van haar beleidsdoelstellingen vermijden dat rechtgeaarde private initiatieven in de sport worden ontmoedigd, de concurrentie wordt scheef getrokken of de signaalfunctie van de prijs wordt verstoord.’

'In deze optiek kunnen 'zelf doen' (de overheid als uitbater van sportcentra, als organisator van sportkampen etc.) en 'doen doen' (het subsidiëren van sportkampen, sportinfrastructuur etc.) de markt verstoren door het scheeftrekken van de concurrentie en het ontmoedigen van het privaat initiatief. De prijs van een goed moet immers zowel de kosten van de producent weerspiegelen als de betalingsbereidheid van de consument. De prijs kan worden aangepast via belastingheffing of subsidiëring in de mate dat de overheid van oordeel is dat de marktprijs geen goede weerspiegeling is van de reële maatschappelijke kosten of sociale baten van een goed. Zo kunnen de prijzen die gesubsidieerde organisaties de consument aanrekenen zo laag zijn dat niet-gesubsidieerde organisaties tegen deze prijzen hun kosten niet kunnen dekken met als gevolg dat vele goede initiatieven in de sport nooit het daglicht zien. Ook de rigiditeit die op de productmarkten is ingebouwd via allerlei reglementeringen, verbonden aan de subsidiëring, kunnen een rem zijn op de toegang tot de markt voor het privaat initiatief en creëren bijgevolg schaarste, aanbodtekorten en wachtlijsten.' (Késenne, 2000)

Subsidies in Vlaanderen en Wallonië (2011-2015)

In België behoort de bevoegdheid 'Sport' toe aan de gemeenschappen.¹ De financiering van Vlaamse provinciale voetbalclubs valt dus onder het beleidsdomein van Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport Philippe Muyters (n-va).²

Voor de legislatuur 2011 – 2015 betekende dit in Wallonië een totale subsidiëring van 20,5 miljoen euro. Het beleid van de Waalse minister van Sport André Antoine richt zich dan ook op verschillende beleidsdomeinen van het 'Waalse Voetbal'. De verdeling van de subsidie ziet eruit als volgt: 'opleiding (2,65 miljoen euro per jaar), infrastructuur (15 miljoen euro per jaar), de subsidiëring van de (nog op te richten) Franstalige Voetbalfederatie (ACFF) (2 miljoen euro per jaar), scheidsrechters (250.000 euro per jaar), vormingen en juridisch advies (250.000 euro per jaar), voetbal op school (100.000 euro) en 250.000 euro voor diverse projecten.'

'In Vlaanderen wordt, conform het decreet van 13 juli 2001 dat de erkenning en subsidiëring regelt van de Vlaamse sportfederaties, een structurele financiële ondersteuning geboden aan, onder meer, de voetbalsport.' (Philippe Muyters, 2011)

Subsidieverdeling

Bij de verdeling van de subsidies voorzien voor Vlaamse sportfederaties en hun clubs wordt gebruik gemaakt van enkele objectieve parameters. Voorbeelden daarvan zijn het aantal leden en het aantal personeelsleden.³

'De Voetbalfederatie Vlaanderen (VFV), de Vlaamse tegenhanger van de ACFF, kan zo voor 2010 rekenen op 991.000 euro basissubsidies, 373.000 euro in het kader van de facultatieve opdracht jeugdsport en 765.000 euro in functie van topsport, dit betekent totaal 2.129.000 euro. Ruimer dan de VFV, worden nog 4 andere Vlaamse recreatieve voetbalfederaties gesubsidieerd (KVV, KBLVB, VZVB en VMF). Daarnaast ontvangen ook verscheidene recreatieve *omnisportfederaties*, die onder andere voetbal in hun aanbod hebben opgenomen, structurele subsidies.'

'Daarnaast bestaan in Vlaanderen eveneens projecten die de aanleg van kunstgrasvelden ondersteunen en worden middelen vrijgemaakt, via achtergestelde leningen, om de voetbalstadions te moderniseren.'

¹ <http://www.bpol.be/gemeenschap.php>

² <http://www.vlaanderen.be/nl/vlaamse-regering/vlaams-minister-van-werk-economie-innovatie-en-sport>

³ Philippe Muyters. (2011). Antwoord op vraag nr. 543 van 30 juni 2011. (p. 1). Brussel: Vlaams ministerie van Sport.

‘Op lokaal niveau betekende de oprichting van de Voetbalfederatie Vlaanderen de toegang tot structurele gemeentelijke subsidies voor meer dan 1400 Vlaamse voetbalclubs, die bij VFV zijn aangesloten. Sportclubs worden op basis van het Sport voor Allen-decreet van 9 maart 2007 via het gemeentelijk subsidiereglement en de impulssubsidies in hoofdzaak ondersteund op basis van een kwaliteitsvolle jeugdwerking, m.a.w. de subsidie wordt niet louter bepaald aan de hand van het niveau waarop het eerste voetbalelftal actief is.’

‘Projectmatig werden in een recent verleden verschillende acties ondernomen voor de Vlaamse voetbalsport zoals de Homeless-cup, Kort op de bal, Open stadion. Bijkomend werden projectsubsidies inzake infrastructuur (2007) en projectsubsidies met betrekking tot de kwaliteitsverbetering van de jeugdwerking van veldvoetbalclubs (2008) voorzien.’ (Philippe Muyters, 2011)

Er zijn enkele gelijkenissen te treffen tussen het subsidiebeleid van de Vlaamse overheid en het plan van minister Antoine. Daarentegen betreffen de subsidies van de Waalse gemeenschap significant grotere bedragen. De minister verklaart dit door te wijzen op een ‘inhaalbeweging’ van de Waalse minister van Sport ten opzichte van het Vlaamse sportbeleid van de afgelopen decennia. Bovendien verwijst hij naar de bestuurlijke autonomie van de gemeenschappen als een logische oorzaak voor verschillen in de mate van subsidiëring. Een belangrijke opmerkingen hierbij is dat het ‘plan Antoine’ opgesteld is voor een periode van vijf jaar. De Vlaamse subsidieverdeling is daarentegen bij decreet vastgelegd. Concreet betekent dit dat ze structureel van aard is.³

Besluit

Uit al deze informatie valt te besluiten dat het systeem van subsidies voor de provinciale voetbalploegen bijzonder complex is. De verschillende bestuursniveaus die verantwoordelijk zijn voor de toekenning van de subsidies zorgen voor een onoverzichtelijk geheel van subsidienetwerken. Het is onmiskenbaar dat deze complexiteit misbruiken in de hand werkt. Uit een reportage van *Panorama* uit december 2012 bleek daarentegen dat er een systematisch misbruik is van sponsorgelden in het Belgische Provinciale voetbal. Gezien de officiële aard van subsidies, is het op dit vlak minder waarschijnlijk dat er op zulke systematische wijze misbruik zou plaatsvinden. Daarbij valt echter niet uit te sluiten dat er, in het bijzonder op het niveau van de lokale mandatarissen, misbruik van subsidies zou plaatsvinden. Om dit te bevestigen of te ontkrachten is niettemin zowel kwalitatief als kwantitatief ‘*in the field*’ onderzoek vereist.

Bronnenlijst

Késenne, S. (2000). *Samenleving & Sport, Rapport op vraag van de Koning Boudewijnsstichting*. Antwerpen.

Philippe Muyters. (2011). Antwoord op vraag nr. 543 van 30 juni 2011. Brussel: Vlaams ministerie van Sport.

Vlaamse Overheid. (2014, april 30). *Subsidie*. Opgehaald van Begrippendatabank Financiën en Begroting: <http://begrippendatabank.fenb.be/Begrippendatabank/Subsidie.ashx>

2. EXPERTEN

Na de literatuurstudie zijn een aantal experts met een helicoptervisie over de problematiek geselecteerd. Verschillende specialisten wilden echter geen interview geven. Uiteindelijk zijn de volgende personen uit de bus gekomen: Dirk De Vos (vakbondsafgevaardigde ACV Sporta), Trudo Dejonghe (sporteconoom KULeuven), Koen Breedveld (directeur Mulier Instituut), Brecht Vermeulen (politicus NVA), Hans Deneyer (advocaat & sponsor), en Ivo Belet (CD&V-Europarlementslid).

2.1. Syndicalist

Sportvakbond ACV Sporta behandelt klachten van betaalde voetballers

Dirk De Vos: ‘Achterstallige loonbetalingen zijn groot probleem’

Veel voetbalclubs betalen hun spelers af en toe met vertraging. Dat probleem duikt niet alleen frequent op in de nationale afdelingen, maar ook in het provinciale voetbal. ‘Vooral in eerste en tweede provinciale, omdat bijna alle spelers in die reeksen betaalde voetballers zijn.’

Dirk De Vos is nationaal verantwoordelijke van ACV Sporta. De sportersvakbond is de individuele en collectieve belangenbehartiger van de werknemers binnen de sportsector. Hij raakte dan ook al enkele keren op ramkoers met voetbalbesturen. Tien jaar geleden bijvoorbeeld met toenmalig tweedeklasser FC Brussels. ACV Sporta wilde voor de spelers een lezing geven over hun loon- en arbeidsvoorwaarden, maar de toegang werd hen geweigerd. Later is de ploeg door financiële perikelen kopje onder gegaan.

De talrijke achterstallige betalingen baren De Vos zorgen. ‘In de eerste klasse is het probleem niet meer zo groot, maar in de rest van ons voetbal blijft het regelmatig fout gaan. De provinciale afdelingen zijn op dat gebied een zorgenkind, zeker in eerste en tweede provinciale. Logisch ook, want daar spelen nu eenmaal veel meer betaalde voetballers. ACV Sporta tracht in eerste instantie de klachten van sporters op te lossen via dialoog. Indien dit niet lukt, dan biedt de sportvakbond haar leden verdere juridische bijstand in tal van rechtsprocedures.’

Het heikele thema in het voetbal is en blijft zwart geld. De Vos: “Bij ACV Sporta zien we nog steeds zeer veel zwart geld omgaan in het voetbal. In de eerste klasse is het gelukkig heel beperkt geworden, maar in het provinciaal voetbal bijvoorbeeld duikt het probleem frequent op, al zijn de controles ook in de lagere afdelingen serieus verstrengd, gezien de clubs 80% van de bedrijfsvoorheffing voor zich mogen houden en maar verplicht zijn beperkte RSZ te betalen.’

Niet alleen spelers uit eerste en tweede klasse doen beroep op de diensten van ACV Sporta. Om dat überhaupt te kunnen doen, moet je wel lid zijn van de vakbond. ‘We krijgen zeker en vast veel klachten binnen van provinciale voetballers. Maar in de pers verschijnen natuurlijk alleen verhalen over klachten van eerste- of tweede klassespelers’, zegt De Vos. In het provinciale voetbal draait het echter om kleinere – weliswaar nog fikse - bedragen dan in de hoogste afdelingen, maar tevens voor die spelers probeert ACV Sporta het nodige te doen.

Ook bij de uitbetaling van de groepsverzekering gaat het in eerste klasse soms mis. Zo stelde ACV Sporta in 2007 vast dat maar liefst 12 eersteklassers in totaal 20 miljoen euro te weinig betaald hadden voor de groepsverzekering. Voor die verzekering betaalt een club jaarlijks een bepaald bedrag dat afhangt van het loon en de winstpremies van een speler. Wanneer die speler het voetbal vaarwel zegt, rond z’n 35ste, krijgt hij het totale bedrag dat zijn club opzigezet heeft voor de groepsverzekering.

Geen marionetten

De tijd dat voetbalclubs zomaar konden doen en laten wat ze wilden met hun spelers is volgens De Vos voorbij. De Licentiecommissie treedt strenger op dan vroeger. ‘Nu hebben de clubs niet meer

zoveel macht om de spelers als marionetten te behandelen', zegt hij met enige trots, aangezien ACV Sporta daar jarenlang voor geijverd heeft.

'Als achterstallige betalingen niet opgelost raken, kan de commissie bijvoorbeeld een transferverbod opleggen of uiteindelijk zelfs een licentie afnemen.' De Licentiecommissie is niet actief in het provinciale voetbal. In de lagere afdelingen van het Belgisch voetbal zijn licenties immers niet aan de orde.

Dirk De Vos haalt tot slot nog twee verwezenlijkingen aan van zijn sportvakbond. 'In de cao van de betaalde voetballer is voorzien dat wie twee maanden niet betaald is, zijn contract kan opzeggen. Ook een belangrijke factor is het opstellen van een cao om betaalde sporters vakantiegeld te geven. Wettelijk gezien had een sporter daar geen recht op, maar dankzij deze cao is dat verleden tijd.'

2.2. Sporteconoom

Trudo Dejonghe (KULeuven)

Zwart geld is het probleem in provinciaal voetbal

‘Op financieel vlak is het niet goed gesteld met de provinciale voetbalploegen’ zegt Trudo Dejonghe, sporteconoom aan de KULeuven: ‘Ze overleven op zwart geld. Sinds het Bosman-arrest in 1995 is het nog verergerd.’

‘De oorzaak van de financiële malaise in het provinciaal voetbal zijn de te hoge vergoedingen voor de spelers van de eerste ploeg’ stelt sporteconoom Trudo Dejonghe (KULeuven): ‘In voetbal telt enkel winnen en dat doe je door zagezegd goede spelers te hebben. Zij vragen veel geld. Zo krijg je een opbod tussen ploegen. De grote inkomsten van de ‘zwarte’ sponsoring zijn ondertussen ook sterk gedaald. Zeker na de toename van controles de laatste tijd. Dan krijg je natuurlijk een probleem op financieel vlak. Dat kan op de lange termijn enkel opgelost worden door die vergoedingen te verlagen.’

Hoe afhankelijk van sponsoring zijn ze?

Dejonghe: ‘Ze zijn enorm afhankelijk van sponsoring. De voetbalploeg van mijn gemeente (in Oost-Vlaanderen nvdr.) heeft weinig sponsors. Voor die ploeg gaat het om een budget van ongeveer €300.000 per jaar.

Een groot deel van dat budget komt uit de lidgelden van de jeugdspelers. De ploeg heeft veel jeugdspelers. Ik lees nu ook in de kranten dat de ploegen die lidgelden nog willen verhogen. Als je rekent: €20 per jeugdspelers met een totaal van 400 jeugdspelers bijvoorbeeld, dat geeft €8000, wat niet veel is natuurlijk. Daarentegen betekent veel jeugdspelers dan wel weer een grotere kantineomzet.

Krijgen ze genoeg subsidies?

‘Waarom moeten ze eigenlijk subsidies krijgen? Het is toch niet aan de overheid om die ploegen te ondersteunen? Zij krijgen al subsidies voor de jeugdwerking. Daarenboven worden ze vaak op een indirecte manier gesubsidieerd door gratis of aan een zeer laag tarief de terreinen te mogen gebruiken. Bijna geen enkele ploeg is de eigenaar van zijn sportcomplex. Op die manier worden ze dus eigenlijk al ‘over-gesubsidieerd’. Een grasmat of kunstgrasmat aanleggen kost ook enorm veel geld. Het is echter niet de bedoeling dat de overheid die vijftien verwende dromers uit de eerste ploeg betaald.’

Wat is de invloed van het zwartgeldcircuit op het provinciale voetbal?

‘De inkomsten uit sponsoring zijn traditioneel de middelen die het ‘financieel gat van de voetbalclub toerijden’, en dan vooral de zwarte sponsoring. Dat werkte als volgt: een factuur uitschrijven van €5.000 en eigenlijk €10.000 euro betalen. De andere €5000 wordt dan ‘onder de tafel’ gegeven zodat het niemand wat zou kosten (nvdr _ aan belastingen).

Het zwartgeldcircuit heeft een enorme invloed op het provinciale voetbal. Dat is in het Belgische provinciale voetbal het grootste probleem. Die invloed rijkt tot aan de 'hoogste amateurklasse', zoals het nu gaat heten.

Als je als potentiële sponsor geen zwartgeld hebt of je wilt niet te veel sponsoren dan ga je naar de derde of vierde provinciale klasse. Alle ploegen die hoger gekwalificeerd zijn dan dat moeten bijna gebruik maken van zwartgeld. Anders kunnen ze gewoon niet concurreren met de ploegen die het wel doen.

Hier in mijn gemeente wordt er geen gebruik gemaakt van zwartgeld in de voetbalclub. Zij spelen in tweede provinciale en geraken soms eens aan de top, hangen er wat rond of zakken een keer naar een lagere klasse. De spelers die rond gaan in de tweede provinciale klasse vragen enorm veel geld. Die prijzen zijn te hoog, ze vragen eigenlijk te veel voor wat ze waard zijn.

Het zwartgeld is dus hét grote probleem. Het gaat dan over de lokale beenhouwer, bakker, varkensboer of wat dan ook. De voorbeelden zijn legio. Het gaat vaak ook over ploegen met grote ambities. Zij gaan gestaag naar boven en komen zo in de hogere klassen. Die opmars kost geld, en de investeringen die daarvoor gedaan worden zijn vaak niet helemaal koosjer.'

Hoe diepgeworteld zit het zwartgeldcircuit in het provinciale voetbal?

'Het zit heel diepgeworteld. Veel ouders dromen ervan dat hun zoon profvoetballer zou worden. Dat mislukt dan bij de meesten. Ze blijven echter dromen van het grote geld dat daarmee gepaard gaat. Sommige van die jongens zullen met hun schoolcarrière nooit hogerop geraken en dan spiegelen zij die dromen van rijkdom op hun eigen kinderen. Ze vinden dat normaal en bekijken het als een manier om als 'gewone man' ook veel geld te verdienen.

Er komt ook weinig commentaar op. Ik ken zelfs mensen die bij de belastingen werken en die dat normaal vinden. Ze hebben het namelijk zelf gedaan en hun zonen doen het ook. Dan zeggen ze 'als je dat nu nog gaat verbieden'. Dan denk ik: 'ah ja, waarom niet?'

Hoe lang is dat al aan de gang?

'Dat is altijd al zo geweest. Het is wel verergerd sinds het Bosman-arrest in 1995. Toen kwamen de spelers vrij en waren ze niet meer gebonden aan een ploeg. Voor 1995 gebeurde het echter ook al hoor. Ik kom uit West-Vlaanderen en in die tijd ging het bij de ploeg van Wingene om varkensboeren. In heel Vlaanderen hadden de baksteenmagnaten en vastgoedcomplexen een groot aandeel in de zwarte sponsoring.

Vanaf 1995 kon je als speler eind april je ontslag geven. Wat zie je nu in de regiokranten? Daar staan vanaf januari pagina's vol met werkloze spelers. Ze doen dat om aan contracten te geraken.

In de ploegen van de hogere provinciale reeksen spelen ook bijna geen spelers uit eigen dorp meer. In De Pinte speelt nog welgeteld één 'Pintenaar' en de rest bestaat uit zogenaamde pseudo-vedetten. In de lagere klassen heb je meestal wel enkele lokale jongens, maar op het moment dat ze een beetje deftig tegen een bal kunnen sjotten, zijn ze weg.'

Hoe kan het provinciale voetbal minder afhankelijk worden van zwartgeld?

'De meest evidente oplossing is het voeren van strengere controles op de financiering van provinciale voetbalploegen. Ook de bestraffing moet strenger. Ploegen die betrapt worden op het gebruik van zwartgeld zouden van de eerste keer moeten worden geschorst. De voetbalbond heeft daar echter nooit aan willen meewerken. De fiscus zou eigenlijk al lang hebben moeten ingrijpen.

Bovendien ben ik voorstander van een aanpassing van het systeem van de provinciale reeksen. Sommigen zeggen dat het niet mogelijk is, maar ik wil het meer lokaal aanpakken. De ploegen uit de provinciale reeksen zouden met een minimum aan lokale spelers moeten werken, jongens uit de eigen regio. Dat gaat over bepaalde beperkingen van de vrijheid en dat zou je kunnen doen via de arbeidswetgeving. Dat is echter geen provinciale bevoegdheid en provinciaal voetbal is ook geen professionele sport dus het geldt hier sowieso niet voor.

Ik ben dus voorstander van een systeem waarbij provinciale ploegen enkel spelers uit een straal van 15km rond de gemeente mogen aanwerven. Zo krijg je meer eigenheid en verbintenis met de streek. Bovendien voorkom je zo dat spelers te hoge vergoedingen gaan vragen.

Men durft dat echter om de een of andere reden niet te doen. Het gevolg is dan dat het aantal clubs daalt. Veel clubs fusioneren, dat is omdat ze eigenlijk failliet zijn. De eigenaars van de clubs zeggen dan dat het allemaal te duur is, maar de echte oorzaak zijn de te hoge spelersvergoedingen. Daar durven ze evenwel niet mee naar buiten te komen. Als ze dan argumenten brengen als 'we worden niet genoeg ondersteund', vindt ik dat onwezenlijk omdat ze eigenlijk gewoon te veel betalen en betaald hebben aan enkele verwende jongens.

In de huidige situatie hebben veel jeugdspelers ooit eens in een hogere reeks gespeeld. Ze werden als kind zogenaamd ontdekt door een nationale ploeg, in uw streek gaat het dan over ploegen als Tienen, St. Truiden of OHL. Zij gaan als zeven-, acht- of negenjarige naar daar en floppen dan. Vervolgens komen zij terug afgezakt naar de lagere reeksen, maar ze krijgen wel de air van een zogenaamde topspeler te zijn. Daarom eisen ze veel geld aan de ploegen die in hen geïnteresseerd zijn. Dat was vroeger minder. Voor het Bosman-arrest kon dat niet. Toen waren het enkel de hele goede spelers die werden weggeplukt.'

2.3.Sportsocioloog

Koen Breedveld (directeur Mulier Instituut)

‘Financiële aspecten van sport’ krijgt opvolging

‘Er komt dit jaar een update van de voorstudie over de financiële aspecten van sport in Nederland’. Dat zegt Koen Breedveld, directeur van het Mulier Instituut en bijzonder hoogleraar Sportsociologie aan de Radboud University in Nijmegen.

Uit de voorstudie ‘Financiële aspecten van sport’ uit 2015 blijkt dat uitbreiding van de huidige monitoringssystemen en bestaand onderzoek gewenst is om een alomvattend beeld te krijgen van de betaalbaarheid van sport. Op dat rapport komt dus nu een update. ‘Die update gaat niet heel specifiek over de financiële aspecten van het amateurvoetbal maar we enquêteren wel veel verenigingen, en daar maken ook voetbalverenigingen een groot deel van uit.’

De aanleiding voor de studie enerzijds waren de verscheidene ontwikkelingen van de sportsector. Ook de aanpassing van het sportbesluit en de liberalisering van kansspelen speelden een grote rol. ‘En dat in een periode van bezuinigingen in de sportsector en veel sportaccommodaties dringend aan vernieuwing of vervanging toe zijn. De vragen die we dan centraal geplaatst hebben waren: Kunnen sportaanbieders hun hoofd nog boven water houden? Is sport nog wel betaalbaar?’.

Om aan zoveel (financiële) informatie te komen verzamelde ook De Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) ook een hoop aan gegevens van sportverenigingen. Iets wat ze trouwens jaarlijks doen. Ook het Nederlandse CBS verzamelt eens in de drie jaar informatie bij sportverenigingen. Dit jaar deed het dat voor 2015.

Het rapport ‘Voorstudie financiële aspecten van sport’ kreeg ook erg veel aandacht in de media, met name de gedrukte media. ‘Het is de basis geweest voor verder overleg met het ministerie van Sport over de onderzoekagenda van de financiële aspecten van sport en de betaalbaarheid van sporten’, zegt Remco Hoekman van het Mulier-Instituut. Samen met zijn collega Koen Breedveld legde hij de basis tot de voorstudie.

Het besluit dat uit de voorstudie kwam is dat sport nog steeds betaalbaar is. Maar hier rijst dan weer een nieuwe vraag, namelijk wanneer de grens bereikt wordt. Wetende dat er in het (amateur)voetbal grote geldsommen rondgaan is het niet ondenkbeeldig dat vele bedragen de hoogte in (zullen) schieten. ‘Daarom neemt de behoefte aan kennis over de financiële aspecten ook toe. In het licht van de economische crisis, de afnemende koopkracht, bezuinigingen,... is het belangrijk dat we zicht hebben op de ontwikkeling van het financiële sportbeleid. De focus op gemeentelijke uitgaven aan sport, huurtarieven en de financiële situaties bij sportclubs is daarbij onnoemelijk belangrijk.’

Verenigingsmonitor

Naast de samenwerking met het SWS heeft het Mulier-Instituut ook een Verenigingsmonitor. Zij besteden aandacht aan het financiële aspect van sportverenigingen waaronder ook voetbalverenigingen. Periodiek bevragen zij die verenigingen over uiteenlopende vereniging aangelegenheden, zo ook dus de geldomlopen.

De bijna 29.000 sportverenigingen, één miljoen vrijwilligers en 76 sportbonden in Nederland organiseren een belangrijk deel van sport in het algemeen. Al sinds 2000 wordt ieder jaar door middel van de Verenigingsmonitor bij het Verenigingspanel de stand van zaken en de ontwikkelingen

in de sportverenigingen gemeten. Dat gebeurt zowel binnen de gemeentes, provincies en de sportbonden.

Actueel

Als we de voorstudie doortrekken naar de huidige actualiteit, dan zien we dat sportverenigingen het financieel gezien toch moeilijk hebben. Uit onderzoek van het Mulier-Instituut blijkt dat 77 procent van de penningmeesters dringende behoefte heeft aan ondersteuning. Dat staat in de 'fact sheet' van het Instituut. Die ondersteuning is vooral nodig bij het werven van extra inkomsten, iets waar de meeste penningmeesters bevoegd zijn binnen hun vereniging. Zeker 6 op de 10 penningmeesters voelt zich niet ondersteund door de bond bij het financiële gedeelte van de club.

Zo ook hebben een op de tien sportverenigingen een ledenstop moeten invoeren of hanteren een wachtlijst. Sinds 2008 is dat aantal zelfs toegenomen (5% t.o.v. 8%). De hantering van een wachtlijst heeft vaak betrekking op de jeugd. Buitenteamsporten, zoals voetbal, hebben een gebrek aan accommodatie om competitie te spelen. Men denkt aan beschikbare ruimte, velden,... en belangrijke reden om een ledenstop en/of wachtlijst te moeten invoeren.

Tot slot is er ook nog eens het feit dat twee vijfde van de sportclubs teren op reserves. Nog eens een bewijs dat de financiën van clubs meer een punt van aandacht zijn en worden. Veel verenigingen krijgen te maken negatieve saldi en bijna de helft (41%) doet een beroep op reserves. 'Die slechte financiële omstandigheden moeten aangepakt worden, en daarom is onderzoek ook zo belangrijk', vertelt Koen Breedveld.

'De voorstudie die we gedaan hebben is eigenlijk vrij uniek. Er zijn geen gelijkaardige projecten of rapporten over de financiële aspecten van sport uitgebracht door andere organisaties', weet Remco Hoekman. De opvolging van de voorstudie zal dus net als de studie zelf een grote impact hebben dat vlot opgepikt zal worden door de media.'

2.4. Politicus

Brecht Vermeulen (NVA)

‘Moderniseer het vrijwilligersstatuut’

Voetbal is een mooie sport, maar heeft ook een duistere kant. Het is namelijk een publiek geheim dat er zwart geld circuleert in het spel. Maar hoever reikt het zwart geld en wat wordt er gedaan ter bestrijding van deze fraude? Brecht Vermeulen, kamerlid voor de N-VA en bestuurslid bij KSV Roeselaere, geeft ons meer uitleg.

'Voormalig CEO van de KBVB Steven Martens stelde in 2012 een plan op met 7 stappen om zwart geld aan te pakken. Het eerste punt betrof het intensifiëren van de financiële en fiscale clubondersteuning. Hiervoor heeft de KBVB samen met de FOD Financiën een handleiding opgesteld en een opleiding gegeven. Maar voor de nieuwe generatie bestuursleden mag er een opvolging komen naar mijn mening', aldus Vermeulen.

Volgens Vermeulen is het moderniseren van het vrijwilliger statuut ook een belangrijk punt in het aanpakken van zwart geld. Zelf heeft hij een wetsvoorstel klaarliggen maar het probleem is dat dit statuut grotendeels wordt geregeld door de FOD Financiën. Verder zouden er volgens het stappenplan nog een Club Label komen dat geldstromen die naar de jeugd gaan moet aanmoedigen en moet er een 'Fit en Proper'-test komen voor alle bestuurders van clubs. Maar dit zijn bevoegdheden van de KBVB.

'Een stap die volgens mij nog echt belangrijk is, is een degelijk licentiesysteem. Bij de competitiehervorming van volgend jaar is er al een uitgebreider systeem in 1e Amateurliga maar in de lagere reeksen verandert er voorlopig nog niets. Een andere voorgestelde stap was een 'clearing house' dat alle proftransfers controleert maar dat zal volgens mij niet zoveel aan zwart geld veranderen', zegt Vermeulen overtuigend.

Is het dan wel mogelijk om zwart geld volledig te verbannen uit het voetbal? Volgens Vermeulen niet. 'Net zoals je dat niet kan in de rest van de economie. Je kan wel achterpoortjes sluiten door een grotere transparantie op te leggen : door te werken met erkende boekhouders, door de jaarrekeningen te laten nakijken door een revisor die bevestigt dat de boekhouding een getrouwe weergave is van het vermogen, door witte kassa's te gebruiken, door licentiesystemen, door zwart geld minder interessant te maken, ...'. Volgens hem wordt zwart geld gebruikt om een loon te betalen dat veel te duur is via een arbeidscontract. Dit is een gelijkaardig probleem zoals zwart werk in de horeca volgens hem.

Verbannen is dus onmogelijk, maar toch heeft Vermeulen een sprankeltje hoop dat zwart geld ooit uit het voetbal zal verdwijnen. 'Als de kans zich blijft voordoen, als de fiscaliteit dermate zwaar weegt dat zwart geld veel nuttiger is dan officieel geld, als er geen grondige controle op is, ... dan wordt het moeilijk. Maar we moeten eerlijk zijn : er is nu al veel minder zwart geld aanwezig in het voetbal dan vroeger.'

2.5. Advocaat

Hans Deneyer is het financiële wanbeleid van de KBVB grondig beu

Voetbalclubs, verenigt u tegen de Belgische voetbalbond!

‘De provinciale clubs betalen maandelijks rond de 800 euro aan de Belgische voetbalbond, en niemand weet precies wat er met dat geld gedaan wordt.’ Dat zegt advocaat Hans Deneyer. Hij zetelt tevens in het bestuur van tweedeklasser Tubeke en is sponsor van derdeprovincialer KFC Tollembeek. Hij kreeg tot nu toe nog altijd geen antwoord op zijn vraag aan alle provinciale clubs om hun stem te laten horen. ‘Ik denk dat ze in angst verkeren om zaken kenbaar te maken’, aldus Hans Deneyer.

Het WK in Brazilië in 2014. Naast de luxueuze hotels van de Rode Duivels zelf, boekte de voetbalbond ook een hotel voor de spelersvrouwen. Die reisden echter niet af waarna de bond het hotel vergat te annuleren. Kostenplaatje : 300.000 euro. Dan waren er nog de ongebruikte kamers in het resort waar de Duivels verbleven en de kosten voor vervoer dat niet gebruikt werd. De rekening voor onnodige kosten liep hiermee op tot 400.000 euro. Later blijkt dat CEO van de voetbalbond Steven Martens en een drietal directeurs een grote bonus gevraagd hadden voor hun geleverde werk bij de bond. Het zou gaan om een gemiddelde bonus van 75000 euro per persoon.

Dit zijn maar enkele voorbeelden van financiële schandalen bij de KBVB. Vorig jaar reden voor advocaat Hans Deneyer om een open brief aan alle provinciale voetbalclubs te schrijven, omdat hij de wantoestanden binnen de Belgische voetbalbond grondig beu is. Deneyer, tevens bestuurslid bij tweedeklasser Tubeke en sponsor van KFC Tollembeek, een club uit derde provinciale in Vlaams-Brabant, vroeg in de brief aan alle provinciale ploegen om de krachten te bundelen en hun stem te laten horen. Een jaar later heeft hij echter nog geen enkele reactie binnengekregen van de clubs. ‘Ik kan niet verklaren hoe dit komt. Ik denk dat de clubs schrik hebben om zaken kenbaar te maken. Het is in ieder geval heel bizar. Ik kan toch niet de enige zijn die geschokt is door de financiële lijken die uit verschillende kasten bij de KBVB blijven vallen?’

Mysterie

Volgens Deneyer moeten provinciale clubs niet enkel per gele of rode kaart 15 euro doorstorten aan de Belgische voetbalbond, er moet ook een ‘reafiliatietaks’ van 12,50 euro per aangesloten speler betaald worden. Verder is er een bijdrage van de provinciale clubs aan de KBVB, afhankelijk van de leeftijd van de spelers. Die bedraagt gemiddeld zo’n 60 euro. Ook zijn er nog de boetes en klachten. Die bedragen gemiddeld 40 euro. Het meest opvallend is echter dat de clubs gemiddeld zo’n 800 euro per maand betalen aan de bond. ‘Geen enkele club weet echter waarom en aan welke instantie ze dit betalen, en vooral wat de voetbalbond met dat geld doet. Blijkbaar worden alle inkomsten die er gegenereerd worden uit provinciaal voetbal en zelfs uit derde en vierde klasse, volgens mij integraal in functie van de nationale ploeg gesteld, en voor de rest is dat een groot mysterie. Ik heb meer en meer het gevoel dat de KBVB provinciale clubs gebruikt als (on)rechtstreekse sponsor van het Belgische voetbal.’

Er zijn volgens Deneyer echter ook oplossingen voor deze problemen. ‘In provinciaal voetbal is er het Provinciaal Comité, dat normaal toezicht houdt op alles wat er gebeurt. Ik heb echter de indruk dat er te weinig stroming is van het Provinciaal Comité richting de Belgische voetbalbond. Verder vind ik het zeer opvallend dat er aan de provinciale clubs praktisch geen subsidies worden toegekend. Dit hoeven geen exorbitante bedragen te zijn, maar het zou niet slecht zijn als die clubs toch ook iets zouden ontvangen.’

'Tweede klasse = woestijnvoetbal'

Het zijn echter niet alleen de provinciale clubs die het moeilijk hebben om te overleven. 'Het beste voorbeeld is tweede nationale. Ik ben zelf bestuurslid bij Tubeke en elke zaterdag debatteren en onderhandelen wij bijvoorbeeld over de TV-rechten. Hier komt echter ook niks concreet uit. De tv-rechten van de Jupiler League gaan ineens van 55 tot 75 miljoen euro, dan is het weer Telenet, dan Belgacom,... Het is duidelijk dat het hier om immense bedragen gaat, terwijl de tweedeklassers het heel moeilijk hebben en niks ontvangen van tv-rechten. Er wordt vaak gezegd dat voetbal in tweede klasse woestijnvoetbal is, maar dat is ook effectief het geval. Zo speelde Charleroi bijvoorbeeld twee jaar geleden in tweede klasse, en toen hebben ze geprobeerd hen mee te betrekken in de tv-rechten, maar daar is ook niks van in huis gekomen.

Het beste voorbeeld is Tubeke. Ze zijn overgenomen door een investeringsgroep van Zuid-Koreanen, die het voetbal dan wel probeerde te linken aan de tv in Zuid-Korea. Je kunt je echter de vraag stellen als er buitenlandse investeerders naar tweede klasse komen. Bijvoorbeeld tweedeklasser Union is in handen van Duitsers en drie jaar geleden was Eupen in handen van Qatarzen, nu zijn dat ook Duitsers. Je kunt je dan de vraag stellen waarom. Zouden er geen louche affaires mee verbonden zijn? Maar het komt er vooral op neer dat alles in functie van de Rode Duivels staat.'

Onze provinciale clubs krijgen het dan ook steeds moeilijker om rond te komen. 'Ze moeten ook veel geld in jeugdopleiding investeren en met de bedragen die ze moeten betalen aan de bond is dit niet langer houdbaar voor die clubs. Daarom trekken heel wat ploegen ook hun lidgeld ten opzichte van hun spelertjes op, om zo toch maar een positieve balans te kunnen verwerven.' Het is volgens Deneyer dan ook zeker zo dat provinciale clubs zwart geld gebruiken omwille van de hoge kosten en de bedragen die ze aan de bond moeten betalen. 'Anders kunnen ze simpelweg niet overleven. Ikzelf ben wel nog niet met louche affaires in aanraking gekomen als sponsor. Wanneer er een storting gebeurt, verloopt alles via bankrekening en is er geen enkel probleem.'

1.7. Europarlementslid

Ivo Belet (CD&V) over zwart geld in het provinciaal voetbal

‘De overheid moet ingrijpen’

Europarlementslid Ivo Belet (CD&V) pleit voor een opleidingsvergoeding, een beter statuut voor vrijwilligers en een verhoging van het belastingvrije plafond om het zwart geld in provinciaal voetbal terug te dringen.

Ivo Belet praat het zwart geld in provinciaal voetbal niet goed, maar heeft er wel begrip voor: ‘Iedereen weet hoe dat komt. Het provinciale voetbal is een beetje de basis van de (voetbal)piramide. Het gaat van het provinciale voetbal tot aan de rode duivels, zeg maar. Dat vormt allemaal één grote piramide. Die piramide moet je goed verzorgen om te zien dat het talent makkelijk en goed doorstroomt naar de top. Dat is zo in alle sporten, dus ook in het voetbal. Dat betekent dat je uiteraard die basis goed moet verzorgen en dat doen wij onvoldoende denk ik.

Het statuut van de vrijwilligers staat nog niet op punt?

Belet: ‘Heel veel van de provinciale clubs draaien op vrijwilligers. Er zijn ook veel trainers die als vrijwilliger werken en die worden daar natuurlijk ook wel een beetje voor vergoed. Dat gebeurt echter vaak ‘in het zwart’ zoals men zegt. Dat gebeurt o.a. omdat het statuut onvoldoende omkaderd is en omdat er ook onvoldoende begeleiding is. Ook het statuut van vrijwilliger is onvoldoende ontwikkeld. Dat is een oud zeer en geldt trouwens niet alleen in het voetbal. De bescherming, de verzekering en de vergoeding van die vrijwilligers moet veranderen. We zouden bijvoorbeeld kunnen zorgen voor een speciale ‘extra fiscale’ behandeling. Dat is allemaal niet in orde en daar zouden we veel meer aandacht aan moeten besteden. We moeten dat doen omdat dat over de talentontwikkeling gaat voor de hele voetbalpiramide. Een belangrijk facet is dus het statuut van de vrijwilligers, of het nu over de omkadering gaat of om de trainers of om de begeleiding van de jongeren, enz. ... We moeten er veel meer aandacht aan besteden.

Wat vervolgens heel belangrijk is, is dat we een opleidingsvergoeding zouden moeten voorzien. Die is nauwelijks of niet voorzien. Dat geldt natuurlijk niet alleen voor het provinciale voetbal, maar voor alle ‘lagere klassen’. Dat geldt voor het amateurvoetbal tot in de tweede klasse eigenlijk. Ik ga geregeld kijken naar het provinciale voetbal, in eerste en tweede provinciale. Wat is nu een klacht die altijd en overal terugkeert? Dat zij heel veel inspanningen doen om jonge spelertjes op te leiden, om ze goed te begeleiden met goede coaches, goede trainers, enz. ... Als die spelers dan goed zijn, worden ze zomaar gratis weggeplukt door andere clubs in de omgeving of door grotere clubs die natuurlijk meer middelen hebben, meer kunnen belopen en dus meer kunnen vergoeden.

Daar moeten we absoluut paal en perk aan stellen. Er moet een opleidingsvergoeding komen voor die clubs. Zij investeren veel energie, tijd en geld in de opleiding van die jonge spelertjes. Dat ontbreekt vandaag. Ik begrijp dat de clubs dat proberen te omzeilen door hen in het zwart te vergoeden om ze langer bij te kunnen houden, maar dat is uiteraard geen structurele oplossing. Een opleidingsvergoeding, gekoppeld aan een goede omkadering voor alle vrijwilligers, is dat wel.”

Er is inderdaad een forfaitaire vergoeding voor de vrijwilligers die tot een bepaald plafond vrijgesteld is van belastingen, stelt u dan ook voor om dat plafond te verhogen?

Belet: 'Dat moet we zeker doen. Ik ken de bedragen niet vanbuiten, maar het zijn alleszins zeer beperkte bedragen. Als je iets of wat een club hebt in een provinciale competitie waar elke zondag enkele honderden mensen naar komen kijken, dan is er ruimte om die mensen wat beter te vergoeden. Daar heerst natuurlijk ook heel wat competitie tussen die clubs. Goede trainers, goede coaches en goede spelers worden snel weggeplukt. Als die mensen wat beter vergoed worden en als je dat in het reguliere circuit wilt kunnen blijven doen, dan moet je dat plafond optrekken. Het gaat over heel belangrijke maatschappelijke activiteiten. We hebben het over clubs, verenigingen die heel veel goede dingen doen, vaak ook voor kinderen uit kwetsbare gezinnen. Zij geven die kinderen kansen en houden hen op het goede pad. Ik vind dat er maatschappelijk wel wat tegenover mag staan en dat we dat plafond dik moeten optrekken, want het is vandaag te beperkt.'

Enkele experts, waaronder sporteconomen, gaven ook aan dat strengere controles nodig zijn, gaat u daarmee akkoord?

Belet: 'Je kan natuurlijk moeilijk zeggen dat je tegen controles bent, maar ik vind dat toch een beetje de omgekeerde wereld. Als we erin slagen om voor een beter statuut te zorgen en een fatsoenlijke opleidingsvergoeding te voorzien voor de clubs, dan hoeven zij zich niet meer tot het zwartgeldcircuit te richten. Laat ons eerst dat doen. Als er dan nog misbruiken zijn, als men zich dan nog tot het zwartgeldcircuit richt, dan moet dat uiteraard streng gecontroleerd worden. Eerst moeten we echter een goed statuut en een goede omkadering voorzien en dan pas kan je spreken van strenge controles, vind ik. Nu spreken van strenge controles, terwijl er voor de rest geen veranderingen volgen, dat vind ik de wereld op zijn kop. Daarmee wil ik natuurlijk niet zeggen dat ik het gebruik van zwartgeld goedpraat, dat is iets anders. Het valt niet goed te praten, maar er zijn oorzaken voor.'

3. Contactpersonen

In het derde luik van dit onderzoek naar de geldstromen in het provinciaal voetbal, zijn we gaan praten met 'insiders' uit de clubs, hoofdzakelijk in Limburg. Hierbij werd formeel en informeel contact opgenomen met huidige en voormalige betrokken personen uit tien categorieën:

- bestuurder
- trainer
- penningmeester
- speler
- verzorgers
- jeugdcoördinator
- sponsor
- kantinepersoneel
- supporter
- ontslagenen.

Hieronder worden hun reacties _ vaak anoniem _ samengevat.

3.1. Reservespeler

Jonge speler loopt ‘makkelijk’ verdiend geld mis door zware kwetsuur

Blessure? Weg honderden euro's

‘Ik weet niet of er zwart geld omgaat in mijn club, maar dat alle spelersvergoedingen puur uit inkomsten van tickets, sponsors, lidgeld en mossel feesten komen, kan volgens mij niet.’ Een jonge reservespeler van een Zuid-Limburgse club uit vierde provinciale vertelt over zijn ervaring in het provinciale voetbal. Al ruim twee jaar bezorgt zijn sport hem een aardige spaarcent. Door een zware beenblessure was zijn seizoen ruim een half jaar geleden al afgelopen en verdient hij voorlopig niets meer met voetballen. Of zoals hij het zelf omschrijft: ‘Weg *easy money!*’

70 euro bij winst, 25 bij gelijkspel en nog 10 in geval van een nederlaag. Dat is wat de speler wekelijks verdient. ‘Als ik op het wedstrijdblad sta tenminste. Door mijn blessure krijg ik momenteel niets, want ik heb geen vast contract’, zegt de amateurvoetballer die onder meer met gescheurde kruisbanden en een gekneusd scheenbeen kampt na een ongelukkig contact met een tegenstander van S.K. Moelingen. Per wedstrijd prijken 15 spelers op het wedstrijdblad. Snel gerekend betekent dat bij winst in totaal 1.050 euro aan winstpremies voor de spelers. Dit seizoen verdeelde de club bijna 20.000 euro over het eerste elftal.

Dat geld is uiteraard meer dan een aangename bijverdienste. ‘Met één overwinning van de eerste ploeg kan ik mijn tank vullen om een maand te rijden. Ik heb met het geld van het voetbal nieuwe banden gekocht, en een deel van mijn iPhone. De rest spaar ik vooral.’ De club haalt voornamelijk inkomsten uit sponsoring en lidgeld. Zonder de trainingskledij betaalt een speler jaarlijks 140 euro lidgeld, wat vrij beperkt is vergeleken met andere ploegen.

Ook het inkomgeld bij wedstrijden vormt een aanzienlijke bron van inkomsten. ‘Bij topmatchen of derby's staan ongeveer 200 mensen langs de kant. Bij gewone wedstrijden schat ik 60 à 90 mensen. Bij de reserves kan je de toeschouwers meestal op twee handen tellen’, lacht hij. Naast de verkoop van drank en chips in de kantine organiseert de club een mossel feest om geld binnen te rijden. ‘We hadden vorig jaar bovendien een standje op de kerstmarkt, maar dat geld verdween in de algemene pot. Dat gebruiken we wanneer we op stage gaan of om te bowlen.’

Winstgevend vertier

De premieverdeling 70-25-10 is volgens de speler vrij hoog voor een club in vierde provinciale. ‘Na een match krijgen we gewoonweg geld toegestopt, ik weet niet of de club daar belastingen op betaalt’, geeft de 21-jarige toe. Zelfs in de laagste afdeling van het Belgisch voetbal kan je nog een aardig centje bijverdienen. ‘Ik heb zelfs gehoord dat er spelers uit eerste provinciale naar vierde provinciale Habo S.K. Borloogon vertrokken zijn, omdat ze er meer konden verdienen.’ Het provinciale voetbal bewijst dat plezier maken en geld verdienen perfect combineerbaar zijn.

Bij zijn huidige club verdienen de reservespelers, oftewel de B-ploeg, 10 euro per winst en 5 voor een gelijkspel. Hij streek exact dezelfde bedragen op toen hij enkele jaren gelden actief was bij de belofteploeg van Torpedo Hasselt. ‘De eerste ploeg van Torpedo speelde toen ook al in eerste provinciale. Ik hoorde er bedragen waaien tussen 250 en 300 euro per match. Vier keer op rij winnen en je verdient op een maand minstens 1.000 euro netto!’ Hij voegt eraan toe dat sommige spelers bovendien een contract met de club hebben.

Een jaar later trok hij voor één seizoen naar Sparta Kolmont, een transfer die nog steeds niet helemaal verteerd lijkt. 'Ze hadden me beloofd dat ik meer zou verdienen dan bij Torpedo, maar ik heb nooit een euro gezien.' Hij beweert dat er nog meer beloftes gebroken zijn. 'Toen de basisspeler op mijn positie geblesseerd uitviel, zou ik mijn kans krijgen, maar plotseling werd een andere speler in de ploeg gedropt, terwijl die niet eens aangesloten was bij de club. Het draaide er om vriendjespolitiek.' Na die teleurstellende ervaring vertrok hij naar zijn huidige club in Zuid-Limburg, één reeks lager weliswaar.

Geld als drijfveer

'Bij Kolmont verdiende je op de bank 10 euro of 10% minder, maar voor mij maakte het geen verschil, want ik kreeg toch niets. Bij mijn huidige club ontvang je even veel als basisspeler dan als bankzitter. Tot nog toe werd ik altijd netjes betaald.' Hij geeft wel toe dat premies bij veel clubs als drukkingsmiddel gebruikt worden. Vorig jaar waren er in de club interne problemen met de trainer. Bovendien stapte het halve bestuur op.

Er waren dus spanningen in de club, maar sportief verliep het behoorlijk. Het team moest nog enkele punten behalen om zich te plaatsen voor de eindronde met het oog op promotie. 'Als we die eindronde niet gehaald hadden, dreigden ze ons niet te betalen voor de geleverde prestaties in maart en april. Ik weet niet of dat zomaar mag, maar bij gebrek aan een contract staat het niet op papier dat we betaald worden.' Gelukkig werd de eindronde wel gehaald en kregen alle spelers hun centen. Het bestuur ging nog een stapje verder. 'Als we promoveerden, mochten we 2.000 euro onder de spelers verdelen, maar dat liep op het nippertje fout.'

Hij gelooft dat veel ploegmaten überhaupt niet wilden stijgen naar derde provinciale, omdat spelers zonder vast contract nu eenmaal betaald worden volgens hun resultaten. 'In vierde provinciale is het makkelijker om veel punten te pakken en dus meer te verdienen. In derde provinciale zou de verdeling winst-gelijkspel-verlies wel verhoogd worden tot €100-€40-€20, maar dan zouden we wellicht nog steeds minder verdienen dan in vierde afdeling.'

Buiten de reguliere vergoedingen geniet de reservespeler af en toe van een 'extraatje'. 'De voorzitter steekt wel eens 50 euro in de pot en dat geld drinken we op. Als we een derby winnen, gebeurt het ook wel eens dat de premies verdubbeld worden.' Soms gaat het heel wat verder dan dat. 'Onze vorige doelman vertrok naar een hogere reeks omdat hij daar wat meer kon verdienen, maar hij kreeg er nog een keuken bovenop.' Bepaalde provinciale ploegen keren zelfs trainingspremies uit. De vierdeprovincialer in kwestie pakt het anders aan. De drie spelers die aan het eind van het seizoen de meest trainingen hebben afgewerkt, krijgen een kortingsbon om het volgende seizoen trainingskleden te kopen aan halve prijs. 'Ik was een van de "winnaars". Door mijn kwetsuur heb ik er wel niet veel aan gehad', lacht de jonge voetballer.

Zeven maanden na zijn sportongeval heeft de verzekering nog steeds niets terugbetaald. Er komt immers een hele administratieve rompslomp bij kijken. 'Eerst moet de dokter een papier invullen om aan te tonen dat er geen bijkomende behandelings- of medicatiekosten zullen zijn. Vervolgens stuurt de secretaris dat naar de bond en dan moeten we nog hopen dat die documenten terugkeren. Pas daarna zou de verzekering geld kunnen uitkeren', besluit hij lichtjes geïrriteerd.

3.2. Penningmeester

Ludo Trippaers (Alt-Hoeselt VV) over problemen met subsidies, sponsors, supporters en de aanstaande fusie

‘Alleen lokale spelers brengen fans en sponsors mee’

‘Het kan zonder zwart geld, maar toegegeven: het is echt niet gemakkelijk.’ Alt-Hoeselt VV betaalt naar eigen zeggen al jaren netjes alle belastingen. Toch blijft de verleiding bestaan om niet alles volgens het boekje te doen. De club, die volgend seizoen fuseert met KSV Hoeselt, moet het met weinig subsidies stellen en merkt dat supporters niet meer hele avonden aan de toog doorbrengen. **‘We laten vooral jeugdspelers doorgroeien naar het eerste elftal, want zij brengen nog fans of zelfs sponsors mee.’** Al behoort ook de tijd dat sponsors talrijk toestroomden definitief tot het verleden.

Alt-Hoeselt VV vecht in tweede provinciale al jaren tegen de degradatie. Dit jaar kon de club net de eindronde voor degradatie vermijden. Voor volgend seizoen staat er een fusie gepland met KSV Hoeselt. De terreinen van Alt-Hoeselt VV liggen in woongebied en moeten plaats ruimen voor woonwijken. Daarom mag de fusieclub KVV Hoeselt binnen enkele seizoenen zijn intrek nemen in een volledig nieuwe accommodatie die zelfs nog gebouwd moet worden.

De gemeente Hoeselt schenkt weinig subsidies aan haar voetbalverenigingen. Penningmeester Ludo Trippaers ziet dat met lede ogen aan. ‘Bij de subsidies zitten we al jaren in de onderste schuif. We krijgen op dit moment een kleine 3000 euro, een bedrag dat bijzonder laag is als je dat vergelijkt met clubs in andere gemeenten. Onze buur Bilzerse-Waltwilder kon bijvoorbeeld velden heraanleggen voor meer dan 100.000 euro.’

Voor de aankoop van de grond en de bouw van het nieuwe sportpark trekt de gemeente wel 2,2 miljoen euro uit. Daarover heeft de club dus allerm minst te klagen. ‘Maar het kunstgras dat Bilzen bijvoorbeeld gekregen heeft, daar moeten wij niet aan denken. Als wij binnenkort fuseren, moeten we stilletjes hopen dat de subsidies wat verhoogd worden, maar op dit ogenblik blijft dat een mager beestje’, zucht Trippaers. De nieuwe accommodatie komt overigens geen seconde te vroeg. ‘In ons 90-jarig bestaan zijn er heel wat voorschriften bij gekomen, onder meer wat betreft hygiëne. We kunnen de scheidsrechter bijvoorbeeld ook niet via een aparte uitgang het veld laten betreden of hem apart laten parkeren.’

Spelers lokken (geen) sponsors

De sponsoring is eveneens een heikel punt. Wie een voetbalclub financieel wil steunen, heeft twee mogelijkheden: ofwel doe je een pure sponsoring, ofwel wil je iets in ruil. Een pure sponsoring betekent dat je geld geeft en de club mag kiezen wat te doen met dat geld, de spelers uitbetalen bijvoorbeeld. Dan is er sprake van een netto sponsorbedrag. De meeste sponsors willen echter iets in ruil. ‘Ze willen bijvoorbeeld een reclameplaat naast het veld, hun logo op de truitjes zetten of de wedstrijdbal sponsoren. Zulke sponsors krijgen een factuur met btw. Dat verkies ik ook, want dan is er de minste discussie. De btw is per slot van rekening toch een aftrekbare post voor de sponsor.’

Grotere sponsors krijgen doorgaans een totaalpakket, kleinere sponsors betalen eerder een netto bedrag.

15.000 euro brengt de sponsoring jaarlijks op. Alt-Hoeselt VV probeert zijn spelers aan te zetten om extra sponsors te zoeken, maar dat gaat een stuk moeizamer. 'Nochtans, we hebben hier veertig jongens rondlopen. Iedereen heeft wel een familielid of een kennis met een zaak, maar er zijn weinig spelers die effectief een sponsor meebrengen. Als elke speler één sponsor per seizoen zou aanleveren, hangt de hele muur hier barstens vol met logo's, maar voorlopig blijft de sponsoring het werk van enkelingen', betreurt Trippaers. Al beseft hij natuurlijk dat het geen gemakkelijke tijden zijn. 'De periode dat de sponsors geld gaven om geld te geven, is al lang voorbij. Iedereen die duizend euro aan een club geeft, denkt twee keer na en zorgt dat hij er iets voor terugkrijgt.'

Op provinciaal niveau is sponsoring meer en meer een kwestie geworden van familieverbanden. 'Onze vorige hoofdsponsor was familie van de voorzitter. Die man leidde een bedrijf in Heusden-Zolder. Hij had ons al gewaarschuwd dat zijn pensioen naderde en dat het erg twijfelachtig was dat de nieuwe baas de sponsoring zou voortzetten. En inderdaad, de nieuwe baas vroeg zich af wat voor hem het nut was om onze club nog te sponsoren. Terecht natuurlijk. We waren daarop voorbereid en hebben alle reclamepanelen langs het veld vernieuwd en dat heeft aardig wat opgebracht.'

Ook de huidige hoofdsponsors hebben een rechtstreekse link met de club. De ene is een ex-speler van Alt-Hoeselt, terwijl de twee zonen van de andere nog in het team zitten. Het bestuur beseft hoe belangrijk het is om die spelers in de club te houden. 'We kunnen misschien wel anderen laten spelen die kwalitatief iets meer te bieden hebben, maar we moeten erop letten dat we ook spelers houden die supporters of zelfs sponsors meebrengen.' Daarom spelen er voornamelijk jongens uit de eigen jeugd of uit de buurt mee en gebeuren er in Alt-Hoeselt relatief weinig transfers.

'Betere spelers die niet van hier zijn, brengen geen supporters mee. Anderlecht heeft geen spelers uit Anderlecht, maar zij hebben dat ook niet nodig. Wij moeten wel "eigen" spelers inzetten, want anders komt niemand nog kijken. Er zijn immers te veel mogelijkheden om elders goede voetbal te zien', stelt Trippaers vast. Toch blijft het toeschouwersaantal afnemen. 'Vroeger brachten de Turkse Rangers bijvoorbeeld honderden supporters mee, nu staat er nog tien man.' Bij de fusie met de gemeentelijke rivaal KSV Hoeselt hoopt het nieuwe KVV Hoeselt op een boost in de supportersaantallen en de sponsorbedragen.

Veel vrijwilligers worden een jaartje ouder, terwijl de jeugd niet erg geneigd is om in te springen. 'Ik vraag al jaren aan ex-spelers die bij de club actief waren, die hier als duiveltje begonnen zijn om ons links of rechts eens te helpen. Maar vaak is dat niet mogelijk want dan hebben ze kinderen of een vrouw die tijd vraagt.' Er is wel één grote uitzondering die bij Trippaers in de bovenste schuif ligt. 'Een jongen die hier zes jaar gespeeld heeft, organiseert elk jaar met een paar kameraden een quiz van heel hoog niveau. Wij moeten enkel de avond zelf wat helpen en voor de rest regelt hij alles. Dat brengt aardig wat op, zo'n initiatief is natuurlijk prachtig.'

Kantine loopt leeg

Op de vraag of het provinciaal voetbal kan overleven zonder zwart geld antwoordt hij volmondig 'ja'. Alt-Hoeselt is daar volgens hem het bewijs van. 'Maar ik moet toegeven: het is zeker niet eenvoudig. De voetbalbond maakt het ons bijvoorbeeld ook niet gemakkelijk. Als je ziet wat we aan hen moeten bijdragen.' De laatste jaren is er steeds meer professioneel voetbal op tv. De club voelt dat in zijn kantine-inkomsten. 'In eerste klasse spelen ze vrijdag, zaterdag en zondag. Dat betekent dat mensen eigenlijk elke avond naar voetbal kunnen kijken op tv. Dan moet je al heel veel zin hebben om naar een provinciale match te komen kijken, zeker als het slecht of juist te goed weer is.'

De club heeft dan ook nog eens de 'pech' dat de stadions van topclubs als Standard en Racing Genk vrij dichtbij zijn. 'Veel mensen komen na een match van Alt-Hoeselt naar de kantine en zeggen dan: "Geef me rap één pint, want ik moet nog weg". Dat "weg" wil dan vaak zeggen dat ze naar een match in eerste klasse gaan kijken. Dat is natuurlijk een adering voor ons.' De tijd dat mensen een hele avond aan de toog van de kantine zaten, is dus duidelijk voorbij. 'Als er mannen tijdens de week al naar de Champions League of Europa League gekeken hebben, willen hun vrouwen vaak niet dat die mannen hun zaterdag- of zondagavond ook nog in onze voetbalkantine slijten.'

Hoewel er klaarblijkelijk minder geconsumeerd wordt, levert de kantine nog steeds het leeuwendeel van de inkomsten: veertig procent. 'De sponsoring en de reclame zorgen samen voor zowat een kwart van de inkomsten, net als de inkom- en lidgelden.' Een categorie die vroeger garant stond voor 25% van de inkomsten en nu nog maar voor 14% zijn de georganiseerde activiteiten, zoals het jeugdturnooi en de eetdagen. 'Eetdagen zijn goed voor een jaar of twee en dan moet je weer iets nieuws bedenken. We hebben dan een pizza dag georganiseerd, maar andere verenigingen hebben dat nageaapt. Dan moet je logischerwijs de inkomsten delen tussen die verenigingen.'

Witte premies

De spelers en trainers sloppen zestig procent van de clubuitgaven op. Aangezien het allemaal amateurs zijn, krijgt geen enkele speler een vast loon, enkel winstpremies bij gelijkspel of winst. 'Bepaalde uitzonderingen kunnen wel eens een extra vergoeding krijgen, bijvoorbeeld een student die op kot zit in Leuven. Als die toch bij ons wil blijven voetballen en door de week naar de trainingen wil komen, stellen we daar iets tegenover.' Over de omvang van de winstpremies blijft Trippaers in eerste instantie vaag, maar licht nadien toch een tipje van de sluier op. 'Onze winstpremies behoren zeker niet tot de top. We hebben een paar categorieën van spelers. De jonge, beginnende spelers verdienen bij winst zo'n vijftig euro. We hebben mannen die dubbel zoveel verdienen, en spelers die nog iets meer verdienen. Dat zijn dan natuurlijk de ervaren ratten die de kar moeten trekken.'

Sinds een paar jaar is er een bijzondere belastingregeling. Spelers onder 26 jaar betalen 16,5% belastingen op hun premies. Oudere spelers staan 33% af. De belasting die een speler betaalt op zijn winstpremies heeft overigens totaal niets te maken met de centen die hij verdient als werknemer, dat staat daar volledig los van. 'Het is dus niet zo dat je belastbare voet zou verhogen omwille van de premies die je met het voetballen verdient.' Elke club heeft zo zijn eigen manier om de belastingen te regelen. Sommige clubs laten hun spelers zelf beslissen welke vergoedingen ze aangeven. Alt-Hoeselt VV regelt alles voor de spelers. 'Ieder kwartaal maken we per speler een lijst van de wedstrijden die ze effectief gespeeld hebben en dan worden de winstpremies berekend waarop ze recht hebben. Die fiche gaat naar een sociaal secretariaat dat voor ons uitrekent wat de speler precies moet afstaan aan de fiscus. Wij betalen dan het resterende bedrag aan de speler.'

Zoals bij de meeste ploegen kunnen ook enkele vrijwilligers rekenen op een vergoeding. 'We willen daarmee vooral de kosten compenseren die bepaalde mensen maken. Ik denk in de eerste plaats aan de poetsvrouw en in de tweede plaats aan degenen die zich elke week opofferen om die hele vuile truitjes te wassen.' Trippaers beweert dat de club sinds de nieuwe belastingregeling van vijf à zes jaar geleden probleemloos alle vergoedingen steeds volledig aangeeft bij de staat. Hij beseft dat er clubs zijn waar dat niet zo correct verloopt. 'Die moeten zelf hun rekening maar maken. Sommige spelers die naar Alt-Hoeselt VV komen, vertellen dat hun vorige club wel eens een bedrag onder tafel schoof. Dan moet ik tegen die spelers zeggen dat dat hier niet gebeurt. Zij leggen zich daar vrij snel bij neer. Hetgeen ze moeten afstaan is uiteindelijk ook niet zo veel.'

Bovendien gaat tachtig procent van wat de spelers moeten afstaan terug naar de club zelf. 'We laten dat op een of andere manier bewust naar de spelers terugvloeien, bijvoorbeeld door hen bij een donderdagtraining een extraatje te geven als stimulatie.' Om die tachtig procent te mogen inhouden, moet een voetbalvereniging aan een hoop eisen voldoen. Men moet onder meer in jeugd investeren. 'Voor ons is dat geen probleem', zegt Trippaers met enige trots. 'Wij hebben een zeer jonge ploeg, veel spelers onder twintig jaar. Een deel van die tachtig procent gaat naar hen.'

Veel paperassen

De penningmeester van de tweedeprovincialer is er rotsvast van overtuigd dat er te veel paperassen aan te pas komen bij het regelen van een voetbalclub. Trippaers volgt in het beroepsleven fraudezaken op bij de gerechtelijke politie. Hij is dus wel vertrouwd met veel administratie, maar kan zich perfect inbeelden dat andere penningmeesters er meer moeite mee hebben. 'Als je niet dagdagelijks bezig bent met secretariaatswerk en met het regelen van financiën dan is dat ongetwijfeld een hele klus, dat kan ik best begrijpen. Het wordt trouwens elk jaar nog moeilijker en problematischer omdat er steeds meer regels ontstaan.'

In tegenstelling tot andere ploegen in tweede provinciale B heeft Alt-Hoeselt nog nooit een belastingcontroleur over de vloer gehad. 'Het schijnt dat er controles zijn van de fiscus, maar ik heb er nog geen last van gehad. Ik lig er ook niet wakker van. Ze mogen hier langskomen, er is niets te verbergen.' Trippaers vindt het wel noodzakelijk dat er controles zijn om de regels afdwingbaar te maken. Hij gelooft tot slot niet dat er in het provinciale voetbal regelmatig door spelers gegokt wordt op wedstrijden. 'Ik zou zelfs niet weten of dat wel mogelijk is. Supporters durven in de kantine wel eens te gokken op het resultaat van de wedstrijd en kunnen dan vier consumpties winnen. Verder reikt dat gokken niet.'

3.3. Doelman

Christophe Staeren (Herk Sport)

‘Zwart geld zal nooit verdwijnen, wel verminderen’

Christophe Staeren speelt al twintig jaar voetbal in het eerste elftal. Hij heeft voor een hele waslijst aan clubs gespeeld. Onlangs beëindigde de doelman zijn zevende en laatste seizoen voor het degraderende Herk Sport. De Hasseltse tweedeprovincialer werd al twee keer gecontroleerd. In twee decennia is er dan ook heel wat veranderd. ‘Van puur zwart geld ging het naar bijna volledig wit geld. Het wordt steeds moeilijker om iets onder tafel te schuiven, maar er zullen altijd clubs zijn die het blijven doen.’ Staeren realiseert zich dat een winstpremie gemakkelijk verdiend geld is. ‘Zeker als je de verdiensten van topsporters in het basketbal of volleybal vergelijkt met wat wij krijgen voor anderhalf uurtje voetballen.’

Genk VV, Sporting Hasselt, Eigenbilzen en Spouwen-Mopertingen zijn enkele clubs die bij Christophe Staeren de revue gepasseerd zijn in de afgelopen twintig jaar. Na zeven jaar trekt hij er nu ook een streep onder als keeper bij Herk Sport. Hij merkte op dat de financiële werking erg verschilt van club tot club. ‘Veel ploegen geven alle vergoedingen aan bij de fiscus zoals het hoort, sommigen maar de helft en er zijn ook clubs die het gewoonweg niet doen. Zulke clubs schuiven dan alles volledig onder tafel door. Voor de spelers is dat natuurlijk erg voordelig.’ Staeren betreurt die verschillen. ‘Het is geen letterlijke competitievervalsing, maar bepaalde ploegen hebben dan financieel wel meer troeven in handen.’

Herk Sport werkt niet (meer) met zwart geld. ‘Het kan wel eens gebeuren dat we links of rechts eens iets krijgen van iemand die ons een keertje wil “bijspansoren”.’ De Hasseltse club die naar derde provinciale zakt, past de regels strakker toe nadat er in drie jaar tijd twee onverwachte controles geweest zijn. ‘De tweede keer was alles min of meer in orde, maar bij de eerste controle hebben we een fikse boete gekregen.’ Destijds waren er strubbelingen in het bestuur. Staeren vermoedt dat iemand de club vernoemt heeft bij de fiscus. Anders is het immers moeilijk te verklaren waarom competitiegenoten nog nooit gecontroleerd werden. De club regelt zelf de belastingen op de premies. ‘We krijgen een loonfiche die we moeten toevoegen aan ons belastingformulier. Aangezien wij toch al 33 procent bedrijfsvoorheffing betalen op onze voetbalinkomsten worden we niet extra belast op onze belastingbrief.’

Hoge premies

De meeste spelers in provinciale afdelingen krijgen uitsluitend premies naargelang de wedstrijdresultaten. ‘Vroeger was dat anders,’ vertelt Staeren, ‘maar het is allemaal officiëler geworden. Dit jaar was alles bij ons volledig in het wit en we betaalden dus netjes de nodige bedrijfsvoorheffing op onze winstpremie.’ Vroeger kregen veel voetballers een premie per maand. Bij de meeste clubs blijkt dat echter te verdwijnen. Ter compensatie ontvingen de Hasseltse spelers dit jaar ook een geldsom bij een nederlaag. De omvang van de winst- en verliespremie varieert van speler tot speler. ‘Dat gaat van 88 euro voor de jongere gasten tot 200 à 250 euro. Hoe je aan tafel zit met het bestuur speelt een belangrijke rol in het bepalen van de winstpremie. Je moet jezelf goed kunnen verkopen’, lacht de Bilzenaar. Trainingspremie zijn er bij Herk Sport niet. ‘Ik heb wel vaker gehoord dat sommige clubs per training betalen. Dat gaat dan over tien tot vijftien euro per training. Ik heb dat nooit meegemaakt en vind ook niet dat dat hoeft.’

Hoewel Herk Sport na een zwak seizoen tweede provinciale verlaat, zakken de winstpremies niet. 'De club heeft ambitie om weer te promoveren. Ze zullen in derde provinciale allicht meer punten pakken en dan zal de club meer moeten uitbetalen.' Staeren zelf verhuist dan weer naar KVV Zwaluwen Olmen in de Antwerpse derde provinciale. 'Ze willen zo snel mogelijk naar eerste provinciale gaan. Ik ben al een aantal jaren gaan praten met die club en nu was het moment om te vertrekken. Financieel was het voor mij ook wel een stap vooruit.'

Zwart-witte sponsors

Dat er nog steeds zwart geld omgaat in het provinciaal voetbal weet iedereen, maar in de laatste twintig jaar is het volgens Staeren steeds witter geworden. 'We zijn begonnen met, laat ons eerlijk zijn, bijna volledig zwart geld tot nu eigenlijk uitsluitend wit geld. Zwart geld volledig uit het provinciale voetbal krijgen? Neen, want er zullen altijd sponsors zijn die al eens zot willen doen, maar het zwart geld zal wel verminderen', denkt hij.

De mogelijkheden om centen onder tafel door te schuiven worden steeds beperkter. 'Tegenwoordig vragen de sponsors zelfs een verdubbelde factuur. Ze investeren bijvoorbeeld duizend euro en vragen dan om tweeduizend euro op de factuur te zetten. Als club kan je daar natuurlijk ook mee in de problemen raken.' In tegenstelling tot enkele concurrerende clubs dringt het bestuur van Herk Sport niet aan bij de spelers om sponsors te zoeken. 'Enkele jaren geleden moesten wij wel zorgen voor een sponsor van 175 euro voor de wedstrijdbal. Als we daarin slaagden kregen we verminderd lidgeld. Nu moeten we niet meer actief zoeken naar sponsors, maar als er iemand zich aanbiedt, is die sponsor natuurlijk welkom.'

Tot nu toe is Staeren steeds gespaard gebleven van extra sportieve issues. 'Van veel andere jongens hoor ik nochtans hoe verkeerd het kan lopen. Ze krijgen hun centen niet te zien, bestuursleden haken af of er zijn andere problemen. Voorlopig heb ik dat nog niet meegemaakt.' Voor spelers die correct betaald worden, is het voetbal zonder meer een aanlokkelijke bijverdienste. 'Al krijg je bij wijze van spreken twintig euro per gewonnen wedstrijd om je hobby uit te oefenen, dat is gemakkelijk verdiend geld. Sporters op hoog niveau in het basketbal, volleybal, zwemmen of turnen verdienen minder of zelfs niets. Als je dan bedenkt dat wij voor anderhalf uurtje voetballen zulke bedragen krijgen...', besluit Christophe Staeren realistisch.

3.4. Jeugdcoördinator

Jan Jansser (*) gelooft in vermindering van zwart geld

‘Ik stelde mij nooit vragen over wat er in de enveloppe zat’

Het is niet gemakkelijk meer om buiten de lijntjes te kleuren’, zegt Jan Jansser, jeugdcoördinator van een club uit een nationale afdeling: ‘Maar zwart geld zal altijd blijven bestaan.’

Jan Jansser heeft er al een rijk gevulde carrière in de voetbalwereld op zitten. Momenteel is hij jeugdcoördinator bij een nationale voetbalclub. Als voetballer was hij vooral actief in derde klasse. Na het Bosman-arrest, die de spelers meer transfervrijheid gaf, speelde Jansser één jaar in de Limburgse eerste provinciale als speler-trainer, vooraleer hij een grote sprong voorwaarts maakte naar tweede klasse en dat in de herfst van zijn carrière. Na zijn spelerscarrière trainde Jansser de enkele Limburgse clubs.

Twintig à dertig jaar geleden waren de omstandigheden in het voetbal anders. ‘Toen was er nog geen tendens om alles te officialiseren. Ik hoor nu dat alles legaler moet zijn, dat er meer inspectie is. De kantine-opbrengsten moeten bijvoorbeeld officieel op papier staan, net als de spelerscontracten.’ Toch moet je volgens Jansser naïef zijn om te geloven dat sommige clubs het enkel bij officiële betalingen houden. ‘Wat er nog buiten het officiële gebeurt, kan je onmogelijk inschatten, maar je kan het ook niet wegdenken in het provinciaal voetbal.’

In de Belgische nationale voetbalreeksen is het voor een clubbestuur nog een stuk moeilijker om buiten de lijntjes te kleuren. ‘Nationale clubs worden veel strenger opgevolgd door de voetbalbond. Er zullen er toch altijd zijn die er onderuit muizen. Drie of vier weken geleden las ik nog in de krant een verhaal over een ploeg in Izegem. Die club had een dubbele boekhouding en een apart geldcircuit. Ze zijn noodgedwongen gestopt en hebben hun spelers moeten zeggen dat ze hen op een legale manier niet kunnen betalen.’ Jansser is er sterk van overtuigd dat de geldstromen in het provinciale voetbal sterk aan het legaliseren zijn. ‘Maar je zal het er natuurlijk nooit helemaal uit krijgen, net als in andere sectoren van de maatschappij.’

Geen vragen

Op de vraag of hij ooit zwart geld heeft zien rollen tijdens zijn voetbalcarrière houdt Jansser zich wat op de vlakte. ‘Wat is zwart geld? Dat is geld dat iemand krijgt en niemand weet precies waar het vandaan komt.’ De ex-voetballer verwijst naar de traditionele tekengelden. ‘Je tekent een contract en naast dat contract ligt een hoop geld. Dat zal zwart geld zijn zeker? Dat ligt daar nu en dat lag daar waarschijnlijk vroeger ook. Voor de rest stond ik daar nooit bij stil.’

Jansser noch zijn ploeggenoten vroegen zich ooit af of ze bij de betaling van spelersvergoedingen te maken hadden met zwart geld. ‘Ik kreeg een enveloppe, maar ik ging niet vragen waar dat geld precies vandaan kwam. Niemand deed dat trouwens, dat was gewoon ingeburgerd dat we een som kregen zonder daar verder over na te denken.’ Hoeveel spelers destijds exact ontvingen, kan Jansser zich niet meer herinneren. ‘Ik kan me wel voorstellen dat er in het tweepuntensysteem (tot halfweg de jaren ‘90 kreeg een club bij winst twee in plaats van drie punten) één punt in het wit betaald werd en één in het zwart, al weet ik dat natuurlijk niet zeker.’

Spelers waren voor het Bosman-arrest veel afhankelijker van hun club. ‘Wij konden dus niet zomaar vertrekken. Nu zijn spelers veel vrijer om te vertrekken wanneer hun contract afloopt, maar destijds

was het een beetje slaafs de club volgen.' Vroeger was er wel een duidelijker scheidingslijn tussen amateurs, niet-amateurs, semiprofs en profs. 'Contracten lagen op voorhand vast en je wist precies wat je ging verdienen volgens welbepaalde barema's. Na het Bosman-arrest kwam de macht bij de spelers te liggen en moesten de clubs volgen.'

Win-win voor sponsors

Het is zeker niet ondenkbaar dat een sponsor wel eens met zwart geld over de brug komt. 'Ik denk bijvoorbeeld aan een plantenman die duizend plantjes geplant heeft', aldus Jansser. 'Die man zegt dat er tweehonderd plantjes doodgegaan zijn, terwijl dat helemaal niet waar is. Hij verkoopt die zogezegd dode planten en vermeldt die inkomsten niet in zijn boekhouding. Dat geld zit ergens maar hij kan dat eigenlijk nergens gebruiken. Alleen bij de plaatselijke voetbalclub kan hij die centen eventueel kwijt. Niemand zal zich dan de vraag stellen vanwaar dat geld komt.' Voor de sponsor in kwestie is het een win-winsituatie. 'Het is tegelijkertijd namelijk een sociaal engagement van bijvoorbeeld een handelaar die de gemeentelijke voetbalclub wil steunen om zich in de lokale gemeenschap te laten gelden.'

Sponsors zijn voor veel clubs een handige partner om bepaalde spelers met een financieel extraatje te overtuigen bij transferonderhandelingen. Soms is het zelfs zo dat spelers bij een provinciale club een financieel voordeliger aanbod krijgen dan in derde of vierde klasse. 'Als iemand een voorstel krijgt van nationale ploegen en die kiest toch voor een provinciale club, dan weet je genoeg. Die gaat niet in zijn eigen voet schieten. Of zo iemand dan nog ambitieus kan zijn, valt te betwijfelen. Zulke spelers hebben vaak alle kanten van het voetbal gezien, denken dat ze sportief toch geen stap meer hogerop kunnen zetten en kiezen dan voor het economische.'

(*) Jan Jansser is een pseudoniem.

3.5. Secretaris

Stefan Aerts (Flandria Paal)

Wordt er binnen jullie club gegokt op resultaten uit provinciaal voetbal?

Ja, dit is een gewone pronostiek binnen de club. Spelers gokken dan bijvoorbeeld op 3 internationale wedstrijden, 2 wedstrijden uit onze Belgische, eerste klasse en 2 matches binnen onze eigen reeks.

Uit de enquête bleek dat u vindt dat de spelersvergoedingen niet moeten belast worden. Waarom vindt u van niet?

Maar waarom zeg je dat ze belast zijn? Als je de wetgeving juist volgt, zijn er twee soorten mogelijkheden. Het hangt er vanaf wat u vergoeding is en wat je geeft aan je spelers. Maar daar valt men nog altijd onder de vrijwilligersbijdrage. Vanaf het moment dat je met de vrijwilligersbijdrage werkt, ben je nog altijd onbelast.

Ik weet ook dat het “*sociale salarissenbureau*” zoveel mogelijk probeert te promoten tot het feit dat de premies moeten aangegeven worden. Maar dat is logisch, want dan verdienen zij er ineens ook op.

Welk budget heeft een provinciale voetbalploeg nodig om in eerste provinciale mee te draaien?

Dan moet je jezelf eerst de vraag stellen of je de jeugdwerking hier bij rekent en hoeveel punten je natuurlijk wilt halen. Ik ga het heel simpel stellen. Als je met je eerste ploeg + jeugdwerking in eerste provinciale min of meer een vaste waarde wilt zijn, heb je toch al vlug een budget van tussen de 100 000 en 120 000 euro nodig. Het hangt er natuurlijk vanaf hoeveel punten je haalt en hoe stevig je bepaalde spelers uitbetaalt, wat je juist betaalt en de hele poespas. Er zullen meer dan waarschijnlijk ook clubs zijn die met een budget van rond de 200 000 euro schommelen.

Is er dan een groot verschil met tweede provinciale, de reeks waarin jullie nu zitten?

Ja, ik ben daar ook heel open en eerlijk in. Ons budget in tweede provinciale schommelt op jaarbasis tussen de 90 000 en de 100 000 euro. We proberen dus zo zuinig mogelijk te zijn in onze uitgaven en onze spelers dan ook geen monsterbedragen uit te betalen. Iedereen is gelijk en we willen niet dat iemand zich beter gaat voelen dan een ander.

Heeft Flandria Paal dan ook de ambitie om binnen de zoveel jaren in eerste provinciale mee te draaien?

Ja, die ambitie hebben we. Maar wij doen dat met ons eigen budget. Sommige andere clubs krijgen hulp van investeerders buiten de club. Wij willen echt zijn en dit dus ook absoluut vermijden.

Dan naar het luik van het zwart geld. Hoe diepgeworteld zit het zwart geld volgens u in het provinciaal voetbal?

Ik ga daar geen uitspraken over doen.

Totaal niet?

Nee. Kijk, ik zal 1 uitspraak doen. Dat heb ik ook bij de belastingcontrole al gezegd. Als iemand privé een speler of een andere persoon binnen de club iets geeft, voelen wij als club ons daar niet verantwoordelijk voor.

Hoe denkt u dan dat het provinciale voetbal minder afhankelijk gemaakt kan worden van dat zwarte geld?

Zwart geld gaat trouwens op de dag van vandaag al een stuk minder rond in het provinciale voetbal. Ik denk niet dat het zo erg is als vroeger. Maar als iemand iets wil betalen buiten het weten van de club om, is dat zijn volste recht. Dus ik weet niet voor de volle 100% zeker in hoeverre een club afhankelijk is van zwart geld.

Hebt u dan een idee wat de algemene inkomsten –en uitgaven van een gemiddelde voetbalclub in een provinciale reeks zijn?

Ik schat dat de meeste clubs schommelen rond de 100 000 euro. Ik reken dan van eerste tot vierde provinciale hé. Ik kom er weer op terug. Dit hangt natuurlijk allemaal af van hoe erg je je jeugd in je project betreft, het aantal leden, alles bij mekaar dus.

Dus jullie hebben, met alle respect, nog een relatief klein budget om in tweede provinciale mee te voetballen?

Voilà, maar je moet natuurlijk vindingrijk zijn. Je moet natuurlijk geen spelers gaan halen, want die zijn er zeker, die 1 500 euro per maand durven vragen. Daar moet je dus zeker niet op ingaan. Dat doen wij dan ook niet. Er zullen wel clubs zijn die dat betalen, maar dat is volgens mij dan geen gezond beleid. Je bent zelf verantwoordelijk voor je club. Er zijn ook clubs waar er een hoofdsponsor is die alles betaalt, maar bij ons niet. Wij, als Flandria Paal, zijn trots op ons beleid en hebben niets te verbergen.

3.6. Voorzitter

Een anonieme voorzitter getuigt

Een voetbalportefeuille bestaat niet meer!

In een anoniem gesprek met een voorzitter van een voetbalclub uit eerste provinciale in de Antwerpse Kempen, blijkt dat er vroeger sprake was van een zwart-witgeld constructie. Het verhaal van de zogenaamde voetbalportefeuille waarin verscheidene spelers gehuisvest waren bij een sponsor, doet hij uit de doeken.

Een voetbalclub runnen in eerste provinciale blijkt na onze eerste vraag al niet meer zo eenvoudig. Uit onze gevoerde enquête blijkt namelijk dat liefst 83 % van onze ondervraagden het moeilijker vindt dan vroeger om aan sponsors te raken. Deze stelling wordt dan ook vrijwel meteen onderstreept door de voorzitter in kwestie. Vroeger werd er een erezaak van gemaakt je, als sponsor, te laten vertegenwoordigen in de ploeg van de gemeente. Of om onderdeel uit te maken van de “ploeg van 't stad”. Voetbal was dan ook de sport van de gewone man. Daarnaast was ook het wielrennen heel populair. De voornaamste keuze van ontspanning die wij als kind konden maken bestond uit deze 2 sporten. Wanneer je graag een pintje dronk was het ook nog een optie om in de lokale fanfare of harmonie muziek te gaan spelen. Veel meer keuzes hadden wij niet.

Als je bekijkt uit welk arsenaal van sporten onze kinderen en kleinkinderen nu kunnen kiezen, is het volgens mij een logisch gevolg dat de koek van de sponsoring moet verdeeld worden onder al deze clubs. Een andere reden die zeker haar rol speelt bij sponsors zijn de uitgebreide controles die zij moeten doorstaan alvorens er een budget kan vrijgemaakt worden voor sponsoring. Kortom ook de budgetten van sponsoring worden kleiner bij de sponsors zelf.

€ 800.000 budget

Momenteel zijn wij in volle onderhandeling met de bevoegde instanties zoals het gemeentebestuur om een nieuwe infrastructuur te bouwen. Nieuwe kleedkamers, douches, een gerenoveerde kantine en een VIP-ruimte/feestzaal dringen zich op. Wanneer de verf en gipswanden van de plafonds en muren afbrokkelen, kan je hier onmogelijk nog kinderen laten douchen na hun wedstrijd. Dit is totaal onverantwoord. Met de huidige normen die trouwens gesteld worden qua hygiënische vereisten, voldoet onze oude accommodatie helemaal niet meer. Ook een VIP-ruimte om de tegenpartij en scheidsrechters te ontvangen is noodzakelijk. Wist je trouwens dat je vanaf eerste provinciale verplicht bent om de scheidsrechters van een maaltijd te voorzien na de wedstrijd. Allemaal kleine zaken die op een volledig seizoen toch allemaal een bepaalde som geld kosten. Een kantine/feestzaal om ook VIP-diners te organiseren als bron van inkomsten kan je in de huidige tijden niet meer uitsluiten. Als je dit alles wil realiseren mag je toch rekenen op een investering van 800 000 euro.

Momenteel onderzoekt de bevoegde ambtenaar van de gemeente elke vorm van subsidie die we eventueel kunnen aanwenden. Laat ons eerlijk zijn, zonder steun kan je dit als club nooit realiseren. Zelfs wanneer we ervan uitgaan dat dit nieuwe project effectief kan gerealiseerd worden, staan wij als club nog altijd in voor het onderhoud van deze gebouwen en terreinen. Om u een idee te geven hebben wij zopas alle terreinen bijgezaaid. Voor alle duidelijkheid, dit betekent dat een grasveld dat reeds volledig begroeid was, enkel werd ingezaaid om het gras te versterken. Als je dan weet dat wij per terrein, 200 kg graszoden verspreid hebben en 6 vrachtwagens zwarte grond hebben aangevoerd om de putten en ongelijkheden weg te werken, komt dit neer op een kost van 5000 euro. Zoals je

weet zijn er hier ook mensen en machines nodig om deze werken tot een goed einde te brengen. Wel, ik kan je zeggen dat ik de volledige kosten hiervoor zelf op mij heb genomen.

Zwart geld

Zoals ons onderzoek aangeeft is het zwarte geld zeker nog niet verdwenen uit het voetbal. Vroeger werd er al sneller een gift in de hand gegeven. Of dit dan zwart geld was laat ik in het midden. Die vraag kan volgens mij niet door de club zelf gesteld worden. Het is trouwens zo dat wanneer wij als club deze zogenaamde gift in onze boekhouding inschrijven als sponsoring, voor ons als club de kous af is. Dan hebben wij als club aan onze plicht voldaan. Als we dat morgen moeten beginnen in vraag stellen, snijden we niet alleen in ons eigen vel. Zo geven we ook niet echt een blijk van vertrouwen naar de sponsor of supporter in kwestie toe. Dit onderzoek moeten wij trouwens als club niet voeren. Wij gaan ervan uit dat dit altijd eerlijk verdiende centen zijn. Wie zijn wij om dit in vraag te stellen.

Voetbalportefeuille

Als we nog wat dieper ingaan op het zwart geldcircuit, neemt ons gesprek een verrassende wending. Vroeger hadden verschillende sponsors een zogenaamde voetbalportefeuille. Dit betekende dat je als sponsor niet het geld aan de club gaf. In de plaats daarvan ging je als sponsor zelf met spelers onderhandelen. Deze meestal maandelijks vergoeding werd door de sponsor zelf aan de speler betaald. De sponsor bepaalde dan bij welke ploeg deze laatste ging voetballen. Er waren zelfs meerdere spelers bij dezelfde sponsor. De voetbalportefeuille was geboren. Eigenlijk werd dit meer gezien als een belegging. Er zat wat risico aan verbonden, maar het was ook spannend om te kijken of je poulain het hogerop kon schoppen. Wanneer de speler effectief een transfer naar een hogere club kon realiseren, werd het pas echt interessant voor de sponsor. Ook hij kon hier zijn graantje meepikken.

Het was namelijk zo dat wanneer er een transferbedrag werd afgesproken er ook een deel over de officiële weg diende te gaan. Uiteraard werd er een deel van de transfersom overhandigd aan de sponsor zelf. Hiervoor had hij gezorgd tijdens de onderhandelingen. Op die manier kon hij zwart geld zelfs in principe omzetten naar zogenaamd wit geld. Deze manier van werken bestaat nu niet meer. Deze plaats werd ingenomen door de professionele voetbalmakelaars. Deze makelaars verdienen nu het grote geld op de rug van de speler.

Oplossingen

Eerst en vooral denk ik dat in de tijd van hoge conjunctuur waarin de voetbalbond momenteel vertoeft, zij al een groot deel van de oplossing zouden kunnen zijn. Voor alles en nog wat dienen wij als club de bond te vergoeden. Rode kaarten, gele kaarten, boetes, klachten en noem maar op. Je mag rekenen dat dit een club zoals de onze makkelijk 10 000 euro per seizoen kost. Wel, in alle eerlijkheid zou dit andersom moeten zijn. Wij zijn diegenen die voor de aanvoer zorgen en deze sport mee populair maken.

Een andere oplossing zou kunnen zijn dat je aanspraak kan maken op subsidies. Deze zijn tot op heden zeker onvoldoende. Steun vanuit de overheid ontvang je al helemaal niet. Integendeel, je mag je tegenwoordig verwachten aan strenge controles van allerlei instanties en die op hun beurt elk documentje onderzoeken. Er moest eens zwart geld opduiken in je clubkas !

Anonieme reactie uit vierde provinciale Limburg

Wat kost de werking van uw ploeg (ongeveer)?

Dat is moeilijk te zeggen. Wij zijn maar een klein ploegje, wij hebben maar twee ploegen in competitie.

Hoe houdt u het hoofd boven water?

Wij hebben een beetje sponsoring en een redelijk goed draaiende kantine. Bovendien hebben we sterke kameraadschappen onder elkaar. Dat is heel anders bij een ploeg die ambitie heeft daarentegen. Wij spelen altijd bij de laatste. Dat is een heel verschil natuurlijk.

Waarom kunnen veel ploegen niet zonder zwartgeld?

Omdat ze de spelers allemaal te veel uitbetalen, dat is het probleem. Ik ken ploegen waar de spelers meer dan €100 verdienen per gewonnen match, in vierde provinciaal, de laagste reeks! Dat kan je niet doen zonder zwartgeld natuurlijk en daar kunnen wij ook niet tegen op want wij doen dat niet.

Wat zijn de mogelijke oplossingen voor de problemen?

Er is geen oplossing voor denk ik. Zolang die andere ploegen dat blijven betalen en daar geld voor hebben, hebben wij daar geen oplossing voor. [*Ook niets wat de bond kan doen of de overheid?*] Nee, de overheid kan strenger controleren, maar dan zal nog een groot aantal ploegen moeten stoppen. Dat heeft dan ook weer geen nut vind ik. Daar zijn de spelers dan het slachtoffer van.

Anonieme reactie uit eerste provinciale Limburg

Wat kost de werking van uw ploeg (ongeveer)?

Wij hebben een budget van ongeveer €150.000.

Hoeveel verdienen spelers & trainers?

Het budget voor hun lonen en vergoedingen is ongeveer de helft daarvan.

Hoe houdt u het hoofd boven water?

Door het inrichten van eetdagen. Via netwerking halen we redelijk wat sponsoring.

Waarom kunnen veel ploegen niet zonder zwartgeld?

Ik denk dat dat inherent is aan de BTW-reglementen. Zo mogen wij de spelers normaal maar €1899 mogen laten verdienen op jaarbasis. Ik denk dat er voor dat geld geen enkele speler zal komen. Je hebt dus meer nodig en hoe ga je dat nog doen? Met welk geld ga je dat betalen? Dan zal je wel met zwart geld moeten werken.

Wat zijn de mogelijke oplossingen voor de problemen?

Dat openstellen, er geen maximumbedrag meer voor opleggen. Laat iedereen zijn geld verdienen en dat in de boekhouding opnemen. Er moeten evenwel geen exuberante bedragen aan worden uitgegeven. Bij ons voetballen de meeste spelers voor een loon tussen €4000 en €5000. Ik vind dat echter een normale verloning voor wat wij vragen van die jongens. Laat dat dan ook op een officiële manier gebeuren. Dat zou voor mij al een oplossing kunnen zijn.

Anonieme reactie uit derde provinciale Limburg

Wat kost de werking van uw ploeg (ongeveer)?

Ongeveer €50.000.

Hoeveel verdienen spelers & trainers?

Zij krijgen kilometervergoeding.

Hoe houdt u het hoofd boven water?

Door sponsoring en heel veel evenementen te organiseren. Voorbeelden daarvan zijn tornooien, eetdagen, enz., ...

Waarom kunnen veel ploegen niet zonder zwartgeld?

Dat is een goede vraag. Omdat er anders sowieso weinig spelers bereid zijn om te spelen denk ik. [*De spelersvergoedingen dus?*] Ja.

Wat zijn de mogelijke oplossingen voor de problemen?

Dat alle clubs het zelfde stramien zouden aanhouden en de spelers niet te veel te betalen. Als de spelers nu door een andere club €5 meer worden aangeboden, gaan ze naar daar. We zouden beter per provinciale reeks een maximum bedrag afspreken. Al weet ik dat dat waarschijnlijk een utopie is.

3.7. Jeugdvoorzitter

Anonieme reactie

Wat kost de werking van uw ploeg (ongeveer)?

Daar heb ik geen idee van, ik ben jeugdverantwoordelijke.

Hoe houdt u het hoofd boven water?

De vergoedingen voor de spelers van de eerste ploeg komen vooral uit de inkomsten van de kantine en sponsoring. Bij de jeugd is het zo dat wij ons lidgeld laag houden. Daar wordt echter al de hele trainersvergoeding mee betaald. De inkomsten van de kantine bij de thuiswedstrijden dekken dan ongeveer de vaste kosten van stroom, water, enz., ... Dan komen daar nog de jaarlijkse subsidies van de gemeente bij.

Waarom kunnen veel ploegen niet zonder zwartgeld?

Goede vraag, ik denk dat de angst voor het gebruik van zwartgeld stilaan wel toeneemt. Iedereen voelt wel dat we moeten beginnen met loonfiches voor de spelers bijvoorbeeld. Daarbuiten heb je dan het vrijwilligersstatuut wat al veel goed kan maken. Daarbuiten denk ik ook wel dat het motief van veel mensen die sponsoren in provinciaal voedsel, is om zwartgeld wit te wassen.

Wat zijn de mogelijke oplossingen voor de problemen?

Wel, ieder jaar is een periode dat jeugdspelers worden aangetrokken door provinciale of nationale ploegen. Het zou dan wel fijn zijn dat de club ook een vergoeding zou krijgen voor de investeringen die ze gedaan heeft. Het gaat dan bijvoorbeeld om trainersvergoedingen enz., ... Dan krijgt die club een soort 'onkostenvergoeding' op basis van het aantal jaren dat een speler bij die club heeft gezeten. Volgens mij zou dat al een serieuze oplossing zijn. Er zijn ongetwijfeld nog andere oplossingen, maar ik bekijk het vooral vanuit het perspectief van de jeugdwerking natuurlijk.

3.8. Niet-anonieme speler

Stephen Sleurs (Heis Sport)

‘Speler bepaalt zelf hoeveel hij aangeeft bij belastingen’

Stephen Sleurs voetbalde ettelijke jaren in dienst van het Bilzerse Heis Sport in vierde provinciale. Na de promotie naar derde provinciale sukkelde hij van de ene blessure in de andere en stopte enkele seizoenen met voetballen. Volgend jaar maakt hij zijn comeback bij de B-ploeg van de nieuwe Hoeseltse fusieclub KVV Hoeselt. Sleurs blikt nog even terug op zijn passage bij Heis Sport.

Voor een club in vierde provinciale waren de winstpremies niet onaardig. ‘Voor zover ik mij herinner varieerden de winstpremies van 75 tot 175 euro. Sommige collega-spelers ontvingen trouwens een vaste maandelijkse premie, maar ik niet.’ Enkele jaren geleden promoveerde Heis Sport naar derde provinciale. Toen heeft de club enkele nieuwe spelers binnengehaald, dus er zullen ongetwijfeld extra middelen zijn vrijgekomen. Dat geld kwam volgens Sleurs vooral uit sponsoring.’ Voor Heis Sport is het sponsorgeld zowat de grootste bron van inkomsten.

Bij de promotie gingen de winstpremies niet de hoogte in. ‘De spelers kregen ter compensatie wel meer bonussen voor bepaalde prestaties. In een reeks hoger behaalde de club natuurlijk minder punten en moest minder winstpremies uitkeren.’ Twee jaar later degradeerde de club opnieuw, maar toen was Sleurs niet meer actief bij Heis Sport. ‘Ik vermoed dat de club gesnoeid heeft in de premies omdat de spelers in vierde provinciale weer meer zouden verdienen.’ Bij veel clubs geldt de traditie dat de voorzitter tijdens het seizoen af en toe geld in een algemene pot steekt waarmee de spelers dan een gezamenlijke activiteit kunnen doen. ‘Bij ons gebeurde dat eigenlijk heel zelden’, aldus Sleurs.

Veel ploegen regelen zelf de belastingen op de voetbalinkomsten van hun spelers. Bij Heis Sport doen ze dat zelf. ‘We werden ingeschreven als vrijwilliger en kregen een loonfiche. Op het einde van het seizoen moesten we dan onze winstpremies aangeven.’ Elke speler kon eigenlijk zelf bepalen welk bedrag hij aangaf bij de belastingen. ‘Ik kan natuurlijk alleen voor mezelf spreken. Ik gaf altijd het minimumbedrag aan. Hoe andere spelers dat deden, daar had ik uiteraard geen zicht op.’

Officieel draagvlak

De meeste insiders in het provinciale voetbal gaan ervanuit dat het moeilijker wordt om nog bedragen onder tafel te schuiven. ‘Vroeger gebeurde het veel vaker dan nu dat bedragen zomaar aan spelers gegeven werden. ‘Tegenwoordig durven veel clubs geen risico’s meer te nemen denk ik, want het is officiëler geworden. Er is gewoonweg meer controle.’ Volgens Sleurs is dat niet meer dan logisch, want in het provinciale basketbal is er blijkbaar ook veel controle. Het provinciale voetbal moet dat voorbeeld volgen. ‘Er zullen nog wel ploegen zijn die het op een minder legale manier proberen, maar bij Heis Sport verlopen de betalingen de laatste jaren via de officiële weg.’ Hoewel hij beweert dat de belastingcontroles toegenomen zijn, heeft Heis Sport tijdens zijn periode bij de club nooit controle over de vloer gehad.

Sleurs gelooft dat het op den duur mogelijk moet zijn om provinciaal voetbal te organiseren zonder zwart geld. ‘100% vrij van zwart geld zal het nooit zijn, maar de controles zullen alleen maar verstrengen. Maar goed ook, want er is nood aan een algemeen draagvlak om alles via de officiële

weg te laten verlopen. Het zou niet meer dan normaal zijn, want het voetbal is uiteindelijk ook maar een hobby en iedereen heeft in het dagelijkse leven een echt job naast het voetbal.'

Veel clubs hechten belang aan doorstroming van de jeugdopleiding naar het eerste elftal. 'Bij Heis Sport zijn er ongeveer tien vaste waarden in de A-ploeg. Daarnaast komen twee à drie jongens uit de jeugdopleiding. De reserveploeg bestaat volledig uit spelers die bij de jeugd van Heis Sport gespeeld hebben. Die spelers hangen daardoor ook geweldig aan elkaar. Het zijn die jongens die extra supporters meebrengen.'

Clubkas

Om de clubkas te spijsen organiseert de club jaarlijks een mossel- en kaartavond. 'Bij zulke evenementen zijn er altijd een paar witte merels die bepaalde bedragen als sponsoring indienen. Een bedrag op de totale sponsorsom plakken is moeilijk, want er zijn heel wat externe sponsors waar je als spelers weinig van af weet. Ik denk wel dat Heis Sport een aardig bedrag aan sponsorgeld int.' In tegenstelling tot Alt-Hoeselt VV vraagt de club niet expliciet aan spelers om op zoek te gaan naar sponsors. 'Als er een voetbalquiz georganiseerd werd, verwachtte de club wel dat de spelers een handje toestaken en dat zij voor prijzen en extra sponsoring zorgden.'

Het inkomgeld neemt de laatste jaren schijnbaar af bij Heis Sport. Provinciale clubs moeten vooral rekenen op successupporters. 'Het jaar dat we kampioen speelden in vierde provinciale hadden we een zeer sterke ploeg. Door onze uitstekende resultaten kwam er veel volk naar de wedstrijden kijken. De laatste jaren ben ik nog regelmatig gaan kijken en het viel erg op dat er veel minder toeschouwers zijn. Alleen de lokale diehards blijven de wedstrijden bijwonen.'

Met transfers strijkt Heis Sport geen geld op. Sleurs vertelt immers dat er nauwelijks sprake is van transfersommen in het provinciale voetbal hoewel transfers geen uitzondering zijn. 'Witte transfers zijn bijvoorbeeld mogelijk. Stel dat je in de voorbereiding op het seizoen niet hebt meegedaan met de eerste ploeg, dan kan je nog vertrekken en bij een andere club herbeginnen in januari. Maar het gebeurt nauwelijks dat een club geld geeft om een speler in te lijven.'

Tot slot heeft Sleurs het ook nog even over gokken in het provinciale voetbal. 'Ik zet soms ook geld in op voetbalmatchen, maar dat gaat volgens mij niet verder dan derde of vierde nationale. Ik kan me niet voorstellen dat je via een officiële goksite of een gokkantoor kan inzetten op provinciale wedstrijden. Voor die gokkantoren is dat trouwens ook niet interessant.'

Glen Knaepen (HIH Hoepertingen)

Alleen winstpremies => 70 verlies, 90 gelijk, 150 winst

➔ Extraatje bij promotie

De club regelt alles qua belastingaangifte.

Wordt aangegeven aan de fiscus.

Meer dan 1 club die met zwart geld bezig is.

Sommige ouders van spelers hebben een bedrijf, dus zij sponsoren wel.

Ik denk niet dat het voetbal zonder zwart geld kan overleven.

Heel makkelijk geld te verdienen in provinciaal voetbal (tot maandlonen).

Tom Martens (KHO Heide Hasselt)

Wat is de verdeling van de vergoedingen bij winst, gelijkspel en verlies bij de club?

Bij ons heeft iedere speler 25 euro per punt.

Worden spelers betaald als ze geblesseerd zijn?

Nee, enkel de personen die op het wedstrijdblad staan worden betaald.

Sommige provinciale clubs betalen hun spelers voor trainingen en bijscholingen is dat bij uw club ook zo?

Neen, wij betalen wel de bijscholingen van trainingen maar niet voor spelers.

Krijgt iedereen zijn geld op tijd?

Iedereen wordt op tijd betaald.

Wat doet de club nog buiten tickets of mossselfestijnen om aan geld te komen?

Wij werken heel veel op festivals. Er werk bijvoorbeeld 140 man op Pukkelpop. Wij werken ook op het Schlagerfestival enz,...

Wat is de grootste bron van inkomsten bij uw club? Ik denk dan aan de kantine, sponsoring, inkomgelden,?

Het werken op die festivals zijn de grootste inkomsten.

Krijgt u subsidies van de gemeente?

Dat wel ja. Tegen de 13 000, 14 000 euro per jaar dacht ik.

Krijgt u club veel sponsoring?

Niet zo denderend veel nee.

Hoe afhankelijk bent u van sponsoring?

Wij zijn totaal niet afhankelijk van sponsoring.

Wat zorgt voor de meeste uitgaven van uw club?

Jeugdopleiding.

Heeft u weet van andere clubs, zonder per se namen te noemen, die niet alles aangeven bij de fiscus?

Geen idee. We zijn daar redelijk fel mee bezig maar ik weet niet hoe dat met andere clubs zit.

Bij veel clubs vinden ze dat spelersvergoedingen niet belast zouden moeten worden. Vindt u dat ook?

Ik vind dat spelers in lagere afdelingen geen vergoedingen zouden moeten krijgen. Maar dan zouden we de enige club zijn in België die dat niet zou doen. dan zouden we ook geen spelers hebben

Waarom zou u daarvoor kiezen?

Wij spelen in derde provinciale. Dat is het op een na laagste niveau in competitieverband. Als ik eerder andere sport doe op zulk laag niveau dat word ik niet betaald voor dat te doen. Als ik in tweede nationale volleybal speel dan brengt mij dat niks op en dat is bijna elke dag trainen en ons mannen moeten twee keer anderhalf uur komen trainen en een matchke spelen. Ik vind het dus een beetje uit verband getrokken. Maar dat is mijn mening.

Werken jullie ook met vrijwilligersvergoedingen?

Ja, dat doen wij ook.

Ronny Peeters (Financieel beheerder Sparta Kolmont)

Worden spelers betaald als ze geblesseerd zijn?

Neen.

Sommige provinciale clubs betalen hun spelers voor trainingen en bijscholingen is dat bij uw club ook zo?

Neen.

Wat doet de club nog buiten tickets of mossselfestijnen om aan geld te komen?

Sponsoring en de traditionele zaken zoals de eetdagen, BBQ, spelersvergoedingen en de spelersaansluitingen bij het begin van het seizoen.

Wat is de grootste bron van inkomsten bij uw club? Ik denk dan aan de kantine, sponsoring, inkomgelden,?

De kantine.

Krijgt u subsidies van de gemeente?

Niets.

Hoe afhankelijk bent u van sponsoring?

Niet echt afhankelijk. Dat zijn eerder matchballen of een plakkaat langs het plein, maar het is niet dat we daar afhankelijk van zijn.

Wat zorgt voor de meeste uitgaven van uw club?

De hele entourage van trainers. We hebben een pak jeugd ploegen, 14/15, met allemaal trainers die toch een kleine vergoeding krijgen daarvoor. Het onderhoud van de pleinen kost ook handenvol geld. We hebben onlangs een nieuw grasmachine moeten kopen onlangs. Die pleinen worden geprikt bina om de twee jaar. We zitten daar op een natte ondergrond, dus dat moete geregeld geprikt worden en met zand worden ingestrooid, dat het niet te nat wordt. Dus dat zijn wel zware uitgaven.

Heeft u weet van andere clubs, zonder per se namen te noemen, die niet alles aangeven bij de fiscus?

Daar heb ik echt geen zicht op. Dat kan zijn maar dat gaan ze toch niet aan de bel hangen.

Bij veel clubs vinden ze dat spelersvergoedingen niet belast zouden moeten worden. Vindt u dat ook?

Ja, als dat bij een kleine vergoeding blijft voor een verplaatsing of wat normaal door de wetgever toegestaan is dat hoeft dat niet belast te zijn. Als ze er echt hoge sommen voor krijgen dan wel maar ik denk dat dat in de lagere provinciale reeksen niet van toepassing is.

Werken jullie ook met vrijwilligersvergoedingen?

Ja, dat wel.

[Ruben Vanvinckenroye \(Kortessem en Nieuwerkerken\)](#)

Wat is de verdeling bij winst, gelijkspel en verlies als speler?

Dit jaar was dat 75 euro bij winst, 50 bij een gelijkspel en niets bij verlies. Dat was in vierde provinciale.

Worden spelers ook betaald als ze geblesseerd zijn?

Dat wordt bij ons niet gedaan. Er is ook niemand met een vast bedrag dus dat zal daar ook mee te maken hebben.

Heb je het ooit al eens meegemaakt dat je niet op tijd betaald werd?

Regelmatig. Wij krijgen om de drie maanden uitbetaald. Er wordt dan gezegd dat je na een bepaalde training je geld krijgt maar meestal stellen ze dat dan toch uit. Je krijgt het wel altijd maar niet op het juiste tijdstip. Ik heb wel altijd mijn geld gehad.

Je bent ook trainer en daar krijg je ook een vergoeding voor? Hoeveel?

Klopt. Dat komt neer op een 150 euro per maand.

Wat doet de club buiten de lidgelden, mosselfestijnen,... om aan geld te komen?

Natuurlijk een eetdag. Nieuwerkerke een groot Paaskamp en een paar grote sponsors natuurlijk.

Krijgen die veel subsidies van de gemeente?

Heb ik geen zicht op omdat ik nu naar Nieuwerkerke ga. Bij Kortessem is dat niet het geval. In die gemeente zijn er drie club: Vliermaal, Vliermaalroot en Kortessem. Als je dat moet verdelen over die drie club dan blijft er niet meer zoveel over.

Krijg je ook bonussen?

Neen, het is niet dat we extraatjes krijgen. Gewoon een vast bedrag.

Regelt de club de belastingen op de winstpremies zelf of moeten jullie dat doen?

Ja, dat wordt gedaan via een sociaal kantoor dus dat is volledig wit. Daar krijgen we op het einde van het seizoen ook een afrekening van hoeveel we hebben verdiend enzo.

Worden alle vergoedingen aangegeven bij de fiscus?

Mijn alvast wel want die van mij waren in orde. Het is niet dat een deel in het zwart werd gedaan, dat niet.

Heb je weet van andere clubs die dat niet doen?

Ik weet dat er andere clubs zijn die in het zwart gewoon betalen. Dat gebeurt toch nog bij vele clubs in de provinciale reeksen.

Denk je dat de lagere provinciale klassen van het voetbal zouden kunnen overleven zonder zwart geld?

Ik denk van niet. Ik denk dat ze van sponsoring ook wat zwart geld toegestopt krijgen. Sommige clubs hebben het niet zo breed. Als die dan in het wit gaan betalen dan willen spelers meer om dat te compenseren en dat gaat bij de meeste clubs niet denk ik. Ze mogen eisen om alles wit te maken maar dat moeten ze erop toezien dat er een compensatie is, een mindere belastingaftrek of iets dergelijk.

Velen vinden ook dat het vrij gemakkelijk is om geld te verdienen in provinciale reeksen. Ben je het daar mee eens?

Ja, er zijn veel sporten waar je op de top van België zit en amper iets krijgt. En wij gaan een of twee keer trainen in de week en krijgen ervoor betaald. Voor ons is dat mooi maar aan de andere kant jammer voor andere sporten.

Ben je ooit betrokken geweest in iets van zwart geld?

Neen, dat niet. Het eerste jaar was alles bij Kortesseem nog zwart. Toen hebben ze daar doorlichting gehad, geen controle. Daarna hebben ze beslist om alles in het wit te doen.

3.9. Anonieme spelers

‘Wij krijgen maandelijks een enveloppe met cash geld in’

R.R. is een speler uit een Kempense voetbalclub in eerste provinciale. In het begin van zijn nog jonge carrière even ambitieus en gebrand op de overwinning als de man die vandaag weer voor mij zit. R.R. praat dan ook ongestoord over zijn ervaringen met zwart geld in het provinciaal voetbal.

De beloftevolle linksfoot had dit jaar jammer genoeg niet altijd het geluk om tot de eerste ploeg te behoren. Blessures en schorsingen gooiden onder andere roet in het eten. ‘Toch probeerde ik na mijn eerste zware kwetsuur aan de achillespees, waarvan ik 2 maanden moest revalideren, direct mijn conditie terug op peil te krijgen. Ook ging ik de nodige kracht bijwinnen in de fitness, want dat mankeerde ik nog om tegen mannen van 1m90 of meer duels te winnen.’

Afgelopen seizoen was dus zeker niet het beste en gelukkigste voor de linksback. Pech lag op zijn weg, maar dit was niet het enigste. ‘Mijn club heeft nog steeds de ambitie om te stijgen naar het nationaal voetbal, bevordering dus en eventueel nog meer. Als “jeugdspeler” is het dan nog moeilijker om je plaats daarin op te eisen.’

Qua loon had de twintiger dan weer niet te klagen. Toch moet hij in vergelijking met de grote kleppers binnen de ploeg het met veel minder stellen. ‘Als je weet hebt van je ploegmakers dat er spelers zijn die tot € 350 per gewonnen match ontvangen, zijn de verhoudingen natuurlijk groot.’ De gemiddelde verloning van een speler als volwaardig lid van de eerste ploeg bedraagt € 50 bij verlies, € 100 voor een gelijkspel en € 150 voor een overwinning. Gedurende 3/4de van het seizoen heeft hij dan ook bij de provinciale reserven van de ploeg gespeeld. Hier kregen we 30 euro per gewonnen match, iedereen gelijk voor de wet. Deze uitbetaling gebeurt via een enveloppe met cash geld. Wanneer ik bij de eerste ploeg als bankzitter of als invaller fungeerde, werd dit honderd euro per gewonnen match.

Van een loonfiche is er dus nooit sprake geweest. ‘Uit verhalen in de kleedkamer weet ik dat er bij bepaalde ploegen spelers voor een deel in het zwart en een deel in het wit vergoed worden. Ik weet dat er in het Herentalse ploegen zijn die zo te werk gaan. Ze doen dit om in orde te blijven met de regels. Voor het gedeelte dat deze spelers in het wit uitbetaald krijgen, ontvangen zij op het einde van het seizoen een fiche voor hun belastingen. Hierop moet uiteraard een bepaald percentage belastingen worden betaald door de speler zelf.’

Door strubbelingen met het beleid van de ploeg heeft R.R. besloten om vanaf volgend seizoen aan de slag te gaan bij een team uit de streek dat uitkomt in vierde provinciale. De verloning hier bedraagt € 60 bij een overwinning en € 20 voor een gelijkspel. Van een eventuele loonfiche werd weer niet gesproken bij de onderhandelingen. Kortom word er dus ook hier een enveloppe met cash geld aan ons overhandigd.

‘Het krijgen van die enveloppe elke maand was een zalig gevoel!’

Dit interview werd afgenomen met een speler uit het Limburgse provinciaal voetbal. Hij getuigt over wat hij al zag en meemaakte inzake zwart geld. De persoon wenst anoniem te blijven.

‘In eerste provinciale werd er voor het seizoen een bepaalde prijs per maand afgesproken tussen speler en bestuur of sponsoren. Ook werd er vastgelegd hoeveel de spelers per winst, punt of zelfs verlies kregen. Sommige spelers kregen extra geld per gescoord doelpunt of per ‘cleansheet’. Het gebeurt dan ook zeker dat bijvoorbeeld spitsen zoveel mogelijk hulp van medespelers vragen om een doelpunt te maken. Wanneer dit lukte, krijgt de medespeler dan ook een deel van het verworven geld. Afhankelijk van de resultaten kreeg je één keer per maand een enveloppe. Dit gebeurde meestal op training, maar er werd nooit vooraf gecommuniceerd op welke dag dat zou zijn. Dit om verklikkers tegen te gaan.

De bedragen in eerste provinciale circuleerden tussen de 500 en de 2000 euro per maand. Allemaal zwart geld natuurlijk. Winstpremies zaten hier vaak maar deels in. Het andere deel kreeg men meteen na de gewonnen wedstrijd. De rest werd bij het vaste bedrag per maand in dezelfde enveloppe afgegeven. Het geld in de enveloppes kwam niet van de bank. Het lag ergens anders opgeborgen. Dat geld kwam voornamelijk van sponsors. Wat er ook kon gebeuren, was dat sommige spelers een vast jaarloon kregen. Er werd voor het seizoen gezegd: je krijgt voor 10 maanden voetballen 25000 euro. Ook al werd er verloren, die spelers kregen hun geld.’

Vaste contracten voor spelers waren er echter nauwelijks. ‘Als ze er al waren, waren ze eigenlijk niks waard. Het ging dan om een simpele, weinig betekende handtekening voor het seizoen. De eventuele contracten lagen overigens zeer veilig opgeborgen, waar niemand anders ze kon vinden. Zeker de fiscus niet. De contracten in verband met ledenaansluiting en dergelijke kan hij zien. De eventuele contracten waar cijfers in stonden, ziet de fiscus nooit. Ook zijn de contracten waar de winstpremie en de transportvergoeding van elke speler in staan, in te kijken voor de fiscus als hij dat wil. De ploeg zegt dan ook dat de speler enkel een winstpremie en een transportvergoeding krijgt, niks anders en dat is volledig legaal. In ieder geval, de maandelijkse bedragen waren zo goed als altijd gewoon mondeling afgesproken tussen geldschietter en speler.’

Die geldschietter hoeft blijkbaar niet altijd iemand van het bestuur te zijn of dat geld hoeft niet uit de kas van de ploeg te komen. ‘Het gebeurde dat sponsors zelf spelers aanbrachten die ze volledig zelf betaalden. Sommige voetballers kregen in eerste provinciale zo 3500 euro per maand. Ideaal voor de club uiteraard. Ze krijgen er een meestal goede speler bij, en hoeven hem niet te betalen. De sponsor deed dit uiteraard echter niet voor niks. Het was in ruil voor publiciteit. De sponsor redeneert zo: als ik goede spelers naar een ploeg haal, dan wordt die ploeg goed en speelt ze bovenaan mee in het klassement. En goede resultaten betekent meer volk. Die zien dan weer reclame van mijn bedrijf. Al betwijfel ik of reclame zoveel geld waard is. Maar dat is hun keuze natuurlijk.’

De speler vertelt dat de club ook bij de sponsoring van reclameborden doet wat ze wil. ‘De club stelt voor elke sponsor, kan een verschillende, prijs op voor zo’n bord langs het veld. De bedragen voor zo’n bord ken ik niet. Maar neem bijvoorbeeld een simpel voorbeeld. Het bord kost 500 euro per seizoen. 300 betaalt de sponsor in het wit, 200 in het zwart. Als de sponsor 500 euro in het wit wil geven, ging dat uiteraard ook. Als de fiscus dan zou vragen waarom de ene 200 euro minder betaalt dan de andere, zegt de club gewoonweg dat het al jaren een zeer goede sponsor is en korting krijgt. Sponsors zijn dan ook altijd mensen met een bedrijf. Sponsoring is aftrekbaar voor een onderneming. En een tweede reden voor sponsors om in een voetbalploeg te ‘investeren’, is als ze ook zwart geld verdienen in hun bedrijf zelf. Stel dat een bedrijf een miljoen euro omzet maakt in het wit, maar

eigenlijk maakt het bedrijf 1miljoen 200000 euro omzet, dankzij het zwart geld. Wat moet die sponsor dan doen met die 200000 euro? Bij het kopen van een huis bijvoorbeeld mag je al maar 5000 euro cash betalen, de rest moet via de bank. Dus wat doe je als sponsor: je betaalt een speler in de ploeg waar jij publiciteit krijgt.'

Het bleef echter niet bij cash geld. 'Andere manieren om spelers te betalen, was in diensten. Er was eens een grote sponsor, en die had een groot keukenbedrijf. Hij heeft aan een speler een keuken cadeau gedaan om 1 seizoen te komen voetballen. Ook de plaatsing van de keuken werd volledig gedaan door het bedrijf van de sponsor. De speler mocht zelfs kiezen welke keuken. Als je weet dat een mooie keuken met luxe toch richting de 20000 euro gaat...

Andere dingen waren het gaan bouwen aan een huis, de levering van drank en of goederen,... Voorbeeld: een sponsor heeft een bedrijf met kolen. Een speler heeft een kolenkachel thuis. De sponsor komt om de zoveel tijd gratis kolen brengen voor de speler.

Ook is het al gebeurd dat een sponsor, als wederdienst, een voetballer in dienst nam in zijn bedrijf als werknemer en die ook nog eens in het zwart betaalde. De sponsor kreeg publiciteit bij de ploeg, de voetballer had ineens werk, dat ook nog eens in het zwart betaald werd.

Verder werden er in eerste en tweede provinciale auto's gegeven of ter beschikking gesteld totdat de speler naar een andere ploeg vertrok. De weldoener had de auto meestal tweedehands particulier gekocht en een deel vaak in het zwart betaald natuurlijk. Het ging wel niet om de allerduurste wagens. Meestal kreeg de voetballer een gezinswagen.

Ook stelde de ploeg wel eens een appartement beschikbaar voor een speler en zijn gezin. Alle kosten (elektriciteit, water, verwarming,...) werden door de weldoener betaald. Als de speler dan weer naar een andere ploeg ging, gaf hij het appartement terug.'

Ook deze geïnterviewde kreeg al te maken met illegale praktijken. 'Het gebeurde dat andere ploegen aan mij voorstelden geld te geven als ik een stommitieit zou begaan in een wedstrijd. Eigenlijk omkopen dus. Zelfs in het provinciaal voetbal. Hier ben ik niet op ingegaan. Met gokken op eigen wedstrijden ben ik echter nooit in aanraking gekomen. Verder weet ik dat er met de elektriciteit -en waterkosten van trainingscentrum en kantine geen zwart geld verbonden is. Dat gebeurt via bankdomiciliëring.

Ik kan besluiten dat de voorzitter volgens mij het minste geld in zijn voetbalclub duwt. Het zijn vooral de sponsors die de nummer één plaats inkleden. Ik denk ook dat zwart geld niet te controleren is in het voetbal. Het zal ook nooit verdwijnen zolang de sponsors zwart geld verkrijgen door middel van hun bedrijf.'

‘De helft van mijn huis komt van zwart voetbalgeld’

Een speler die al vele jaren actief is in het Limburgse voetbal getuigt anoniem over zijn ervaringen met zwart geld. ‘De helft van mijn huis is gebouwd met zwart geld. Zonder voetbal was mijn woning maar half zo groot. Toen mijn huis gebouwd werd, stelde een dakwerker, die de ploeg sponsorde, voor om mijn dak te komen leggen, zonder btw natuurlijk. Een dak van ruim 400.000 frank, dat is niet niks.’

Volgens de speler in kwestie worden voetballers vaak (extra) betaald in de vorm van bouwmaterialen. ‘Spelers kunnen zeggen dat ze zelf hun keuken geplaatst hebben, terwijl een sponsor dat in het zwart gedaan heeft. Sommigen rijden ook gratis rond in een auto die ze gekregen hebben van de sponsor, met een gratis tankkaart er bovenop.’ De dertigplusser geeft wel toe dat die zwartgeldproblematiek wat minder frequent voorkomt dan in het verleden. Hij toont dat aan met een ander voorbeeld: ‘Als de kantine-uitbater vroeger bijvoorbeeld vijf dozen chips ging kopen in de Aldi en hij verkocht die in de kantine was er niemand die zich afvroeg waar die chips vandaan kwam. Dat stond ook nergens op papier. Nu moeten ze wel duidelijker kunnen aantonen vanwaar bijvoorbeeld die chips komt.’

‘Belaste bedrag wordt gecompenseerd in het zwart’

Dit interview werd afgenomen met een speler uit het Limburgse provinciaal voetbal. Hij getuigt over wat hij al zag en meemaakte inzake zwart geld. De persoon wenst anoniem te blijven.

Hoeveel zwart geld gaat er tegenwoordig nog om in provinciaal voetbal?

‘In eerste provinciale zijn er denk ik maar een zestal clubs die zoveel in het wit betalen als onze club. Dat worden er wel steeds meer. Vanaf tweede provinciale is zo goed als alles zwart zover ik het weet. Zo is er iemand die ik ken die tweede provinciale speelt. Die verdient 1000 euro per maand, ofwel 250 euro per wedstrijd. Winst of verlies maakt niet uit. Op die manier worden sommigen dus betaald.’

Hoe gebeurt de betaling in eerste provinciale?

‘In eerste provinciale is volgens mij de meest gangbare betaling met : 1) tekengeld (meestal puur in het zwart). Dit varieert natuurlijk ook, maar neem bijvoorbeeld een richtbudget van 500 euro tekengeld. 2) Maandgeld, schommelt wel eens in eerste provinciale. Kan 200 zijn, kan 300 zijn. Afhankelijk van wat de club wil geven. 3) selectiepremie, die er voor zorgt dat je bij verlies ook nog iets extra krijgt. 4) per punt, de zogenaamde premies. De winstpremie liggen rond de 200 euro. Verder kan het ook gebeuren dat je twee paar schoenen mag gaan kopen en de bonnetjes gewoon mag afgeven aan de club. Dit gebeurt bij meerdere clubs en gebeurt meestal in het zwart.’

Indien in het wit, wat met de belastingen?

‘De selectiepremie, het maandgeld en het puntengeld wordt bij ons meestal uitbetaald in het wit en ongeveer hetgeen je moet afgeven aan de belastingen compenseren ze bij in het zwart.

Je krijgt dus op een dag in elke maand een bedrag waarin maandgeld, winstpremie en verliespremie zitten. Dat bedrag wordt gestort in het wit. Je wordt echter hierop ook nog belast. Zo

wordt je als student met 11 % belast en boven de 26 jaar met 36 % belast. Je krijgt daarom buiten het gestorte bedrag ook nog een kleiner bedrag in een enveloppe. Zwart geld dus.'

Hoe kan het dat uw club kan overleven als ze zoveel in het wit doet?

'Onze club slaagt erin om zoveel in het wit te doen doordat wij heel veel sponsors hebben. Verder zijn er heel wat eetdagen en hebben we veel supporters. Zo hebben we per match zo'n 250 à 300 supporters. Ook hebben we heel wat vrijwilligers die bijv. achter de toog werken en keihard voor de club werken. Tel hierbij een kantine die goed draait en een stevig aantal jeugdspelers en je hebt al heel wat inkomsten. Of het geld dat de sponsors geven zwart geld is, weet ik niet.'

Welke opvallende dingen hoorde je al van andere clubs en spelers?

'Enkele jaren geleden was er een club en daar waren spelers die 25000 à 30000 euro per jaar verdienden in 1ste provinciale. Zo'n bedragen circuleren er nu denk ik niet meer in eerste provinciale. Er was vroeger dan ook meer zwart geld in eerste provinciale dan nu.'

Verder gebeurt het ook dat er privésponsors zijn. Dat zijn eigenlijk sponsors die zelf een speler naar de club halen en die speler per maand betalen. Het bestuur betaalt dan niks. Ook heb ik al verhalen gehoord van spelers die een veranda of keuken gezet kregen via sponsors. Uiteraard betaald door de sponsor of de club.

Tot slot is het niveau in eerste provinciale deels vrij hoog doordat spelers die eerst hoger speelden, nationaal dus, in eerste provinciale komen spelen voor het geld. Ze zakken van niveau omdat ze er minder belast worden.'

Om welke maandelijkse bedragen gaat het in uw club?

De bedragen in eerste provinciale, premies niet inbegrepen, schommelen ongeveer tussen 0 euro, die hebben enkel winstpremies en tekengeld, en 600 euro. Maar dit hangt ook ervan af van waar je komt. Spelers die dichterbij wonen krijgen minder bijvoorbeeld.

'Zwart geld is er, maar het wordt elk jaar minder'

Dit interview werd afgenomen met een speler uit het Limburgse provinciaal voetbal. Hij getuigt over wat hij al zag en meemaakte inzake zwart geld. De persoon wenst anoniem te blijven.

Hoe verloopt de betaling van spelers bij jullie?

'Simpel. In onze club gebeurt denk ik alles in het zwart. Ook wij krijgen 1 dag per maand onze enveloppe. De winstpremie bedraagt 175 euro, bij een gelijkspel krijg je 100 euro en bij verlies 75 euro. Verder mocht ik zoals dat in meerdere clubs gebeurt twee paar voetbalschoenen gaan kopen en de bonnetjes indienen bij de club. Ook kreeg ik in het begin van het seizoen een abonnement. Maandlonen zijn er bij ons zover dat ik weet niet.'

Welke opvallende dingen maakte je zelf al mee en hoorde je al van andere spelers en clubs?

'Sommige spelers hadden hun eigen sponsor. De club betaalde dan niks aan de speler, de sponsor betaalde zijn speler het hele seizoen. Een andere speler kreeg als tekengeld een vespa.'

Ook heb ik gehoord dat er enkele jaren geleden een speler in eerste provinciale was, die 13000 euro per jaar kreeg om op de bank te zitten. Hij speelde bij de reserves en zat de dag nadien op de bank bij de eerste ploeg. Toen een tweedeprovincialer hem weg wilde halen, zei die speler tegen zijn club dat hij 18000 per jaar wilde. En de club gaf hem dat. Dus bleef hij. Terwijl hij vaak niet eens meedeed met de eerste ploeg. Die club had gewoon bakken geld, dat klopte gewoon niet. Ze betaalden 3 keer meer dan de andere ploegen in eerste provinciale.

Het meest opvallende dat ik al heb gezien is dat er voor een speler een Belgisch paspoort werd geregeld door een club of dat iemand werk kreeg dankzij één van de sponsors.

Verder heeft een ploeg ons dit seizoen één keer proberen omkopen. We moesten hen laten winnen, in ruil voor een bedrag per speler. We zijn hier niet op ingegaan.'

Sponsors geven blijkbaar soms de hele ploeg een extraatje.

'Klopt. Ik heb al meegemaakt dat er gezegd werd voor een match door een sponsor : als je vandaag wint, leg ik 300 euro in de pot. Al heb je natuurlijk niet zoveel aan de pot. Je legt er zelf ook elke week een kleine bijdrage in, waarmee met de overschot op het einde van het seizoen nog iets extra wordt gedaan. Maar als je er dan niet kan bij zijn, heb je eigenlijk niks aan die pot. Dus tel al die keren dat je iets in de pot legt en de vervoerskosten al maar eens af van de winstpremies en je houdt al een pak minder over per jaar.'

Hoe zie je de toekomst voor het provinciaal voetbal?

'Ik merk dat steeds meer ploegen van zwart naar wit gaan. Ze durven niet meer. Ze hebben schrik om gecontroleerd te worden door de fiscus. Spelers onder de 26 hebben zelf ook liever dat het in het wit gebeurt, omdat ze dan minder aan de belastingen moeten geven.

Ik vrees dan ook dat het zwart geld steeds meer verdwijnt uit het voetbal. De tijden van bakken geld pakken zijn voorbij. De exorbitante bedragen van enkele jaren geleden zijn er niet meer.'

'Het provinciaal voetbal kan simpelweg niet zonder zwart geld'

Dit interview werd afgenomen met een speler uit het Limburgse provinciaal voetbal. Hij getuigt over wat hij al zag en meemaakte inzake zwart geld. De persoon wenst anoniem te blijven.

'In 4de provinciale heb ik altijd zwart geld gekregen. Ik heb nooit anders geweten. Wel was er een ploeg waar er een contract was. Eerst, een tijdje terug, moesten we wel een contract tekenen en kregen we dat contract mee. Later mochten we het niet meer mee hebben. Te veel risico om gepakt te worden.

Het ontvangen van winstpremies gebeurde altijd via enveloppe, één keer per maand. Hier zaten gewoon de winstpremies in. Zwart geld natuurlijk. Extraatjes of maandlonen worden normaal niet gegeven in 4de provinciale.'

Dat gebeurt wel in eerste en tweede provinciale. 'Ik heb vaker gehoord van spelers in eerste en tweede provinciale dat ze als tekengeld een keuken of koelkast kregen. Dat sponsors een speler

betalen, gebeurt zeker ook. Soms is het zelfs zo dat een sponsor extra betaalt, bovenop wat de club betaalt aan de speler per maand.

Ik weet van een andere speler in tweede dat hij vast per match 200 euro krijgt. Winst of verlies telt niet mee. Dat is dus gegarandeerd 800 euro per maand. Dat vind ik heel stevig, zeker als je weet dat die ploeg heel veel verloren heeft in die periode.

Ook was er enkele jaren geleden een club in eerste provinciale, waarvan een speler per jaar 15000 euro kreeg. In die reeksen gaat het echt om duizenden euro's. Dat is bijna een jaarloon!

Verder heb ik weet van een speler die gerust in 3de of 4de nationale kon spelen. Hij speelde in 1ste provinciale. Daarbuiten speelde hij zaalvoetbal in 1ste nationale, waar hij ook goed geld verdiende. Nationaal zaalvoetbal en derde nationale veldvoetbal mocht hij echter niet combineren. Dus bleef hij lekker geld verdienen in eerste provinciale. En geef hem eens ongelijk.

Tot slot ken ik een speler die een tijdje geleden na een wedstrijd op de wc stond. Naast hem kwam de voorzitter van de andere ploeg staan. Die haalde 2 briefjes van 500 euro boven en zei dat als die speler op dat moment beloofde volgend jaar in zijn ploeg te komen spelen, hij die 1000 euro meteen, daar op toilet in zijn handen kreeg. De speler is er echter toch niet op ingegaan.'

In vierde provinciale bleven de bedragen wel min of meer binnen de perken. Dit wil echter toch niet zeggen dat er buiten de winstpremies in het zwart, geen andere illegale zaken gebeurden. 'Ikzelf ben al een paar keer in aanraking gekomen met omkoping in 4de provinciale. Je kreeg dan de premie van de andere ploeg als je hen liet winnen. Dan ging dan om een premie van zo'n 75 euro. We zijn er niet op ingegaan. Gokken op wedstrijden gebeurde af en toe wel eens. Er werd dan 5 euro in de pot gelegd. Wie op het einde van het weekend het juist had, kreeg de hele pot. Het ging dan om zo'n 100 euro pot.'

Op de vraag of het provinciaal voetbal zonder zwart geld kan, is hij duidelijk. 'Ik ben er ook van overtuigd dat er nog heel veel zwart geld omgaat in het voetbal, en vooral dat het voetbal er niet zonder kan. Er zullen nog wel wat clubs overblijven, maar ook heel wat ploegen zullen de boeken moeten dichtdoen. Ze kunnen simpelweg niet overleven zonder zwart geld.'

'Voetbalbond liep inkomsten mis door zwart geld'

Dit interview werd afgenomen met een voormalig speler uit het Limburgse provinciaal voetbal, actief eind jaren '80 en begin jaren '90. Hij getuigt over wat hij al zag en meemaakte inzake zwart geld. De persoon wenst anoniem te blijven.

Hoe verliep de betaling van spelers in uw tijd?

'Aan mij werden er 2 vergoedingen uitbetaald, een winstpremie en een premie bij selectie voor de A-ploeg. De winstpremie was 'officieel' en stond vermeld in mijn contract. Dat bedroeg indertijd zo een 300 Bfr per punt. (7,5 euro)

De premie bij selectie voor de A-ploeg was niet officieel vermeld, dus volledig zwart geld, en bedroeg toen zo een 1000 Bfr per wedstrijd. (25 euro)

Deze bedragen werden per maand uitbetaald in een enveloppe.

Ook werden al mijn voetbalschoenen terugbetaald en dat was ook in een enveloppe, zonder dat ik er een factuur voor moest voorleggen.'

Waar kwam dat geld vandaan?

'Waar dit geld vandaan kwam, was eigenlijk eenvoudig. Sponsors gaven ook wel bedragen aan de club die zelf uit hun zwarte kas kwam, meestal zelfstandigen en enkele kleine kmo's.'

Ik veronderstel dat het voor sommige spelers niet enkel bij premies bleef.

'Zeker niet. Een medespeler heeft indertijd een nieuw dak gekregen op zijn verbouwde woning, en dit enkel om hem te overhalen om voor de club te tekenen. De werken en materialen kwamen van een sponsor die dakwerker was, die de volledige kost van een seizoen voor deze speler ook nog eens op hem nam.

Een andere maat had een nieuwe auto nodig en kreeg als extra bij zijn handtekening een nieuwe auto aan inkoopprijs bij de sponsor indien hij deze bij hem kocht. Is dit echt zwart geld? Toch in elk geval een serieus voordeel in natura dat tegenwoordig ook moet aangegeven worden, of toch zou moeten.'

Wanneer werd er nog zwart geld gebruikt?

'Bij festiviteiten zoals een toernooi, mosseldag e.d. werden de opbrengsten ook maar voor een gedeelte ingeschreven in de boekhouding, en zo een groot bedrag direct in de zwarte kas van de club gestoken. Dit kon omdat er goederen werden geleverd door sponsors zonder aankoopbon of factuur. De drank van bij de brouwer was wel op factuur bv., maar de broodjes en vlees voor de BBQ waren dan in het zwart geleverd, al dan niet gratis. Ook bij een eetfestijn zoals bv. een mosseldag werd er ook gesjoemeld met de geleverde goederen.'

Wat is er veranderd ten opzichte van vroeger op vlak van jeugdopleiding?

'Doordat vroeger zoveel zwart geld circuleerde, waren de clubs gemiddeld rijker dan tegenwoordig en kostte de jeugdopleiding niks aan de ouders. Enkel de schoenen moesten toen zelf betaald worden, maar dat was het dan ook. Door dit zwart circuit kreeg de voetbalbond echter natuurlijk minder binnen en ook de overheid liep inkomsten mis. Tegenwoordig moeten de ouders van een beginnend voetballertje rond de 200 euro per seizoen aan inschrijvingsgeld betalen en moet je voor zijn trainingspak, regenvest, zelfs de voetbaltas, ... telkens nog eens extra betalen. Niets voor niets meer tegenwoordig.

Ook ik moet ik zelf zo 150 euro per seizoen betalen als ik met de veteranen wil meespelen. Ik krijg dan wel een training van de club gratis.'

'Zuipkaarten'

'We krijgen betaald in zuipkaarten en niet in geld' zegt een anonieme speler uit derde provinciale in Limburg: 'We waren "volledig" vrij om te kiezen of het geld of zuipkaarten zijn, maar als het zuipkaarten zijn moet er geen btw op betaald worden. Als je geld kiest krijg je bv 15 euro voor winst maar een zuipkaart is dan 20 euro... En zoals je overal weet: jeugdspelers krijgen altijd het minst betaald, nieuwe spelers en anciens gaan met het geld lopen. Zelfs selectiepremie van 50 euro in 2e provinciale... Een vies systeem. Maar het zijn die mannen met dikke contracten die er nooit over praten, wordt goed stilgezwegen. Als ik als jeugdspeler het basistarief voorgeschoteld krijg van 15-5-0 krijgt een gehaalde speler 25-10-0 ofzo, en dit is nu in 4e zo. Heb geregeld met 1e ploeg in 4e meegedaan maar ken die tarieven niet... En de uitbetalingen, als daar intrest op kwam voor t wachten er op woonde ik nu in een villa.

Ik denk dat veel, tot alle, "selectiepremies" niet in de contracten staan en in de hand gedrukt worden via envelop. Anders moet de club daar weer btw op betalen enz... Maar veel ancients halen serieus de geldkast leef, die kopen zich daarmee een ander auto ofzo en zien dat als fijn groot zakgeld
Maar er wordt altijd heel voorzichtig over gepraat/gefluisterd, beetje taboe onderwerp
Alleen wanneer ge samen zit met andere echte jeugdspelers in de kantine komt frustratie boven

Frustraties bij de jeugdspelers. Er wordt altijd alles gedaan om zoveel mogelijk ancients te houden, tegelijkertijd veel "goede" spelers binnenhalen die veel te goede contracten krijgen, en dan bespaart de club ongelofelijk hard op jeugdspelers, krijgen de standaardcontractjes vaak. Alleen als je echt een vaste waarde wordt na meerdere jaren krijg je een ander contract. Toch altijd oneerlijk t.o.v. nieuwe spelers die meteen veel meer krijgen.'

Weet jij of spelers nog betaald krijgen als ze geblesseerd zijn?

Hangt er echt van af. Ancients krijgen maandelijks vaak een standaardbedrag.

Wat is de verdeling bij de eerste ploeg bij winst, gelijk en verlies?

Het laagste is 25 bij winst, geven ze dan aan reserves die ineens mee mogen maar enkel een contract voor reserven hebben.

Heeft de club veel sponsors?

Een van de spelers heeft eigen bedrijf en die reclame staat op de shirts van de hele club.
En vaak nog zo kleine bedrijven van ouders van spelers of spelers zelf die matchballen geven of reclame langs het plein.

Ben je altijd op tijd betaald geweest?

1x. Nu heb ik nog altijd geen geld gehad van een wedstrijd in december met reserven van 4e, maar dat is maar 5 euro winst ofzo. En van 2 wedstrijden vorige maand met 1e ploeg van 4e ook niet
Das toch 35 tot 40 euro. Ik ben nu iemand die totaal niet met da geld bezig is. Maar ik heb dan wel het principe dat dat evenredig moet zijn voor alle spelers. Is totaal niet dus, schrijnend.

Heeft de club trouwens het recht wel om vergoedingen achter te houden want de kans is toch groot dat je dat geld misschien niet krijgt?

Ja daarmee dat ze dat alleen doen met de echte ancients, dat vertrouwen is wederzijds dan
Maar ken' t fijne er ook niet van.

Hoeveel lidgeld moet je trouwens betalen? Wat krijgt ge er voor terug?

In de 240. Maar ik heb da niet betaald zelfs, ben pas terug beginne shotten in december. Training pul + broek, pull voor wedstrijd en sokken. Bal altijd op voetbal dus dat niet, en tas ook niet. Bij 2e krijg je paar dingen meer, zoals lange trainingsbroek. Zo ene voor in de winter te trainen
Systeem = goed systeem. Voor de club natuurlijk. Zo weinig mogelijk kwijt raken aan de gewone spelers om anderen teveel geld te geven. Een bevriende speler zei me dat er sommige bijzijn in 2^e provinciale A-kern die ongeveer 400-500 euro per maand krijgen.
En elke wedstrijd wordt 5 euro uitgelegd in de pot. Dat is de pot voor de geschenken op het einde van het seizoen en voor de stages te betalen voor seizoen en einde seizoen. Onze pot heeft in de 300 euro nu van 4e provinciale.

Weet je hoeveel spelers je club moet uitbetalen?

In 4e provinciale 14-15 spelers van 1e ploeg aangezien de reserven maar 3x gewonnen hebben dit seizoen.

En over heel 2e rond de 30 schat ik. Ze zeggen dat er van de reserves maar 3 of 4 man overblijft, de rest vertrekt (in 3e provinciale dan). Totaal spelers die in aanmerking komen om betaald te krijgen: $30+14+13 = 57$. Alhoewel 30 voor 2e veel lijkt.. Pak totaal van 45- 50.

Hoeveel spelers er in Herk bijgehaald werden elk seizoen, pak 15-20 zelfs, te mooi contract gekregen en direct weg volgend seizoen omdat ze het nooit waar konden maken en da zijn de asociaalste beunen.

Wat doet uw club nog buiten tickets, lidgeld en mosselpeestjes om aan geld te komen?

Organisatie van zo die veldcrosswedstrijd in Herk en een loopwedstrijd helpen organiseren. Kantine verhuren en een nachttornooi

Betalen ze u ook voor het trainen van de jeugd?

Een vriend van mij zegt letterlijk: 10 euro de activiteit. Als er geld is krijg je je geld. Als er geen geld is kan je het vergeten. Dus als er geld is 120 de maand voor 12 activiteiten. Een andere vriend heeft dat een jaar gedaan maar kreeg zijn geld bijna nooit, gestopt van de miserie. Als ik da zo tel heb ik ook recht op 70-80 euro.

‘Sommige clubs kunnen moeilijk het hoofd boven water houden’

- Krijgen jullie enkel winstpremies of ook een vaste vergoeding? Hoeveel bedragen de winstpremies?

Wij hebben beide. Sommige hebben vast en premie en sommige enkel premie. Ik zelf heb vaste vergoeding en premies. De standaard premies zijn 20 euro bij gelijkspel en 40 euro bij winst.

- Krijgen jullie soms ook een extra premie of een ander extraatje?

Een echte extra premie krijgen we niet. Krijgen wel soms een ton of eten na een training als extraatje.

- Regelt de club de belastingen op de winstpremies of moeten jullie dat zelf regelen?

Alles bij ons wordt in het zwart uitbetaald.

- Worden alle vergoedingen aangegeven bij de fiscus?

Niks wordt aangegeven.

- Heb je weet van andere clubs, zonder per se namen te noemen, die al eens iets zonder belastingen onder tafel schuiven?

Ja bij de meeste clubs.

- Betreft de club de spelers ook bij het financiële, bijvoorbeeld bij het zoeken van sponsors?

Ja bij ons is zelfs een speler hoofdsponsor.

- Geloof u dat het provinciale voetbal kan overleven zonder zwart geld?

Neen sommige clubs kunnen nu zelfs moeilijk hun hoofd boven water houden.

- Veel mensen vinden het geld dat spelers in provinciale verdienen, makkelijk verdiend geld. Ben je het daar mee eens?

Ja ik ben het daar mee eens. Eigenlijk is het een hobby en wij krijgen mooie premies voor onze hobby uit te oefenen.

‘Over zwart geld wordt openlijk gepraat’

- Wat is de verdeling van bedragen bij winst, gelijkspel en verlies?

Dit is variabel per speler. Aangezien wij de winst promoten hebben ze een kleine basisvergoeding, bij gelijkspel komt er een peulschil bij. Winst is x3 of x4

- Worden spelers ook betaald als ze geblesseerd zijn?

Neen, niemand heeft maandgeld

- Krijgt de club genoeg subsidies? Hoeveel?

Geen enkele noemenswaardige subsidie

- Wordt iedereen op tijd betaald?

Beloofte maakt schuld, er is niet 1 speler die ook maar 1 euro tegoed heeft

- Hoeveel lidgeld vraagt de club?

Bij de seniors gaat dit vanaf dit seizoen naar 250 euro.

- Wat krijgen de spelers daarvoor in ruil?

Training, begeleiding, jaarlijkse variabel kledijpakket, verzekering

- Wat doen spelers zoal met het geld dat ze krijgen door het voetballen, enig idee?

Wordt gebruikt als leefgeld voor dagelijkse onkosten.

- Hoeveel spelers moet de club uitbetalen?

Enkel de 15 geselecteerden

- Sommigen provinciale clubs betalen hun spelers voor trainingen en/of bijscholingen. Is dat bij uw club ook zo?

Neen

- Wat doet uw club nog buiten tickets, lidgeld en mosselvestjes om aan geld te komen?

Goede aankoopstructuur, letten op de uitgaven, zorgen dat de spelers en trainers niet te veel betaald worden. Kunnen ook rekenen houden met gestructureerde jeugdopleiding.

- Heeft uw club veel sponsoring? Weet u ongeveer hoeveel sponsorinkomsten de club krijgt?

Ook dit is variabel per jaar, er is nood aan meer vrijwilligers om meer sponsors aan te trekken en vooral opvolgen!

- Hoe worden die sponsorinkomsten belast?

Geen idee.

- Hoe afhankelijk is uw club van sponsoring?

Zorgt voor een 10 tot 20% van de budgetten.

- Wat is voor de club de grootste bron van inkomsten (sponsoring, inkomgelden, lidgelden, subsidies, kantine, inzamelacties)?

Kantine, lidgeld, eetdagen

- Wat zorgt voor de meeste uitgaven van de club?

Spelers, trainers, energie, bondsonkosten

- Heeft u weet van andere clubs, zonder per se namen te noemen, niet alles aangeven bij de fiscus?
Is geen geheim, wordt gewoon over gepraat.

- Bij veel clubs vinden ze dat spelersvergoedingen niet belast zouden moeten worden. Vindt u dat ook?

Hangt van de grootte van de vergoeding af. Loonlasten mogen lager, dan zou er meer officieel gewerkt worden zoals bij ons.

- Werken jullie ook met vrijwilligersvergoedingen? Niet meer, loonfiches sinds 2 seizoenen

- Zijn de financiële verplichtingen, regels en wetten niet te gecompliceerd om alles volgens het boekje te doen?

Moeilijk gaat ook, de bond en fiscus bepalen toch de wetten. Alsook moet men creatief zijn.

- Bij OHL hebben spelers gegokt op resultaten van de eigen club. Gebeurt dat ook in het provinciaal voetbal?

Neen.

- Worden alle vergoedingen aangegeven bij de fiscus?

Neen. Grotendeels.

- Heb je weet van andere clubs, zonder per se namen te noemen, die al eens iets zonder belastingen onder tafel schuiven?

95% van alle clubs

- Betreft de club de spelers ook bij het financiële, bijvoorbeeld bij het zoeken van sponsors?

In de toekomst is dit zeker een optie

- Hoe diepgeworteld zit het zwart geld in het provinciale voetbal?

Zit er in van allerhoogste niveau tem het allerlaagste. Krijgt men er uit door lasten lager te zetten, meer controles, verbod op betalingen tem 3de provinciale op straffe van schrapping bij de bond!

- Hoe lang is al dat aan de gang?

Altijd al geweest.

- Hoe kan het provinciaal voetbal minder afhankelijk gemaakt worden van zwart geld?

Zoals 2 vragen terug gezegd, verbod op betalingen!

- Gelooft u dat het provinciale voetbal kan overleven zonder zwart geld?

Ja, geen enkel probleem als de regels voor iedereen gelden.

- Veel mensen vinden het geld dat spelers in provinciale verdienen, makkelijk verdiend geld. Ben je het daar mee eens?

Absoluut! Op dit niveau moet het een hobby zijn.

‘Veel ploegen zullen moeten fusioneren’

1. Wordt alles contractueel vastgelegd?

- Ja, meestal als ik ergens teken vraag ik ook altijd een onkostenvergoeding en die krijg ik meestal ook. Dit is rond de 20/25 cent per kilometer. Dit wordt dat in het contract opgenomen. De vergoedingen hangen af van club tot club. Ik heb bij een club gespeeld waar ik €125 per match kreeg bij winst, 50 bij gelijkspel en 20 bij verlies. Dit leidde soms dat we ons niet druk maakten als we aan het verliezen waren omdat we toch geld kregen.

2. Wordt er geld onder tafel aangeboden bij belangrijke matches?

- Van de ploeg zelf niet. Maar ik weet wel dat de andere ploegen geld bieden als het belangrijke matches zijn. Zij betalen dan bv. een dubbele premie uit aan u. Ik ken nu het verhaal van een paar weken geleden: een wedstrijd in 2e provinciale waarin 1 ploeg moest winnen en de andere niet. De ploeg die niets meer te verliezen had kreeg €7000 onder tafel te verdelen onder de 15 spelers.

3. Waar komt dit geld vandaan? Vooral vanuit de kantine of wordt er hard naar sponsors gezocht?

- De oudere generatie van 'rond de kerktoren' betalen nog vaak geld aan de club. Langs de andere kant willen sponsors dat hun club zo hoog mogelijk speelt. Dus gaan ze hen 'een extra duwtje in de rug geven' en zo komen de sponsors ook in de belangstelling te staan.

4. Dat wordt dan niet aangegeven?

- Ik veronderstel van niet nee

5. Hoe staat het over het algemeen met provinciaal voetbal? Hebben ze het zwart geld echt nodig?

- Er is een paar jaar geleden al een inval van de fiscus geweest, maar veel ploegen zullen nu moeten gaan fusioneren. Zo was er bij voorbeeld de club Cobox, die is moeten stoppen door financiële problemen omdat de fiscus daar binnen viel.

6. Hoe diep zit het zwart geld?

- Iedere club leeft op zwart geld

7. Is het er altijd geweest?

- Het is er altijd geweest, zowel provinciaal of nationaal

8. Zal door een strengere controle het zwart geld gaan verdwijnen of niet?

- Ik denk dat als het zwart geld weg zou gaan, het voetbal ook kapot zal gaan. Veel spelers voetballen om een centje bij te verdienen. Dan zullen veel spelers zeggen: voor een pint komen wij niet voetballen en zo zullen ze uiteindelijk toch zwart geld gaan opzoeken.

9. Hoe gaat de club er mee om naar de spelers toe?

- Iedereen weet dat er zwart geld in het voetbal zit. Persoonlijk heb ik nog nooit bij ploegen gespeeld waar zwart geld zit. Mijn eigen ploegen werken zo hard en wij worden altijd via de bank uitbetaald. Zelf heb ik nog geen contact gehad met zwart geld. Misschien in Cobox maar daar moesten we een

loonfiche ondertekenen. Maar niet iedereen wordt even veel betaald. Een speler die er al lang zit krijgt meer geld dan iemand die pas nieuw is bij een ploeg.

10. Iedereen weet dat er zwart geld is, maar toch blijft alles heel delicaat.

- Ja inderdaad. Iedereen weet dat het er is, maar iedereen weet ook dat er van bovenaf ook gekeken wordt. We moeten dus niet zelf in de belangstelling komen.

11. Knijpt de fiscus soms een oogje dicht?

- Fiscus knijpt geen ogen dicht. Er zijn altijd dikke mannen in de club die iemand bij de belastingen kennen. Die kunnen dan wel zeggen: zeg, als wij controle krijgen, doe dan maar een beetje kalm aan.

12. Zijn er veel spelers die van club veranderen omdat ze daar onder tafel meer geld krijgen.

- Enorm veel. Er zijn veel spelers die vertrekken omdat ze op een andere plek 'maar' €50 meer krijgen onder tafel. Als ge dan wint is dit dan €200 in de maand. Sommige ploegen betalen ook maandpremies uit. Dit betekent dat het niet uitmaakt of je wint of verliest.

13. Is er veel verschil in budget tussen clubs in één reeks?

- Vooral bij de top 6 is er wel een verschil merkbaar. Zij staan meestal sterker in hun schoenen. Maar soms kunnen ook 'kleinere ploegen' een goede speler halen en die extra betalen. Maar daar wordt dan op voorzien in het budget.

14. Wordt er onderling gebabbeld tussen spelers over zwart geld of is het via via gehoord?

- Het verhaal van die €7000 heb ik gehoord van iemand die bij die club speelt, een vriend van mij die dat geld ook echt ontvangen heeft. Maar er zijn ook andere verhalen zoals een club die tegen een speler zegt: als ge nu vandaag tekent op dit moment, krijgt ge hier €500 cash van ons. Dan vraag je je toch ook af waar ze dat geld vandaan halen? Bij Neeroeteren vragen ze bv. €250 per maand voor een reclamebord. Dat is €2500 op een seizoen. Hoe komt het dan dat sommige clubs ineens €500 te veel hebben?

15. Zijn acties van de club belangrijk?

- Ja, op eetdagen verdienen clubs enorm veel geld. Een club haalt heel veel geld uit eetdagen en dergelijke. Ook engageren veel clubs zich om een groot scherm op te hangen tijdens wedstrijden van KRC Genk, daar verdienen zij dus dan weeral iets extra als mensen een pintje komen drinken. De brouwer vraagt bv. €1 dus als zij €2 vragen dan hebben ze weeral wat winst op drank. Sponsoring en kantine zijn de belangrijkste inkomsten voor een voetbalclub.

3.10. Trainer (ex-profvoetballer)

‘Sportieve belang voor mij altijd doorslaggevend geweest’

Deze interviews werden afgenomen met ex-profvoetballers, die nu actief zijn in het provinciaal voetbal, maar alleen anoniem op de vragen wilden beantwoorden.

Persoon A:

Kan het provinciaal voetbal zonder zwart geld?

‘Moeilijke vraag. Het zou wel kunnen, maar dan zal er van heel veel spelers en trainers een inspanning verwacht moeten worden en zullen ze natuurlijk minder gaan verdienen. Maar het kan wel, er zijn al heel veel ploegen die het zonder zwart geld doen, zoals de ploeg waar ik nu voor speel.’

De bedragen swingen soms echt de pan uit. Wat vindt u daarvan?

‘Sommige bedragen, dat is inderdaad echt enorm. Het gaat dan eigenlijk over mensen die er een fulltime job van maken. Zo gaat het voetbal kapot. Het moet een hobby blijven. Want zo ga je eigenlijk op 2 snelheden trainen en spelen. Die grote bedragen zijn moeilijk te verklaren. Maar dat is ook vraag en aanbod natuurlijk.’

Denkt u dat er spelers uit nationale reeksen zijn die in provinciale gaan voetballen om zo minder belastingen te moeten betalen?

‘Ja, er zijn zeker spelers die dat doen. Bij mij is het sportieve belang echter altijd de doorslaggevende factor geweest.’

Bestaat de kans dat er in de toekomst geen zwart geld meer is in het voetbal?

‘Ik ben daarvan overtuigd. Zwart geld in het provinciaal voetbal gaat zeker verdwijnen.’

Wat denkt u dat een oplossing kan zijn?

‘In provinciaal voetbal wordt je al niet zo zwaar belast op wat er binnenkomt, dus bij de belasting ligt niet heel veel ruimte denk ik. Iedereen moet gewoon beseffen dat er steeds minder zwart geld gaat zijn en er zal dan ook water bij de wijn gedaan moeten worden. Maar dat gaat zichzelf allemaal wel reguleren.’

Persoon B:

Kan het provinciaal voetbal zonder zwart geld?

‘Ik denk persoonlijk van niet. Heel wat ploegen zullen dat niet overleven.’

Heeft u zelf al verhalen gehoord over zwart geld?

‘Natuurlijk. Zo goed als elke ploeg gebruikt zwart geld. Maar één van de meest opvallende zaken die ik al gehoord heb, is dat iemand 5000 euro tekengeld kreeg.’

Wat kunnen oplossingen zijn voor zwart geld?

‘Echt geen idee.’

Gaat er ook zwart geld om in het nationaal voetbal?

‘Niet meer zoveel, maar er zijn nog wel een paar ploegen. Vroeger gebeurde dat meer, net als in provinciale trouwens.’

Wat vindt u van exorbitante bedragen die spelers ontvangen, bijv. 25000 tot 30000 euro per jaar?

‘Dat gebeurt niet meer, wie zegt dat hij dat nu nog krijgt, liegt. En zoals ik net zei, steeds meer clubs werken tegenwoordig in het wit, omdat ze schrik hebben voor de fiscus.’

Denkt u dat zwart geld in de toekomst zal verdwijnen of zeker niet?

‘Ik hoop het. Ik werk ook hard en moet veel belastingen betalen. Het lijkt me dan ook niet meer dan eerlijk dat iedereen dat moet doen. Of het zwart geld echt gaat verdwijnen, betwijfel ik.’

Denkt u dat er veel spelers uit nationale reeksen met opzet in provinciale gaan voetballen omdat ze daar minder aan belastingen moeten geven?

‘Ik denk van wel, omdat ze dan inderdaad minder moeten aangeven. Verder halen ze vaak meer punten in een provinciale competitie en krijgen ze dan ook meer betaald.’

Trainer

Peter Person (*), ex-profvoetballer, nu trainer van provinciale ploeg)

300 000 (zwarte) Belgische franken om niet te scoren !

Peter Person speelde jarenlang in eerste klasse en was verscheidene keren topscorer in tweede en derde klasse. Tot op heden is hij nog altijd actief in het provinciale voetbal als trainer. Tijdens zijn carrière kwam hij in contact met geldstromen, die niet altijd even koosjer waren.

Volgens sporteconoom Trudo Dejonghe van KULeuven moet er meer ingezet worden op de jeugd. Hij stelt zelfs voor om enkel spelers die maximum 15 km rond de club wonen op het wedstrijdblad in te schrijven. Is dit volgens u een haalbare kaart?

Person: ‘Er wordt momenteel volop ingezet op de jeugd. Er worden hiervoor reeds bepaalde initiatieven genomen. Zo denk ik aan de –21 jaar regel die in zijn huidige vorm reeds toegepast wordt in eerste provinciale. Deze regel betekent dat elke club verplicht is om minimum 3 spelers die de leeftijd van 21 jaar nog niet hebben bereikt, in te vullen op het scheidsrechtersblad van de eerste ploeg. Ik ben dan ook van mening dat dit een eerste stap in de goede richting kan zijn. Om deze regel uit te breiden naar de lagere provinciale reeksen en ze daar eventueel nog uit te breiden naar 5 spelers is misschien geen slechte zaak. Dit zal de premies ongetwijfeld doen dalen. Een jeugdspeler kiest in het begin van zijn carrière met een hart voor de ploeg. Dan volgt de portemonnee.

Het idee om enkel spelers op te stellen die rondom je club wonen is volgens mij niet haalbaar indien je ambitie hebt om hogerop te spelen. Dit zal ongetwijfeld het niveau van het voetbal naar beneden halen. Je kan onmogelijk elf gelijkwaardige spelers opstellen in dezelfde ploeg uit je eigen jeugd. Er

gaan altijd één of meerdere posities zijn die je niet ingevuld krijgt. Althans als je spreekt van een gelijkwaardige ploeg op te stellen.'

Tekengeld

Wanneer we over de centen praten die volgens getuigen van onze vragenronde wel eens uitbetaald worden als tekengeld, is de heer Person in eerste instantie minder geneigd om te praten: 'In het provinciale voetbal is het niet wettelijk toegelaten om contracten met spelers af te sluiten. Ik stel mij dan ook de vraag, als je geen contract moet tekenen, waarom er dan tekengeld betaald moet worden. Ik zie dit meer als een gegeven dat al gauw in de volksmond en tussen pot en pint gebruikt wordt.' Raddels dus, volgens de ex-profvoetballer.

Person: 'Wat tekenen in het provinciale voetbal betreft, ben je enkel verplicht om je aansluitingskaart te handtekenen, vult de topschutter aan. De meest ervaren spelers maken soms wel handig gebruik van deze regel. Zij trachten het onderste uit de kan te halen door zichzelf jaarlijks af te schrijven. Als je voor 30 april een aangetekend schrijven richt aan de voetbalbond met daarin de wens niet langer verbonden te willen zijn aan de club waar je voetbalde, ben je in principe afgeschreven. Op die manier geef je jezelf de kans om langer en met verscheidene clubs te onderhandelen. Op deze manier proberen zij in laatste instantie toe te slaan om een transfer te versieren. Ze moeten hiervoor enkel hun gehandtekeningde aansluitingskaart bij hun nieuwe club insturen voor 30 juni en daarmee is de kous af.'

Oplossing

Als mogelijke oplossing om minder geld te laten zegevieren in het provinciale voetbalcircuit stelt Person het zo: 'Voer ook de mogelijkheid in om in het provinciale voetbal contracten af te sluiten. Hier ben je automatisch verplicht om alles legaal te laten verlopen. Er is in dat geval een verbintenis op papier die ook rechtsgeldig is. Door alles via de officiële weg te laten passeren kan je als speler hier ook vruchten van plukken. Je kan bijvoorbeeld een pensioenspaarplan hieraan vastkoppelen.

Een ander voorbeeld hoorde ik van een voorzitter in 4de provinciale. Zij betaalden minder premies per wedstrijd uit, maar trachten dit te compenseren door een nevenactiviteit voor de spelers te organiseren. Zo beloofde de voorzitter een etentje bij winst. Een bowlingavond met de partner kon ook. Als klap op de vuurpijl: een weekendje Ardennen indien ze kampioen speelden. Je mag raden wat er gebeurde op het einde van het seizoen. Kampioen!'

Dat er soms wel eens met grof geschut werd geschoten, en dan bedoel ik niet zijn verschroeiende schot dat hij in zijn rechter had, beseft de topspits maar al te goed. Op de vraag of ook hij ooit te maken kreeg met zwart geld viel ik als journalist van de ene verbazing in de andere.

300 000 oude Belgische franken werd er mij op een bepaald moment aangeboden door de voorzitter van de tegenpartij! Enkel en alleen om niet te scoren tijdens die bepaalde wedstrijd! Laat ons eerlijk zijn, dat is niet niks. Ik zweer het je, ik heb alles uit de kast gehaald om in die wedstrijd te scoren en het sportieve te laten zegevieren. Het was dan ook volledig tegen mijn principes. Ik ben dan ook verdomd blij dat ik destijds de goede beslissing heb genomen en de voorzitter in kwestie vriendelijk bedankt heb voor zijn aanbod. Dat ik scoorde in die wedstrijd laat ik aan uw verbeelding over.'

(*) Peter Person is een pseudoniem.

